

Flygtninge, familiesammenførte og indvandrere med behov for støtte

Betingelser og vilkår i forbindelse med

Forsørgelse, uddannelse og beskæftigelse

Hjælp i særlige tilfælde

Særlig støtte til børn, unge og voksne

Uledsagede mindreårige flygtninge

Udgivet af

Dansk Flygtningehjælp
Borgergade 10
1300 København K

Telefon: 33 73 50 00
Mail: udsatte@drc.dk
Web: www.flygtning.dk/udsatte

og

Integrationsnet
Olof Palmes Allé 35
8200 Århus N

Telefon: 88 80 80 70
Mail: info@integrationsnet.dk
Web: www.integrationsnet.dk

Integrationsnet

Denne håndbog er udarbejdet i samarbejde med cand.jur., ph.d. og mediator (MMCR) Jannie Dyring med speciale inden for forvaltning-, social-, integrations- og beskæftigelsesområdet. Håndbogen bliver opdateret efter behov.

Tekst: Dansk Flygtningehjælp

Udgivet: Oktober 2017

Oplag: Kun elektronisk tilgængelig på www.flygtning.dk/udsatte og www.integrationsnet.dk/lovgivning

© Dansk Flygtningehjælp

INDHOLD

INDLEDNING.....	5
A - Kommunefinansieringsloven	6
B - Boligplacering	7
B1 - Visitation	7
B2 - Midlertidigt opholdssted og permanent bolig.....	8
TEMA 1 - FORSØRGELSE, UDDANNELSE OG BESKÆFTIGELSE.....	10
A - Integrationsloven.....	10
A1 - Helbredsmæssig vurdering	10
A2 - Integrationskontrakt	11
A3 - Integrationsprogram.....	12
A4 - Uddannelsespålæg til unge.....	15
A5 - Introduktionsforløb til indvandrere	15
B - Beskæftigelsesrettede tilbud efter integrationsloven.....	16
B1 - Vejledning og opkvalificering	16
B2 - Virksomhedspraktik	17
B3 - Ansættelse med løntilskud	17
B4 - Mentorfunktion.....	18
B5 - Særligt højskoleophold.....	18
C - Integrationsuddannelse (IGU).....	19
D - Forsørgelse, uddannelse og beskæftigelse efter aktivloven og beskæftigelsesindsatsloven	19
D1 - Målgrupper i beskæftigelsesindsatslovens § 2	20
D2 - Integrationsydelse, uddannelseshjælp og kontanthjælp.....	20
D3 - Uddannelsespålæg	25
D4 - Beskæftigelsesindsats.....	26
D5 - Ret og pligt samt rådighed og sanktioner.....	30
E - Sygedagpenge	34
E1 - Jobafklaringsforløb.....	35
E2 - Ressourceforløbsydelse	35
F - Ressourceforløb.....	36
G - Revalidering	37
H - Fleksjob.....	38
I - Førtidspension	39
J - Folkepension	40
TEMA 2 - HJÆLP I SÆRLIGE TILFÆLDE.....	41
A - Hjælp til rimeligt begrundede enkeltudgifter.....	41
B - Hjælp til sygebehandling m.v.....	41
C - Tilskud til tandpleje	41

TEMA 3 - SÆRLIG STØTTE TIL BØRN, UNGE OG VOKSNE	43
A - Rådgivning af børn, unge og voksne	43
A1 - Konsulentbistand m.v.	43
B - Særlig støtte til børn, unge og deres familier	44
B1 - Efterværn	45
C - Særlig støtte til voksne	46
C1 - Personlig og praktisk hjælp	46
C2 - Ledsagelse	47
C3 - Støttekontaktperson	47
TEMA 4 - ULEDSAGEDE MINDREÅRIGE FLYGTNINGE	48
A - Integrationsloven	48
B - Forældreansvarsloven	48
C - Serviceloven	49
LINKS TIL LOVTEKSTER OG ANDET MATERIALE	50
A - Lovtekster	50
B - Bekendtgørelser og vejledninger	51
C - Andet	52
TILBUD I DANSK FLYGTNINGEHJÆLP	53

INDLEDNING

Retsgrundlaget for flygtninge, familiesammenførte udlændinge og indvandreres forhold i Danmark er både omfattende og komplekst. Det er derfor vigtigt, at kende såvel betingelser som vilkår i de relevante love med henblik på at søge at etablere det bedst mulige tilbud inden for lovgivningens rammer.

I denne håndbog får du et overblik over en række af de betingelser og vilkår, der er fastsat i lovgivningen omkring flygtninge, familiesammenførte udlændinge og indvandrere inden for nedenstående fire temaer:

- Forsørgelse, uddannelse og beskæftigelse, herunder bl.a. integrationsloven, aktivloven og beskæftigelsesindsatsloven.
- Hjælp i særlige tilfælde, herunder integrationsloven og aktivloven.
- Særlig støtte til børn, unge og voksne, herunder integrationsloven og serviceloven.
- Uledsagede mindreårige flygtninge, herunder integrationsloven, forældreansvarsloven og serviceloven.

Under ovennævnte fire temaers enkelte afsnit beskrives grundlaget for kommunernes adgang til statsrefusion kort, hvor dette er relevant. Disse refusionsregler skal ses i sammenhæng med det grund- og resultattilskud, som kommunerne modtager fra staten i henhold til integrationsloven. Hvor grundtilskuddet ydes, uanset om den pågældende udlænding er aktiv eller passiv, ydes resultattilskuddet alene, såfremt den pågældende udlænding f.eks. er kommet i ordinær beskæftigelse eller har bestået en danskprøve.

I håndbogen anvendes betegnelserne flygtninge, familiesammenførte udlændinge og indvandrere, medmindre konteksten ikke nødvendiggør en sondring, og det mere generelle udtryk 'udlændinge' derfor anvendes.

Det retlige grundlag inden for de temaer, som belyses i denne håndbog, bliver jævnligt ændret. Denne udgave af håndbogen er derfor udarbejdet på grundlag af lovgivning, som var vedtaget af Folketinget ved udgangen af august 2017, hvilket tilsvarende gør sig gældende for bekendtgørelser udstedt i henhold hertil. Dette indebærer, at behandlingen af nogle af temaerne i håndbogen har en vis foreløbig karakter, da der dels forventes kommende ændringer i lovgivningen, dels da en række bemyndigelsesbestemmelser endnu ikke er blevet udmøntet i bekendtgørelser.

I håndbogen bliver følgende forkortelser anvendt for de relevante love:

- Integrationsloven (INL) – LBK nr. 1094 af 07/10/2014 om integration af udlændinge i Danmark.
- Aktivloven (AKL) – LBK nr. 269 af 21/03/2017 om aktiv socialpolitik.
- Beskæftigelsesindsatsloven (LAB) – LBK nr. 1342 af 21/11/2016 om en aktiv beskæftigelsesindsats.
- Serviceloven (SEL) – LBK nr. 369 af 18/04/2017 om social service.
- Danskuddannelsesloven (DUL) – LBK nr. 772 af 10/06/2015 om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl.
- Kommunefinansieringsloven (KFL) – LOV nr. 994 af 30/08/2015 om kommunernes finansiering af visse offentlige ydelser udbetalt af kommunerne, Udbetaling Danmark og arbejdsløsheds-kasserne.
- Integrationsgrunduddannelsesloven (IGUL) – LOV nr. 623 af 08/06/2016 om integrationsgrunduddannelse.
- Sygedagpengeloven (SDP) – LBK nr. 826 af 23/06/2017 om sygedagpenge.
- Arbejdsløshedsforsikringsloven (AFL) – LBK nr. 784 af 21/06/2017 om arbejdsløshedsforsikring m.v.
- Social pensionslov (LSP) – LBK nr. 1239 af 13/10/2016 om social pension.
- Organisationsloven (LOUB) – LBK nr. 1482 af 23/12/2014 om organisering og understøttelse af beskæftigelsesindsatsen m.v.
- Persondataloven (PDL) – LOV nr. 429 af 31/05/2000 om behandling af personoplysninger.
- Forældreansvarsloven (FOL) – LBK nr. 1820 af 23/12/2015 om forældreansvarsloven.
- Sundhedsloven (SUL) – LBK nr. 1188 af 24/09/2016 om sundhedsloven.
- Udlændingeloven (UDL) – LBK nr. 412 af 09/05/2016 om udlændingeloven.

Af regeringens lovprogram for 2016-2017 fremgik, at der bl.a. ville blive fremsat lovforslag om en række ændringer på udlændingeområdet på baggrund af regeringens helhedsplan for et stærkere Danmark – styr på flygtningestrømmen fra august 2016. Nogle af forslagene heri indgår i efterfølgende politiske aftaler, herunder aftale om Bandedpakke III – Bander bag tremmer af 24. marts 2017 og aftale om Flere år på arbejdsmarkedet af 20. juni 2017. Det må derfor forventes, at lovforslagene kommer til at indgå i regeringens lovprogram for 2017-18 samt finansloven for 2018. Derudover afventes reformen af beskæftigelsesindsatsen for de ikke-forsikrede på baggrund af Koch-udvalgets 2

rapport fra marts 2015: Nye veje til job – for borgere i udkanten af arbejdsmarkedet. Udspillet til denne reform forventes fremlagt i efteråret 2017.

A - Kommunefinansieringsloven

KFL d.v.s. LOV nr. 994 af 30. august 2015 om kommunernes finansiering af visse offentlige ydelser udbetalt af kommunerne, Udbetaling Danmark og arbejdsløsheds-kasserne trådte i kraft den 4. januar 2016 med tilbagevirkende kraft til den 1. juli 2014. Udover selve loven er der fastsat bestemmelser i henhold hertil i BEK 879, BEK 1771 og BEK 1717.

Det centrale indhold i KFL er en ændring af det hidtidige refusionssystem på beskæftigelsesområdet d.v.s. en omlægning af finansieringen mellem stat og kommuner på forsørgelses- og beskæftigelsesområdet. I denne sammenhæng skal KFL understøtte en effektiv beskæftigelsesindsats via et mere gennemskueligt refusionssystem, hvor den statslige refusion til kommunerne ydes ud fra samme refusions-sats på tværs af ydelser og aftrappes over tid.

I ovenstående sammenhæng sondres der i KFL mellem to finansieringsmodeller jf. KFL § 2:

1. En model, hvor kommunerne udbetaler ydelsen, og staten yder refusion til kommunen (refusionsmodellen)
2. En model, hvor staten d.v.s. Udbetaling Danmark udbetaler ydelsen, og kommunen er medfinansierende (medfinansieringsmodellen)

Uanset hvilken af de to ovenstående modeller, der er tale om, er fordelingen af det økonomiske ansvar mellem stat og kommune identisk – det afgørende er således alene, hvilken myndighed der udbetaler ydelsen, og hvilken myndighed der refunderer eller er medfinansierende.

Af KFL § 3 stk. 1 nr. 1-15 fremgår, hvilke ydelser, der er omfattet af loven (henvisninger til konkrete bestemmelser er fjernet i oversigten nedenfor):

1. Arbejdsløshedsdagpenge
2. Midlertidig arbejdsmarkedsydelse
3. Særlig uddannelsesydelse (er udfaset)
4. Kontantydelse
5. Kontanthjælp, aktivitetstillæg, barselstillæg, kontanthjælp under forrevalidering, hjælp i forbindelse med uddannelser og engangshjælp
6. Uddannelseshjælp, aktivitetstillæg, barselstillæg, uddannelseshjælp under forrevalidering og hjælp i forbindelse med uddannelser
7. Sygedagpenge udbetalt af kommunen som myndighed og refusion til arbejdsgivere
8. Ledighedsydelse
9. Revalideringsydelse, boligtilskud til revaliderende eller forrevaliderende med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og støtte til etablering af selvstændig virksomhed
10. Ressourceforløbsydelse under ressourceforløb eller jobafklaringsforløb og refusion til arbejdsgivere
11. Førtidspension til personer, der har fast bopæl i Danmark
12. Fleksløn-tilskud og tilbud om støtte i form af tilskud til selvstændigt erhvervsdrivende
13. Løn-tilskud til offentlige og private arbejdsgivere
14. Integrationsydelse og tillæg
15. Særlig støtte efter AKL § 34

Den indbyrdes fordeling af det økonomiske ansvar mellem stat og kommune fremgår af KFL § 5, hvoraf det af stk. 2 fremgår, hvorledes ydelser efter KFL § 3 stk. 1 nr. 4-10 og 12-14 fordeles efter refusionsmodellen – og af KFL § 5 stk. 3 fremgår, hvorledes ydelser efter KFL § 3 stk. 1 nr. 1-2, 11 og 15 fordeles efter medfinansieringsmodellen:

- Staten betaler 80 % i de første 4 uger og kommunen 20 %
- Staten betaler 40 % i ugerne 5-26 og kommunen 60 %
- Staten betaler 30 % i ugerne 27-52 og kommunen 70 %
- Staten betaler 20 % fra uge 53 og frem og kommunen 80 %

Såfremt en borger har haft 52 ugers sammenlagt ny selvforsørgelse inden for tre år, nulstilles refusionstælleren, således at der startes forfra på den høje statsrefusionsprocent d.v.s. 80 % jf. KFL § 6. Ny selvforsørgelse indebærer et krav om ordinær understøttet beskæftigelse og perioder uden offentlig forsørgelse. I denne sammenhæng betragtes f.eks. modtagelse af SU ikke som selvforsørgelse.

Den nye refusionsmodel omfatter borgere, som modtager offentlig forsørgelse den 4. januar 2016 ud fra deres anciennitet i forsørgelsessystemet tilbage til den 1. juli 2014. Dette indebærer bl.a., at personer, som blev visiteret til fleksjob eller tilskud til selvstændig virksomhed i perioden 1. januar 2013 til 30. juni 2014 vil blive omfattet af den nye refusionsmodel, hvis de ansættes i et nyt fleksjob eller revisiteres den 1. juli 2014 eller senere.

For fortsat at sikre oprettelse af fleksjob, herunder særligt på få timer ugentligt, vil kommunerne modtage et særligt fleksbidrag fra staten som supplement til statsrefusionen, når statsrefusionen er nede på 20 % og borger modtager fleksløn tilskud, men ikke hvis borger modtager ledighedsydelse jf. KFL 7.

B - Boligplacering

I henhold til INL § 4 stk. 1 har kommunen bl.a. ansvaret for boligplacering af flygtninge, der er visiteret til den pågældende kommune jf. INL kap. 3. Videre fremgår det af INL § 4 stk. 2 pkt. 1, at ansvaret for en flygtning påhviler kommunen fra udgangen af den første hele måned fra visitationsafgørelsen efter INL § 10 stk. 1. Såfremt den 1. i en måned falder i en weekend eller på en helligdag, overgår ansvaret for den pågældende flygtning til kommunen den førstkommande hverdag jf. INL § 4 stk. 2 pkt. 2. Kommunen kan efter INL § 4 stk. 2 pkt. 3 overtage ansvaret for en flygtning før udgangen af den første hele måned efter visitationsafgørelsen med den pågældende flygtnings samtykke.

Af INL kap. 3 om boligplacering af flygtninge fremgår det af § 6, at Udlændingestyrelsen udmelder landstallet senest den 1. maj hvert år, og at kommunerne i regionen skal aftale regionskvoter og meddele disse til Udlændingestyrelsen senest den 1. juni jf. INL § 7 jf. BEK 980 kap. 2-3. Modtager Udlændingestyrelsen ikke denne meddelelse, fastsætter styrelsen regionskvoterne inden den 15. juni jf. INL § 7 stk. 3. Tilsvarende skal kommunerne indenfor en region aftale kommunekvoter og meddele disse til Udlændingestyrelsen inden den 10. september jf. INL § 8 stk. 1 jf. BEK 980 kap. 4. Modtager styrelsen ikke denne meddelelse, fastsætter styrelsen kommunekvoterne inden den 30. september jf. INL § 8 stk. 3.

Efter INL § 51 stk. 1 meddeler Udlændingestyrelsen den integrationsansvarlige kommune oplysninger om den pågældendes udlændings navn, personlige data og opholdsgrundlag uden den pågældende udlændings samtykke i forbindelse med meddelelse af opholdstilladelsen. Herudover kan Udlændingestyrelsen med eller uden samtykke videregive andre oplysninger om udlændingen, herunder om rent private forhold samt andre fortrolige oplysninger, til den integrationsansvarlige kommune, når det er af betydning for kommunens integrationsansvar jf. INL § 51 stk. 2, hvoraf fremgår, at videregivelsen af oplysninger om rent private forhold skal ske i overensstemmelse med forvaltningslovens § 28 stk. 2. Såfremt en udlænding fraflytter en kommune inden udløbet af introduktionsperioden, kan fraflytningskommunen videregive en række oplysninger om den pågældende udlænding til tilflytningskommunen efter INL § 51b.

Se også Informationsbrev om boligplacering af flygtninge fra oktober 2016 under links sidst i håndbogen.

B1 - Visitation

I medfør af INL § 10 stk. 1 træffer Udlændingestyrelsen i forbindelse med meddelelse om opholdstilladelse afgørelse om, hvilken kommune en flygtning skal tage bopæl i jf. BEK 980 kap. 6. I forhold til uledsagede mindreårige asylansøgere kan denne visitation ske op til to uger efter meddelelse af opholdstilladelse, hvis dette er påkrævet for at inddrage den mindreårige i visitationen jf. INL § 10 stk. 2.

Udlændingestyrelsen træffer afgørelse om visitation på grundlag af kommunekvoterne, den pågældende flygtnings personlige forhold samt forholdene i kommunen jf. INL § 11 jf. BEK 980 §§ 13-14. Af BEK 980 § 13 stk. 1 fremgår, at en flygtning skal visiteres til en kommune, som efter kommunekvoterne skal modtage og boligplacere flygtninge. I denne sammenhæng kan flygtningen visiteres til en kommune, som ikke skal modtage flygtninge, hvis dette er

begrundet i flygtningens særlige tilknytning til den pågældende kommune, herunder hvis flygtningen har været anbragt på institution eller i familiepleje i kommunen, har nærtstående familiemedlemmer bosat i kommunen, eller der foreligger andre ganske særlige forhold jf. BEK 980 § 13 stk. 2. Tilsvarende skal en flygtning, som kan godtgøre, at den pågældende har et faktisk og reelt jobtilbud, hvor den daglige transporttid mellem arbejde og bopæl vil udgøre mere end to timer med offentlige transportmidler, hvis den pågældende visiteres efter kommuneekvoterne, visiteres til den kommune, hvori arbejdspladsen er beliggende eller en nærliggende kommune jf. BEK 980 § 13 stk. 3 jf. § 14 stk. 4. Jobtilbuddet skal have et omfang på mindst 15 timer ugentligt, må ikke være tidsbegrænset og skal skriftligt dokumenteres f.eks. via en ansættelseskontrakt. Foranstående omfatter ligeledes en flygtning, som skal påbegynde en IGU, som forudsættes dokumenteret ved en skriftlig aftale herom.

Ved visitationen skal Udlændingestyrelsen lægge vægt på den pågældende flygtningens mulighed for at komme i beskæftigelse jf. BEK 980 § 14 stk. 1. I denne forbindelse kan flygtningens uddannelsesmæssige og faglige kvalifikationer samt erhvervs erfaring tillægges betydning sammenholdt med kommunernes indberettede oplysninger, herunder om deres arbejdsmarkeds- og uddannelsesforhold jf. BEK 980 § 15. Hensynet til flygtningens beskæftigelsesmuligheder ved visitationen skal fraviges, når der for den pågældende flygtning foreligger ganske særlige personlige forhold, herunder den pågældende flygtningens nærtstående familiemæssige tilknytning, eller hvis flygtningen har behov for speciel behandling m.v. jf. BEK 980 § 14 stk. 2 jf. stk. 5. Herudover kan der lægges vægt på den pågældende flygtningens seneste opholdssted jf. BEK 980 § 14 stk. 3.

En flygtning, som i asylfasen er flyttet i egen bolig eller er privat indkvarteret, skal visiteres til den kommune, hvortil flygtningen er flyttet eller er indkvarteret jf. INL § 11a stk. 1. Er den pågældende kommuneekvote opbrugt, skal Udlændingestyrelsen indhente en udtalelse fra kommunen om, hvorvidt der foreligger særlige grunde til, at den pågældende person og dennes familie ikke kan boligplaceres i kommunen. Ved ganske særlige forhold hos flygtningen eller kommunen, kan Udlændingestyrelsen visitere til en anden kommune end den kommune, hvortil flygtningen er flyttet eller indkvarteret jf. INL § 11a stk. 2.

Udlændingestyrelsens afgørelser om visitation kan ikke påklages jf. BEK 980 § 16.

I henhold til INL § 12 stk. 5 afholder kommunen de udgifter der er forbundet med en flygtningens flytning til kommunen, herunder hvis flytningen sker til en højskole jf. INL § 23a stk. 1 nr. 2.

B2 - Midlertidigt opholdssted og permanent bolig

I henhold til INL § 12 stk. 1 pkt. 1 skal kommunen, når det er muligt, anvise en permanent bolig til en flygtning, som er visiteret til kommunen jf. INL § 12 stk. 6 pkt. 1 jf. BEK 980 § 19, hvoraf fremgår, at kommunen skal anvise flygtningen et midlertidigt opholdssted, indtil det er muligt at anvise en permanent bolig. Lejelovens regler finder ikke anvendelse ved midlertidige opholdssteder jf. INL § 12 stk. 6, hvoraf tilsvarende fremgår, at indkvartering på midlertidige opholdssteder i en anden kommune alene kan ske efter aftale mellem kommunerne. Anvisning af såvel et midlertidigt opholdssted som en permanent bolig kan ikke ske til et ghettoområde jf. INL § 12 stk. 2 jf. BEK 980 § 21.

Som midlertidigt opholdssted kan kommunen anvise en enlig flygtning et beboelsesrum, som skal deles med en eller flere andre enlige flygtninge jf. INL § 12 stk. 7 jf. BEK 980 § 20. I denne sammenhæng skal kommunen tage hensyn til den pågældende flygtningens personlige forhold, herunder alder, køn og særlig psykisk sårbarhed sammenholdt med opholdsstedets beskaffenhed, herunder rummets størrelse og egnethed til at deles mellem flere. Midlertidige opholdssteder for flygtninge kan etableres på støjbelastede arealer, og kommunen vil have mulighed for at stille krav om afskærmningsforanstaltninger jf. lov om planlægning § 5u stk. 4. I BEK 1565, som er udstedt i medfør af bemyndigelsesbestemmelsen i INL § 12 stk. 8, er der fastsat regler for betaling for ophold i midlertidige indkvarteringer og opholdssteder. Der kan ikke ydes boligstøtte i forbindelse med indkvartering i midlertidige opholdssteder, medmindre lejen overstiger halvdelen af husstandsindkomsten jf. INL § 12 stk. 1 pkt. 2.

Af INL § 13 stk. 1 fremgår, at kommunen kan erhverve, indrette eller leje ejendomme i kommunen med henblik på gennem udlejning til beboelse at medvirke til en bedre fordeling af udlændinges bosætningsmuligheder på landsplan, regionalt plan og lokalt i kommunen. Af bestemmelsens stk. 2 fremgår videre, at kommunen kan tillægge både danske og udenlandske statsborgere en fortrinsret i forhold til andre boligsøgende af hensyn til udlændinges mulighed for integration.

Herudover fremgår det af lov om almene boliger § 51a stk. 4, at kommunen fra den 1. juli 2016 kan beslutte, at almene familieboliger, der indrettes som kollektive bofællesskaber, skal udlejes til flygtninge, ligesom kommunen skal anviser til alle ledige værelser i disse bofællesskaber efter bestemmelsens stk. 5. Sidstnævnte indebærer, at kommunen skal dække lejetab og garantere for istandsættelse af værelset ved fraflytning. I henhold til lovens § 62 stk. 3 refunderer staten kommunen 100 % af udgifterne til lejetab og istandsættelse ved fraflytning. Den fraflyttede flygtning skal tilbagebetale kommunens udgifter til istandsættelse i løbet af højst 5 år jf. lovens § 62 stk. 4.

REFUSION

I henhold til INL § 45a refunderer staten kommunen 50 % af nettodriftsudgifterne til den midlertidige indkvartering af flygtninge, som overstiger flygtningens egenbetaling til indkvarteringen. Denne refusion gælder i 2016-17 og ydes indenfor et rådighedsbeløb, som udgør kr. 24.000 pr. år gange antallet af udlændinge, som kommunen har midlertidigt indkvarteret. Antallet af udlændinge opgøres som helårspersoner. Kommunen kan således max. modtage kr. 12.000 i refusion pr. helårsperson, som har været midlertidigt indkvarteret.

TEMA 1

FORSØRGELSE, UDDANNELSE OG BESKÆFTIGELSE

Formålet med INL er, at nyankomne udlændinge får mulighed for at udnytte deres evner og ressourcer med henblik på at blive deltagende, selverhvervende og ydende medborgere på lige fod med samfundets øvrige borgere. For at understøtte dette formål indeholder INL en række bestemmelser om integrationsindsatsen for flygtninge, familiesammenførte udlændinge og indvandrere. Bestemmelserne i INL skal ses i sammenhæng med reglerne om forsørgelse, uddannelse og beskæftigelse i bl.a. AKL og LAB, og samlet giver disse love mulighed for, at kommunerne tilrettelægger deres integrationsindsats, således at denne tilgodeser målgruppens forudsætninger og behov.

Under temaet om forsørgelse, uddannelse og beskæftigelse belyser de tre første afsnit betingelser og vilkår i INL samt IGUL, hvorefter nogle af de centrale bestemmelser om ydelser og indsatser i AKL og LAB bliver præsenteret i afsnit fire. Herefter følger seks afsnit om sygedagpenge og jobafklaringsforløb, ressourceforløb, revalidering, fleksjob, førtidspension samt folkepension, som hver især belyser disse områders betingelser og vilkår.

A - Integrationsloven

I henhold til INL § 4 stk. 1 har kommunerne bl.a. ansvaret for integrationsprogrammer for flygtninge og familiesammenførte udlændinge jf. INL kap. 3 a og 4, introduktionsforløb for indvandrere jf. INL kap. 4 a, udbetaling af integrationsydelse til udlændinge omfattet af et integrationsprogram jf. INL kap. 5 og AKL, udbetaling af hjælp i særlige tilfælde jf. INL kap. 6, og samordning heraf med den øvrige integrationsindsats i kommunen.

A1 - Helbredsmæssig vurdering

Kommunerne skal tilbyde en flygtning, som er visiteret til kommunen, en helbredsmæssig vurdering, hvis kommunen efter en konkret vurdering skønner, at der er behov for en nærmere afklaring af den pågældendes fysiske og psykiske helbredsforhold jf. INL § 15d stk. 1. Ved vurderingen af behovet for en helbredsmæssig vurdering, skal kommunen inddrage allerede foreliggende helbredsmæssige oplysninger om den pågældende flygtning. Såfremt det drejer sig om en flygtning med opholdstilladelse efter UDL § 8 (kvoteflygtning), så skal den pågældende tilbydes en helbredsmæssig vurdering jf. INL § 15d stk. 2. Kommunen kan herudover beslutte at tilbyde en familiesammenført til en flygtning en helbredsmæssig vurdering jf. INL § 15d stk. 3.

Nævnte tilbud om helbredsmæssig vurdering omfatter både udlændinge under og over 18 år jf. BEK 979 § 3 stk. 4. Børn på 15 år og derover træffer selv beslutning om helbredsmæssig vurdering, og kommunen skal informere forældremyndighedsindehaveren(e) herom jf. BEK 979 § 7 stk. 1. Er barnet under 15 år, skal beslutningen om en helbredsmæssig vurdering træffes af forældremyndighedsindehaveren(e) jf. BEK 979 § 7 stk. 2. Er der tale om en uledsaget mindreårig udlænding skal beslutningen træffes af den midlertidige forældremyndighedsindehaver, som er udpeget i henhold til FOL § 28 jf. BEK 979 § 7 stk. 3.

Efter bestemmelsen i INL § 15d stk. 4 skal et tilbud om en helbredsmæssig vurdering gives snarest muligt og inden 6 måneder efter, at kommunen har overtaget integrationsansvaret.

Kravene til indholdet af den helbredsmæssige vurdering er beskrevet i INL § 15d stk. 5 og skal foretages af en læge jf. INL § 15d stk. 6. Vurderingen skal omfatte en samtale med og en helbredsundersøgelse af udlændingen med henblik på en lægefaglig vurdering af pågældendes fysiske og psykiske helbredstilstand samt behovet for videre udredning og behandling jf. videre BEK 979 kap. 4.

I forbindelse med tilbuddet om den helbredsmæssige vurdering skal kommunen vejlede om formålet hermed samt om muligheden for med den pågældende udlændings samtykke at udveksle oplysninger med den undersøgende læge jf. BEK 979 § 6 stk. 2. Herudover skal kommunen vejlede udlændingen om, at den helbredsmæssige vurdering er frivillig, og at udlændingen ved afslag herpå, kan anmode om en helbredsmæssig vurdering indenfor den 5-årige introduktionsperiode jf. BEK 979 § 6 stk. 3.

Kommunens videregivelse af relevante oplysninger til lægen til brug for den helbredsmæssige undersøgelse forudsætter samtykke fra den pågældende udlænding jf. INL § 15d stk. 7. Tilsvarende forudsætter lægens videregivelse af resultatet af den helbredsmæssige undersøgelse til den koordineringsansvarlige kommunale forvaltning samtykke fra den pågældende udlænding jf. INL § 15d stk. 8.

Kommunens afgørelse om en helbredsmæssig vurdering kan i henhold til INL § 53 stk. 2 påklages til Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg jf. RTL kap. 10.

A2 - Integrationskontrakt

I henhold til INL § 19 stk. 1 skal kommunen i samarbejde med den pågældende udlænding udarbejde en integrationskontrakt inden en måned efter, at kommunen har overtaget integrationsansvaret, som skal underskrives af såvel kommune som udlænding jf. BEK 1208 §§ 4, 6 stk. 1-2 og § 10. Af INL § 19 stk. 1 fremgår videre, at den pågældende udlænding skal underskrive en erklæring om integration og aktivt medborgerskab jf. BEK 1208 § 5. Såfremt udlændingen af fysiske årsager ikke er i stand til at underskrive kontrakten, men forstår indholdet heraf, markeres udlændingens accept af kontrakten på anden vis. Hvis udlændingen på grund af handicap eller psykisk sygdom ikke forstår betydningen af kontrakten, skal kommunen anføre dette i kontrakten som begrundelse for manglende underskrift.

For flygtninge kan integrationskontrakten indgås, før kommunen overtager integrationsansvaret jf. INL § 19 stk. 2 jf. BEK 1208 § 6 stk. 3.

Formålet med integrationskontrakten er at sikre kvaliteten af den enkelte udlændings integrationsforløb, herunder integrationsprogrammet efter INL samt den beskæftigelsesrettede indsats efter LAB i forhold til ledige udlændinge efter udløbet af integrationsprogrammet jf. BEK 1208 § 1.

Integrationskontrakten gælder, indtil den pågældende udlænding meddeles tidsbegrænset opholdstilladelse jf. INL

§ 19 stk. 9 jf. BEK 1208 § 7. I denne forbindelse har kommunen i henhold til INL § 20 stk. 7 en generel pligt til at vejlede udlændingen om betingelserne for at opnå tidsbegrænset opholdstilladelse.

Integrationskontrakten skal i henhold til INL § 19 stk. 3 være baseret på en samlet vurdering af den pågældende udlændings situation og behov med henblik på, at udlændingen hurtigst muligt og så vidt muligt opnår ordinær beskæftigelse indenfor 1 år. Elementer i vurderingen er bl.a. udlændingens individuelle færdigheder og forudsætninger samt arbejdsmarkedets behov jf. BEK 1208 § 8. Hvis ordinær beskæftigelse ikke umiddelbart er et realistisk mål, tilrettelægges indholdet af kontrakten med henblik på, at udlændingen forbedrer sine muligheder for senere at opnå tilknytning til arbejdsmarkedet.

Integrationskontrakten skal beskrive den pågældende udlændings beskæftigelses- og uddannelsesmål samt fastlægge indholdet af de aktiviteter, der skal sikre opnåelsen af disse mål jf. INL § 19 stk. 4 jf. BEK 1208 § 13. Det skal videre fremgå, i hvilket omfang udlændingen skal have tilbud i medfør af integrationsprogrammet, indholdet heraf, samt forholdet mellem danskuddannelse og beskæftigelsesrettede tilbud. Endelig skal et evt. uddannelsespålæg samt tilbud om revalidering eller fleksjob fremgå af kontrakten.

Herudover skal det fremgå af integrationskontrakten, hvilke sanktioner der kan iværksættes, hvis den pågældende udlænding uden rimelig grund afviser arbejde samt udebliver eller afviser en eller flere af de aktiviteter, der er aftalt eller fastsat i kontrakten jf. INL § 19 stk. 5 jf. BEK 1208 § 15.

Hvis der er uenighed mellem kommunen og den pågældende udlænding om integrationskontraktens indhold, fastsætter kommunen indholdet af kontrakten jf. INL § 19 stk. 8 jf. BEK 1208 § 11. Kommunens afgørelse kan indbringes for Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg jf. INL § 53 stk. 2 jf. RTL kap. 10.

I henhold til INL § 19 stk. 6 skal det fremgå af integrationskontrakten, hvilken forvaltning i kommunen der er ansvarlig for at koordinere integrationsindsatsen jf. INL § 19a.

Visitation og opfølgning

Fra den 1. oktober 2016 skal kommunen betragte en nyankommen udlænding som jobparat i de første tre måneder efter kommunen har overtaget integrationsansvaret, medmindre det er åbenbart, at den pågældende udlænding ikke er i stand til at deltage i et virksomhedsrettet tilbud i form af virksomhedspraktik eller løntilskud efter INL §§ 23b-c jf. INL § 17 stk. 1 jf. BEK 1208 § 12 stk. 1. Sidstnævnte undtagelse vil kunne finde anvendelse, hvis udlændingen har væsentlige sociale og sundhedsmæssige problemer, herunder f.eks. stærk traumatisering eller anden alvorlig sygdom. Manglende dansk kundskaber vil derimod ikke i sig selv være tilstrækkeligt. Er udlændingen omfattet af undtagelsen, skal pågældende betragtes som aktivitetsparat, og kommunen kan undlade at give den pågældende et virksomhedsrettet tilbud.

I henhold til INL § 17 stk. 2 jf. BEK 1208 § 12 stk. 2 skal kommunen tre måneder efter overtagelse af integrationsansvaret fortage en visitation af udlændingen som job- eller aktivitetsparat i overensstemmelse med LAB § 4a stk. 1 jf. BEK 1297 § 3. Af sidstnævnte bestemmelse fremgår, at personen anses som jobparat, hvis pågældende vurderes at kunne påtage sig et ordinært arbejde, som gør denne i stand til at forsørge sig selv indenfor tre måneder. Vurderes personen ikke at opfylde dette kriterium, skal pågældende visiteres som aktivitetsparat. Afgørende for visitationen er den pågældende udlændings mulighed for at kunne varetage et arbejde og dermed ikke dennes sandsynlighed for at få et arbejde. Det forhold, at det kan være vanskeligere for en udlænding at finde et arbejde f.eks. på grund af manglende sprog- eller uddannelseskvalifikationer, eller at den pågældende kun kan påtage sig visse ufaglærte job, er således ikke tilstrækkeligt til at visitere personen som aktivitetsparat.

Efter visitationen efter INL § 17 stk. 2 er gennemført, skal kommunen i henhold til INL § 20 stk. 1 pkt. 1-2 følge op på integrationskontrakten, indtil de mål, som er aftalt eller fastsat i kontrakten, er opnået jf. BEK 1208 §§ 16-17. Opfølgningen skal finde sted mindst fire gange indenfor 12 kalendermåneder, men således at kommunen kan placere opfølgningstidspunkterne ud fra en konkret vurdering af behovet. Når målene i integrationskontrakten er opnået, skal der alene følges op herpå ved behov herfor.

For udlændinge i ordinær beskæftigelse eller uddannelse, som ikke modtager integrationsydelse, skal opfølgning ske hver 12 måned, medmindre der er behov for hyppigere opfølgning jf. INL § 20 stk. 1 pkt. 3.

Videre fremgår det af INL § 20 stk. 1 pkt. 6, at opfølgning som udgangspunkt skal ske ved en individuel samtale, men kan ske telefonisk, digitalt eller på anden vis, hvis dette er mere hensigtsmæssigt jf. bestemmelsens pkt. 7-8 samt stk. 2.

I henhold til INL § 20 stk. 3 skal opfølgningen indeholde en drøftelse af den pågældende udlændings situation og behov, samt i hvilket omfang udlændingen og kommunen har efterlevet integrationskontrakten, herunder om der skal ske ændringer i integrationsprogrammets indhold, sammensætning og mål. For udlændinge omfattet af INL § 20 stk. 4 d.v.s. modtagere af integrationsydelse, skal opfølgningen have karakter af individuelle samtaler med fokus på CV eller konkrete job og jobsøgning, og opfølgningen på integrationskontrakten skal kunne danne grundlag for kommunens vurdering af den pågældende udlændings fortsatte berettigelse til hjælp efter INL og AKL, herunder om der skal ske nedsættelse eller ophør af udlændingens integrationsydelse jf. INL § 20 stk. 5. Tilsvarende skal kommunen meddele udlændingen de mulige konsekvenser af, at udlændingen ikke tilegner sig det danske sprog indenfor den fastlagte tidsramme jf. INL § 20 stk. 6.

Kommunerne kan anvende Min Plan på Jobnet i forbindelse med udarbejdelse og opfølgning på integrationskontrakten jf. INL § 20a.

A3 - Integrationsprogram

Kommuner skal tilbyde integrationsprogrammer til myndige nyankomne flygtninge og familiesammenførte udlændinge jf. INL § 16 stk. 1. Undtaget for integrationsprogrammet er udlændinge, som opfylder betingelserne for revalidering eller fleksjob m.v. jf. INL § 16 stk. 9. Efter sidstnævnte bestemmelse skal disse udlændinge dog have tilbud om danskuddannelse efter INL § 21. I forhold til mindreårige uledsagede flygtninge kan kommunen tilbyde disse et integrationsprogram jf. INL § 16 stk. 8.

Integrationsprogrammet skal påbegyndes snarest muligt og senest en måned efter, at kommunen har overtaget integrationsansvaret jf. INL § 16 stk. 5. Af samme bestemmelse fremgår, at integrationsprogrammet skal tilrettelægges

således, at den pågældende udlænding hurtigst muligt opnår ordinær beskæftigelse og hel eller delvis selvforsørgelse. Integrationsprogrammet skal derfor tilpasses den enkelte udlændings forudsætninger, så udlændingen kan gennemføre programmet hurtigst muligt, og tilbuddene må ikke stille sig hindrende i vejen for udlændingens mulighed for at varetage et arbejde. I denne sammenhæng skal kommunen oplyse udlændingen om muligheden for at få foretaget en formel vurdering af pågældendes uddannelses kvalifikationer jf. INL § 16b jf. BEK 1208 § 9 stk. 3. I sidstnævnte forbindelse er der for nuværende etableret en Hotline for integrationsansvarlige hos Styrelsen for Videregående Uddannelser, således at kommuner og asylcentre kan få hurtig rådgivning og udtalelser om flygtninge og familiesammenførtes medbragte uddannelser.

Kommunen skal i henhold til INL § 16 stk. 6 så vidt muligt give en udlænding, som modtager integrationsydelse, et virksomhedsrettet tilbud i form af virksomhedspraktik eller løntilskud efter INL §§ 23b-c inden to uger og senest ved integrationsprogrammets påbegyndelse, medmindre det er åbenbart, at den pågældende udlænding ikke er i stand til at deltage i et virksomhedsrettet tilbud jf. BEK 1208 § 19. Sidstnævnte kan være begrundet i sociale og sundhedsmæssige problemer, hvorimod manglende dansk kundskaber ikke vil være tilstrækkeligt.

Varighed, indhold og omfang af integrationsprogram

Integrationsprogrammet har en varighed af et år og skal tilrettelægges således, at den pågældende udlænding kan opnå ordinær beskæftigelse inden for et år efter, at kommunen har overtaget integrationsansvaret jf. INL § 16 stk. 7. Opnår den pågældende ikke ordinær beskæftigelse eller uddannelse inden for et år, skal integrationsprogrammet forlænges – i max. op til fem år. Såfremt integrationsprogrammet forlænges ud over et år, er det fortsat formålet, at udlændingen kommer i beskæftigelse, hvorfor det kan være relevant at fastsætte et nyt konkret beskæftigelsesmål og en ny indsats i integrationskontrakten. Tilsvarende genoptages integrationsprogrammet, hvis en udlænding, som har afsluttet integrationsprogrammet på ny søger om integrationsydelse inden for fem år, idet den pågældende dermed ikke har opfyldt målet om ordinær beskæftigelse eller uddannelse og selvforsørgelse.

Indholdet af integrationsprogrammet for flygtninge eller familiesammenførte udlændinge, som er berettigede til at modtage integrationsydelse efter AKL, omfatter danskuddannelse og beskæftigelsesrettede tilbud jf. INL § 16 stk. 2. De beskæftigelsesrettede tilbud har hjemmel i INL § 23 og skal omfatte en kontinuerlig virksomhedsrettet indsats jf. INL § 17a stk. 1 pkt. 1 jf. BEK 1208 § 20. Kravet om en kontinuerlig virksomhedsrettet indsats erstatter det hidtidige krav om, at integrationsprogrammet skal have et gennemsnitligt omfang på 37 timer ugentligt. Den samlede indsats inkl. danskuddannelse skal som udgangspunkt svare til en almindelig arbejdsuge på 37 timer.

For jobparate udlændinge må der i henhold til INL § 17a stk. 1 pkt. 2 maksimalt være 6 uger mellem hvert virksomhedsrettede tilbud i form af virksomhedspraktik og ansættelse med løntilskud i henhold til INL §§ 23b-c – i denne sammenhæng skal det virksomhedsrettede tilbud have et omfang på mindst 15 timer ugentligt, og nytteindsats kan ikke medregnes heri inden for det første år af integrationsprogrammet jf. INL § 17a stk. 2 pkt. 1-2. For de jobparate udlændinge mellem 18 og 30 år vil der være mulighed for, at fravige 6-ugers kravet, hvis den pågældende udlænding deltager i et særligt højskoleophold efter INL § 24 med henblik på at forbedre personens beskæftigelsesmuligheder jf. INL § 17a stk. 3.

For aktivitetsparate udlændinge skal indsatsen tilrettelægges efter en konkret vurdering af den pågældende udlændings forudsætninger og behov jf. INL § 17a stk. 1 pkt. 3 – og timetallet fastsættes konkret jf. INL § 17a stk. 2 pkt. 3. For de aktivitetsparate kan de virksomhedsrettede tilbud i de første 6 måneder efter kommunens overtagelse af integrationsansvaret bestå i forberedende forløb (forforløb) efter INL § 23a stk. 1 nr. 5 jf. INL § 17a stk. 1 pkt. 4.

For flygtninge og familiesammenførte udlændinge, der ikke er berettigede til integrationsydelse, omfatter integrationsprogrammet danskuddannelse og beskæftigelsesrettede tilbud – sidstnævnte hvis den pågældende er berettiget hertil og ønsker at modtage et sådant tilbud jf. INL § 16 stk. 3. I denne sammenhæng kan kommunen alene afslå en sådan anmodning, hvis et tilbud ikke antages at ville kunne forbedre den pågældendes beskæftigelsesmuligheder jf. INL § 23 stk. 6 jf. BEK 1208 § 21.

Udlændinge, som modtager integrationsydelse, har pligt til at udnytte deres arbejdsmuligheder og tage imod tilbud som led i integrationsprogrammet jf. INL § 26 stk. 1. Herudover skal jobparate udlændinge være aktivt jobsøgende i henhold til INL § 26a jf. INL § 26 stk. 2. I sidstnævnte forbindelse kan kommunen fra den 1. oktober 2016 fritage den pågældende udlænding fra krav om anvendelse af Jobnet m.v., hvis personen ikke har de nødvendige sproglige og it-mæssige kompetencer, således at disse manglende kompetencer ikke kommer til at stå i vejen for en jobrettet indsats i henhold til INL § 26a stk. 6 jf. INL § 26 stk. 3 jf. BEK 1208 § 12 stk. 3. Beslutningen herom skal foretages på

baggrund af en konkret og individuel vurdering af udlændingens kompetencer, og det skal fastlægges, hvorledes den pågældende i stedet skal dokumentere sine jobsøgningsaktiviteter. Kommunen har i denne forbindelse en forpligtigelse til at understøtte, at udlændingen hurtigst muligt bliver i stand til at anvende de digitale løsninger på lige fod med andre.

En udlænding kan fortsætte sit integrationsprogram ved flytning til en anden kommune, hvis tilflytningskommunen godkender at overtage integrationsprogrammet jf. INL § 18 stk. 1. Tilflytningskommunen skal overtage integrationsprogrammet, hvis flytningen er af væsentlig betydning for den pågældendes integrationsforløb, herunder hvis udlændingen eller dennes ægtefælle opnår ordinær beskæftigelse i kommunen, og flytningen er nødvendig for at kunne varetage arbejdet eller særlige personlige forhold taler herfor jf. INL § 18 stk. 2. I forbindelse med vurderingen af flytningens nødvendighed kan denne bl.a. være begrundet i offentlige transportmuligheder samt om beskæftigelsen er af midlertidig eller varig karakter. I forbindelse med flytningen skal der ske opfølgning på den pågældende udlændings integrationskontrakt jf. BEK 1208 § 18.

REFUSION

I henhold til INL § 45 stk. 4 refunderer staten kommunen 50 % af udgifterne til integrationsprogrammer i introduktionsperioden. Statsrefusionen ydes inden for et rådighedsbeløb, som i 2017 udgør kr. 76.635 pr. år.

Danskuddannelse

Kommunen skal inden en måned efter at have overtaget ansvaret for en udlænding, som er omfattet af INL § 16, henvise den pågældende til danskuddannelse i henhold til DUL jf. INL § 21 stk. 1. Efter bestemmelsens stk. 2 kan henvisning til danskuddannelse helt eller delvist undlades, såfremt den pågældende udlændings danskundskaber skønnes tilstrækkelige, eller når særlige grunde taler herfor.

I medfør af DUL § 2c kan danskuddannelse for en integrationskursist (I-kursist) d.v.s. en flygtning eller en familiesammenført, der henvises til danskuddannelse som led i et integrationsprogram efter INL § 16, have en varighed på op til fem år fra det tidspunkt, hvor udlændingen kan påbegynde danskuddannelsen jf. DUL § 2e stk. 1 jf. BEK 901 § 3 samt INL § 21 stk. 3. Kommunen har dog pligt til at forlænge uddannelsesperioden, hvis udlændingen har været afskåret fra at deltage i danskuddannelsen som følge af f.eks. sygdom, traumer eller handicap og kan dokumentere dette jf. BEK 901 § 5.

For en I-kursist kan danskuddannelse max. udgøre 15 timer om ugen beregnet indenfor det igangværende modul jf. DUL § 4 stk. 3 jf. BEK 901 § 4. I henhold til INL § 21 stk. 4 kan timeloftet fraviges i henhold til BEK 901 § 4, som er udstedt i henhold til bemyndigelsesbestemmelsen i DUL § 4 stk. 4. Af BEK 901 § 4 stk. 3 fremgår, at kommunen efter ansøgning kan fravige timeloftet, hvis flere danskundervisningstimer kan kompensere for særlige forhold hos kursisten og dermed sætte den pågældende i stand til at gennemføre danskuddannelsen. Det er en betingelse for fravigelse af timeloftet, at kursisten over for kommunen dokumenterer de særlige forhold, herunder handicap eller lignende, der gør det vanskeligt for kursisten at gennemføre danskuddannelsen inden for timeloftet. Dokumentation i form af lægeerklæring eller lignende må højst være to år gammel regnet fra det tidspunkt, hvor kursisten fremlægger dokumentationen i forbindelse med en ansøgning om dispensation fra timeloftet.

REFUSION

I henhold til INL § 45 stk. 4 refunderer staten kommunen 50 % af udgifterne til integrationsprogrammer, herunder danskuddannelse i introduktionsperioden. Statsrefusionen ydes inden for et rådighedsbeløb, som i 2017 udgør kr. 76.635 pr. år.

Fritagelse for integrationsprogram

I henhold til INL § 21 stk. 1 skal kommunen inden en måned efter at have overtaget integrationsansvaret henvise en udlænding til danskuddannelse i henhold til DUL. I henhold til bestemmelsens stk. 2 kan kommunen helt eller delvist undlade at tilbyde danskuddannelse, såfremt den pågældendes danskundskaber skønnes at være tilstrækkelige, eller når ganske særlige grunde taler herfor. Tilsvarende kan kommunen i medfør af INL § 23 stk. 5 helt eller delvist undlade at give en udlænding beskæftigelsesrettede tilbud, såfremt ganske særlige grunde taler herfor. Særlige grunde kan i

begge disse tilfælde omhandle udlændinge med f.eks. fysiske eller psykiske handicap, torturoplevelser eller stærk traumatisering.

Et mindre intensivt integrationsprogram

Udlændinge, som får tilbudt et integrationsprogram, har pligt til at deltage aktivt i programmets enkelte dele jf. INL § 16 stk. 4, medmindre de er omfattet af LAB § 21f om en mindre intensiv indsats for visse persongrupper. Af sidstnævnte bestemmelse fremgår, at en person kan fritages for pligt til personligt fremmøde til samtaler og tilbud, hvis personen inden for seks uger f.eks. skal påbegynde ordinær fuldtidsbeskæftigelse eller et fleksjob. I medfør af bestemmelsens stk. 3 kan jobcentret ud fra en konkret vurdering pålægge vedkommende at møde personligt og deltage i tilbud, såfremt det vurderes, at dette bl.a. vil være en fordel for den pågældende udlænding.

A4 - Uddannelsespålæg til unge

Såfremt en udlænding mellem 18 og 25 år, som har ansøgt om eller modtager integrationsydelse, ikke har en erhvervskompetencegivende uddannelse, ikke har forsørgelsespligt overfor hjemmeboende børn og af kommunen vurderes at kunne gennemføre en uddannelse på almindelige vilkår, skal kommunen pålægge den unge at søge om optagelse på en eller flere relevante studie- eller erhvervskompetencegivende uddannelser inden for en fastsat frist jf. INL § 16a stk. 1-2. Omfattet heraf er såvel ungdomsuddannelser som erhvervskompetencegivende uddannelser, og det er en forudsætning, at den unge har et forsørgelsesgrundlag under uddannelsesforløbet, herunder f.eks. i form af SU, elevløn eller lign.

Såfremt den unge optages på uddannelsen, har pågældende pligt til at påbegynde og gennemføre denne jf. INL § 16a stk. 3. Frem til den unge påbegynder uddannelsen skal den pågældende deltage i en virksomhedsrettet indsats.

Kommunen har adgang til at videregive oplysninger om uddannelsespålægget til uddannelsesinstitutionen uden samtykke fra den unge, såfremt kommunen vurderer, at den unge kan få vanskeligheder med at gennemføre uddannelsen jf. INL § 16a stk. 4.

A5 - Introduktionsforløb til indvandrere

Indvandrere er i medfør af INL § 2 stk. 5 ikke omfattet af lovens kap. 3, 4, 5, 6 og 7. Indvandrere er derimod omfattet af lovens kap. 4a om introduktionsforløb.

Af INL § 24c stk. 1-2 fremgår, at kommunen efter overtagelse ansvaret, skal tilbyde myndige indvandrere et introduktionsforløb, som består af danskuddannelse efter INL § 24d samt beskæftigelsesrettede tilbud efter INL § 24f – sidstnævnte hvis den pågældende udlænding er berettiget hertil og ønsker at modtage sådanne tilbud.

Introduktionsforløbet skal påbegyndes senest en måned efter, at kommunen har overtaget ansvaret for den pågældende udlænding jf. INL § 24c stk. 3. Introduktionsforløbet har en varighed af højst tre år, og forløbet skal tilpasses personens forudsætninger samt formålet med pågældendes ophold i Danmark, således at personen kan gennemføre forløbet hurtigst muligt, og tilbud må ikke stille sig hindrende i vejen for muligheden for beskæftigelse jf. INL § 24c stk. 4.

Det fremgår dernæst af INL § 24d jf. § 21 stk. 1, at kommunen inden en måned efter at have overtaget ansvaret for en udlænding omfattet af INL § 24c, skal henvise den pågældende til danskuddannelse i henhold til DUL. Pågældende betragtes som selvforsørgerkursist (S-kursist) i henhold til DUL § 2d. Tilbud om danskuddannelse kan som led i introduktionsforløbet have en varighed på op til 3 ½ år indenfor en 5-årig periode, som regnes fra det tidspunkt, hvor udlændingen kan påbegynde danskuddannelsen jf. DUL § 2f stk. 1. Af samme bestemmelse fremgår, at danskuddannelsen gives i form af et klippekort jf. DUL § 6a. Kommunen kan beslutte, at en S-kursist herudover skal have tilbud om danskuddannelse, herunder hvis den pågældende f.eks. har været alvorligt og langvarigt syg jf. DUL § 2f stk. 2-3. Endelig kan kommunen helt eller delvis undlade at tilbyde en udlænding deltagelse i danskuddannelse, hvis den pågældendes danskundskaber skønnes at være tilstrækkelige, eller når ganske særlige grunde i øvrigt taler derfor jf. INL § 24d jf. § 21 stk. 2.

Såfremt en udlænding, som ikke har afsluttet sit introduktionsforløb, flytter til en anden kommune, skal denne kommune overtage ansvaret for introduktionsforløbet jf. INL § 24c stk. 5.

Med henblik på at give indvandrere, som er omfattet af INL § 2 stk. 4 nr. 1 og 8-9, indblik i muligheder og vilkår på det danske arbejdsmarked, har kommunen mulighed for at yde støtte til en virksomhed, der etablerer en vejlederfunktion, som ligger udover, hvad en arbejdsgiver sædvanligvis forventes at varetage jf. INL § 24g.

REFUSION

I henhold til INL § 45 stk. 5 refunderer staten 50 % af kommunens udgifter til introduktionsforløb, herunder danskuddannelse, tilbud og støtte ydet til en virksomhed, der etablerer en vejlederfunktion i introduktionsperioden. Statsrefusionen ydes inden for et rådighedsbeløb, som i 2017 udgør kr. 52.490 pr. år.

Fra den 1. januar 2018 refunderer staten 50 % af kommunens udgifter til beskæftigelsesrettede tilbud, der gives som led i et introduktionsforløb samt til støtte ydet til en virksomhed, der etablerer en vejlederfunktion. Fra den 1. januar 2018 yder staten ikke refusion til kommunerne for udgifter til danskuddannelse for kursister omfattet af introduktionsforløb (S-kursister).

B - Beskæftigelsesrettede tilbud efter integrationsloven

I henhold til INL § 23 stk. 1-2 skal kommunen give udlændinge, som er omfattet af integrationsprogrammet og berettigede til integrationsydelse, tilbud om vejledning og opkvalificering, herunder forberedende forløb til virksomhedsrettede tilbud jf. INL § 23a, virksomhedspraktik, herunder nytteindsats jf. INL § 23b samt ansættelse med løntilskud jf. INL § 23c. Herudover kan kommunen etablere en mentorfunktion efter INL § 23d samt give en jobparat udlænding mellem 18 og 30 år et særligt højskoleophold efter INL § 24.

Af INL § 23 stk. 3 fremgår videre, at tilbud så vidt muligt skal målrettes beskæftigelse inden for områder, hvor der er behov for arbejdskraft, og at tilbud skal gives ud fra den pågældende udlændings ønsker og forudsætninger med henblik på, at denne hurtigst muligt opnår varig beskæftigelse og hel eller delvis selvforsørgelse jf. BEK 1208 § 22. Tilbuddene kan gives hver for sig eller i en kombination.

I henhold til INL § 23e kan en kommune og en virksomhed indgå en partnerskabsaftale om rekrutteringsforløb for udlændinge i form af virksomhedspraktik efter INL § 23b, og indenfor rammerne af en sådan aftale kan virksomheden iværksætte vejlednings- og opkvalificeringsforløb efter INL § 23a og tilknytte en mentor efter INL § 23d jf. BEK 1208 § 39.

Af INL § 23f stk. 1 fremgår endvidere, at kommunen kan yde udlændinge hjælp til rimelige og dokumenterede udgifter, som er begrundet i den pågældende udlændings deltagelse i integrationsprogrammet, herunder f.eks. udgifter i forbindelse med deltagelse i særligt tilrettelagte forløb, værktøj, arbejdsredskaber og arbejdsbeklædning samt særligt undervisningsmateriale og egenbetaling i forbindelse med ophold på højskoler m.v.

Herudover kan kommunen til udlændinge, som modtager integrationsydelse, yde hjælp til dokumenterede og rimelige transportudgifter, som er begrundet i den pågældendes deltagelse i integrationsprogrammet. Dette gælder tilsvarende for udlændinge, som modtager tilbud om offentlig ansættelse med løntilskud jf. INL § 23f stk. 2. Derimod kan udlændinge, som modtager tilbud om privat ansættelse med løntilskud, ikke modtage hjælp til transportudgifter. Baggrunden herfor er, at en udlænding i offentligt løntilskudsjob max. kan modtage en løn svarende til integrationsydelse, hvorimod en udlænding i privat løntilskudsjob, modtager en løn, som kan dække transportudgifterne.

B1 - Vejledning og opkvalificering

I henhold til INL § 23a stk. 1 jf. BEK 1208 kap. 6 kan vejledning og opkvalificering bestå af korte vejlednings- og afklaringsforløb, særligt tilrettelagte projekter samt uddannelsesforløb m.v. jf. stk. 3, ordinære uddannelsesforløb,

særlige opkvalificerende forløb med henblik på anvendelse af uddannelseskvalifikationer på det danske arbejdsmarked jf. stk. 5 samt forberedende forløb til virksomhedsrettede tilbud (forforløb).

De forberedende forløb til virksomhedsrettede tilbud efter INL § 23a stk. 1 nr. 5 har til hensigt at støtte en udlænding, som ikke umiddelbart er i stand til at deltage i et virksomhedsrettet tilbud, i at blive i stand hertil. De forberedende forløb kan tilbydes i op til seks måneder, efter kommunen har overtaget ansvaret for den pågældende udlænding, og forløbene skal være knyttet til en konkret virksomhed jf. BEK 1208 § 30 stk. 1.

Tilbuddene skal afdække og udvikle den pågældendes faglige, sociale eller sproglige kompetencer med henblik på opkvalificering til arbejdsmarkedet jf. INL § 23a stk. 2.

Endvidere kan kommunen efter en konkret vurdering give tilbud om vejledning og opkvalificering i form af studie- og erhvervskompetencegivende uddannelse til udlændinge, der er fyldt 25 år, og udlændinge, der er under 25 år med forsørgelsespligt overfor hjemmeboende børn, hvis den pågældende udlænding ikke har en sådan uddannelse i forvejen jf. INL § 23a stk. 6. Kommunen skal vurdere den pågældende udlændings uddannelsesønske i forhold til arbejdsmarkedets behov med udgangspunkt i den pågældendes ønsker og forudsætninger.

REFUSION

I henhold til INL § 45 stk. 4 yder staten i introduktionsperioden 50 % refusion for kommunens udgifter til integrationsprogrammer, herunder tilbud efter INL § 23a. Statsrefusionen ydes inden for et rådighedsbeløb, som i 2017 udgør kr. 76.635 pr. år.

B2 - Virksomhedspraktik

I henhold til INL § 23b stk. 1 jf. BEK 1208 §§ 32-38 kan kommunen give udlændinge med behov for en afklaring af beskæftigelsesmål, eller som på grund af manglende faglige, sproglige eller sociale kompetencer kun vanskeligt kan opnå beskæftigelse på almindelige eller støttede vilkår, tilbud om virksomhedspraktik på en offentlig eller privat virksomhed. Såfremt den pågældende udlænding modtager integrationsydelse, kan tilbuddet om virksomhedspraktik bestå i en nytteindsats d.v.s samfundsnyttige opgaver hos en offentlig arbejdsgiver.

Tilbud om virksomhedspraktik skal bidrage til at afdække og optræne den pågældende udlændings faglige, sociale eller sproglige kompetencer samt afklare udlændingens beskæftigelsesmål jf. INL § 23b stk. 2. Formålet med den pågældendes deltagelse i en nytteindsats er, at personen arbejder for sin integrationsydelse.

Varigheden af en virksomhedspraktik er op til 4 uger for jobparate udlændinge jf. INL § 23b stk. 4 nr. 1 – evt. op til 13 uger, hvis den pågældende ikke har erhvervs erfaring, har langvarig ledighed eller vanskeligt ved at opnå beskæftigelse med løntilskud jf. bestemmelsens nr. 2. Tilsvarende kan varigheden af en virksomhedspraktik for aktivitetsparate udlændinge være op til 13 uger jf. bestemmelsens nr. 3. For udlændinge omfattet af INL § 23b stk. 4 nr. 2-3 kan varigheden af tilbuddet forlænges i op til 26 uger med yderligere mulighed for forlængelse, hvis den pågældende udlænding har særlige behov jf. bestemmelsens stk. 5. En virksomhedspraktik i form af nytteindsats kan have en varighed på op til 13 uger jf. INL § 23b stk. 6.

REFUSION

I henhold til INL § 45 stk. 4 yder staten i introduktionsperioden 50 % refusion for kommunens udgifter til integrationsprogrammer, herunder tilbud efter INL § 23b. Statsrefusionen ydes inden for et rådighedsbeløb, som i 2017 udgør kr. 76.635 pr. år.

B3 - Ansættelse med løntilskud

I henhold til INL § 23c stk. 1-2 jf. BEK 1208 kap. 9 kan kommunen give udlændinge tilbud om ansættelse med løntilskud hos offentlige eller private arbejdsgivere med henblik på oplæring og genoptræning af faglige, sociale eller sproglige kompetencer i op til et år.

Løn- og ansættelsesvilkår hos private arbejdsgivere skal være overenskomstmæssige eller de for tilsvarende arbejde sædvanligt gældende jf. LAB § 54. Tilsvarende skal løn- og ansættelsesvilkår hos offentlige arbejdsgivere som udgangspunkt være overenskomstmæssige jf. LAB § 55 stk. 1, dog således at niveauet for hjælp svarer til den pågældendes hidtidige ydelse jf. bestemmelsens stk. 2-6.

Størrelsen af løntilskuddet til arbejdsgiver er reguleret i LAB §§ 63-65.

REFUSION

I henhold til INL § 45 stk. 6 beregnes statens refusion af kommunens udgifter til løntilskudsjob efter KFL jf. nærmere herom i denne håndbogs indledning afsnit 1.

B4 - Mentorfunktion

I henhold til INL § 23d stk. 1 jf. BEK 1208 kap. 10 kan der ydes støtte til en mentorfunktion med henblik på at fremme, at udlændinge kan opnå eller fastholde beskæftigelsesrettede aktiviteter, tilbud efter INL §§ 23a-c eller ansættelse uden løntilskud. Tilsvarende kan udlændinge under 30 år, der tilbydes et integrationsprogram, få støtte til en mentorfunktion, hvis de påbegynder et ordinært uddannelsesforløb på almindelige vilkår jf. INL § 23d stk. 2.

Bestemmelserne i LAB §§ 31d og 31e samt de regler, der er fastsat med hjemmel i bemyndigelsesbestemmelsen i LAB § 31f finder tilsvarende anvendelse på mentorfunktionen efter INL jf. INL § 23d stk. 3.

Af LAB § 31d fremgår, at den støtte, som en virksomhed eller uddannelsesinstitution kan opnå til en mentorfunktion, skal ligge udover, hvad arbejdsgiver eller uddannelsesinstitution sædvanligvis forventes at varetage, og at mentorfunktionen skal være afgørende for aktiviteter, tilbud eller ansættelse. I LAB § 31e er det videre fastsat, hvilke udgifter en virksomhed eller uddannelsesinstitution kan opnå støtte til, ligesom det fremgår, at der kan fastsættes et timetal for mentorfunktionen for en eller flere personer.

Bemyndigelsesbestemmelsen i LAB § 31f er udmøntet i BEK nr. 1297, som i § 57 har fastsat regler for mentorstøtte, herunder at en arbejdsgiver eller en uddannelsesinstitution skal redegøre for det faktiske timeforbrug, der er anvendt på mentorfunktionen, samt at en arbejdsgiver skal fremlægge dokumentation for eventuelt køb af uddannelse til en medarbejder jf. bestemmelsens stk. 3.

REFUSION

I henhold til INL § 45 stk. 4 yder staten i introduktionsperioden 50 % refusion for kommunens udgifter til integrationsprogrammer, herunder mentorstøtte efter INL § 23d. Statsrefusionen ydes inden for et rådighedsbeløb, som i 2017 udgør kr. 76.635 pr. år.

B5 - Særligt højskoleophold

I medfør af INL § 24 stk. 1 jf. BEK 1208 kap. 7 kan kommunen efter en konkret vurdering give en jobparat udlænding mellem 18 og 30 år et særligt højskoleophold med henblik på at forbedre den pågældendes udlændings beskæftigelsesmuligheder. Forudsætningen herfor er, at udlændingen har gennemført et første virksomhedsrettet tilbud efter INL § 16 stk. 6, medmindre højskoleopholdet vurderes mere egnet til at forbedre den pågældendes mulighed for at komme i beskæftigelse eller ordinær uddannelse end kommunens virksomhedsrettede tilbud.

Højskoleopholdet skal indeholde sprogundervisning samt et særligt tilrettelagt erhvervsrettet forløb indenfor rammerne af højskoleloven, og sprogundervisning og erhvervsrettet forløb skal udgøre mindst 1/3 af den samlede undervisning jf. INL § 24 stk. 2. Højskoleopholdet kan herudover indeholde tilbud om erhvervspraktik eller erhvervsrettet undervisning på en erhvervsskole eller et AMU-center jf. INL § 24 stk. 3.

I henhold til INL § 24 stk. 4 kan kommunen yde dækning af udlændingens egenbetaling i forbindelse med et højskoleophold af max. 26 ugers varighed, såfremt den pågældende eller dennes ægtefælle ikke har mulighed for at afholde udgiften.

Udgiften til dækning af en udlændings egenbetaling afholdes af kommunen uden refusion fra staten, og højskoleopholdet er tilskudsberettiget efter højskoleloven.

For aktivitetsparate udlændinge er der mulighed for at tilbyde højskoleophold efter INL § 23a stk. 1 nr. 2.

C - Integrationsuddannelse (IGU)

I henhold til IGUL § 1 er formålet med loven, at flygtninge og familiesammenførte til flygtninge opnår kvalifikationer, der giver grundlag for, at den pågældende udlænding kan påbegynde en erhvervsrettet uddannelse eller opnå varig og ordinær beskæftigelse på arbejdsmarkedet.

Den nærmere afgrænsning af lovens målgruppe er fastsat i IGUL § 3 stk. 1 jf. BEK 1623 § 1 stk. 2, hvoraf fremgår, at integrationsgrunduddannelsen kan påbegyndes af udlændinge mellem 18 og 40 år, som har været folkeregistrerede i Danmark i mindre end fem år.

I henhold til IGUL § 3 stk. 2 jf. BEK 1623 § 1 stk. 1 kan en IGU påbegyndes i perioden fra den 1. juli 2016 til den 30. juni 2019. En udlænding, som er ordinært ansat i en virksomhed, kan ikke i forlængelse heraf deltage i en IGU på samme virksomhed jf. IGUL § 5 stk. 1. Tilsvarende kan en person, som deltager i en IGU, ikke modtage integrationsydelse efter AKL jf. IGUL § 5 stk. 2.

Indholdet af en IGU består af en lønnet praktikstilling på en privat eller offentlig virksomhed samt skoleundervisning med uddannelsesgodtgørelse jf. IGUL § 4. Uddannelsen varer 2 år, og fordelingen af praktik og skoleundervisning er fastsat i IGUL § 6 jf. BEK 1623 §§ 5-7 og 12. I særlige tilfælde vil uddannelsen kunne forlænges udover 2 år – dette kan dog alene omfatte skoleundervisning jf. IGUL § 6 stk. 4.

En aftale om en IGU skal i medfør af IGUL § 7 indgås mellem arbejdsgiver og udlænding jf. BEK 11623 § 3. I forhold til praktikstillingen er den pågældende udlænding omfattet af de løn- og arbejdsvilkår, som gælder i henhold til overenskomsten på virksomheden eller området jf. IGUL § 9. I forbindelse med skoleundervisningen fremgår det af IGUL § 10, at udlændingen modtager uddannelsesgodtgørelse jf. BEK 1623 §§ 9-11. Denne godtgørelse svarer pt til den integrationsydelse, som den pågældende ville være berettiget til. Herudover kan den pågældende udlænding opnå befodringsgodtgørelse i henhold til IGUL § 10 stk. 8 jf. BEK 1623 § 14, ligesom udlændingen har mulighed for at opnå fritagelse for deltagerbetaling i forbindelse med skoleundervisning i henhold til IGUL § 10 stk. 9 jf. BEK 1623 § 17.

Efter gennemførelse af en IGU udsteder virksomheden et bevis til den pågældende udlænding jf. IGUL § 8 jf. BEK 1623 § 13. I denne sammenhæng opnår den pågældende udlænding ret til optagelse i en a-kasse som dimittend jf. AFL § 54.

Som led i indførelsen af IGU er der fastsat en bonusordning til private arbejdsgivere i IGUL § 11 jf. BEK 1623 § 15. I henhold til disse bestemmelser modtager en privat arbejdsgiver en bonus på kr. 20.000, når udlændingen har været ansat i 6 måneder, og yderligere kr. 20.000 efter to års ansættelse d.v.s., når uddannelsen er gennemført.

Med henblik på ligestilling af personer i erhvervsgrunduddannelse (EGU) og integrationsgrunduddannelse (IGU) udbetales der en bonus på op til kr. 40.000 til private arbejdsgivere, som ansætter elever i en EGU i perioden fra den 1. juli 2016 til den 30. juni 2019 jf. LBK nr. 738 af 20. juni 2016 om erhvervsgrunduddannelse m.v. § 15a.

D - Forsørgelse, uddannelse og beskæftigelse efter aktivloven og beskæftigelsesindsatsloven

I dette afsnit beskrives en række af de centrale bestemmelser i AKL og LAB, herunder målgrupper, Jobreform fase I samt vilkårene for integrationsydelse, uddannelseshjælp og kontanthjælp, uddannelsespålæg, beskæftigelsesindsatsen samt bestemmelserne om ret og pligt samt rådighed og sanktioner.

Den 10. juni 2017 trådte LOV nr. 674 om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love i kraft (Blokering af hjemmesider og stop af offentlige ydelser til fremmedkrigere). Loven indeholder bl.a. ændringer i en række ydelseslove med henblik på at forhindre, at fremmedkrigere kan finansiere deres ophold i konfliktområder med offentlige ydelser. Tilsvarende er der indført en hjemmel til standsning af udbetalingen af offentlige ydelser til fremmedkrigere og – i tilfælde, hvor ydelserne allerede måtte være udbetalt – at kræve dem tilbagebetalt. Loven omtales ikke yderligere i denne håndbog.

D1 - Målgrupper i beskæftigelsesindsatslovens § 2

De seneste års reformer på området for forsørgelse, uddannelse, beskæftigelse og integration har medført en differentiering af målgruppebestemmelsen i LAB § 2, således at denne nu består af 14 målgrupper:

1. Ledige, som modtager arbejdsløshedsdagpenge m.v. (§ 2 nr. 1).
2. Personer, der modtager kontanthjælp eller integrationsydelse efter AKL, og som er jobparate, bortset fra integrationsydelsesmodtagere, som er omfattet af integrationsprogrammet efter INL, eller som er omfattet af nr. 12 eller 13. Man er jobparat, hvis det vurderes, at man kan komme i ordinær beskæftigelse inden for en kortere periode d.v.s. inden for tre måneder (§ 2 nr. 2).
3. Personer, der modtager kontanthjælp eller integrationsydelse efter AKL, og som er aktivitetsparate, bortset fra integrationsydelsesmodtagere, som er omfattet af integrationsprogrammet efter INL, eller som er omfattet af nr. 12 eller 13. Man er aktivitetsparat, hvis det vurderes, at man ikke kan komme i ordinær beskæftigelse inden for en kortere periode d.v.s. inden for tre måneder (§ 2 nr. 3).
4. Personer, som er revalidender og ikke er omfattet af nr. 5 (§ 2 nr. 4).
5. Personer, som modtager sygedagpenge (§ 2 nr. 5).
6. Personer, som modtager førtidspension (§ 2 nr. 6).
7. Personer, som er visiteret til fleksjob m.v. (§ 2 nr. 7).
8. Personer med handicap (§ 2 nr. 8).
9. Personer under 18 år (§ 2 nr. 9).
10. Personer, som er selvforsørgende (§ 2 nr. 10).
11. Personer, som modtager ressourceforløbsydelse som led i et ressourceforløb, herunder personer, der ikke får udbetalt ressourceforløbsydelsen på grund af fradrag for indtægter (§ 2 nr. 11).
12. Personer, der modtager uddannelseshjælp eller integrationsydelse efter AKL, som er uddannelsesparate, og som er under 30 år uden erhvervskompetencegivende uddannelse, bortset fra integrationsydelsesmodtagere, som er omfattet af integrationsprogrammet efter INL. Man er uddannelsesparat, hvis det vurderes, at man kan påbegynde og gennemføre en uddannelse på ordinære vilkår inden for ca. et år. I forhold til de uddannelsesparate skal der yderligere sondres mellem de 'åbenlyst uddannelsesparate' d.v.s. de unge, som ikke har nogen barrierer i forhold til uddannelsessystemet, og de 'uddannelsesparate', som forventes at kunne påbegynde en uddannelse på ordinære vilkår inden for ca. et år (§ 2 nr. 12).
13. Personer, der modtager uddannelseshjælp eller integrationsydelse efter AKL, som er aktivitetsparate, og som er under 30 år uden erhvervskompetencegivende uddannelse, bortset fra integrationsydelsesmodtagere, som er omfattet af integrationsprogrammet efter INL. Man er aktivitetsparat, hvis det vurderes, at man ikke kan påbegynde og gennemføre en uddannelse på ordinære vilkår inden for ca. et år (§ 2 nr. 13).
14. Personer, som modtager ressourceforløbsydelse som led i et jobafklaringsforløb, herunder personer, der ikke får udbetalt ressourceforløbsydelsen på grund af fradrag for indtægter (§ 2 nr. 14).

D2 - Integrationsydelse, uddannelseshjælp og kontanthjælp

Med kontanthjælpsreformen den 1. januar 2014 blev kontanthjælp til unge under 30 år uden en erhvervskompetencegivende uddannelse afskaffet, og disse unge skal i stedet modtage uddannelseshjælp. For personer over 30 år samt personer under 30 år med en erhvervskompetencegivende uddannelse er kontanthjælpen blevet bevaret på to forskellige niveauer.

Med virkning fra den 1. september 2015 blev integrationsydelsen indført, hvorefter betingelsen for at modtage uddannelses- eller kontanthjælp er opfyldelse af et opholdskrav. Er opholdskravet ikke opfyldt, skal personen modtage integrationsydelse. I første omgang omfattede opholdskravet alene personer, som havde taget ophold i Danmark fra den 1. september 2015 og senere, men med virkning fra den 1. april 2016 blev opholdskravet udvidet til at gælde for alle personer, som ansøger om eller modtager uddannelses- eller kontanthjælp.

Samtidig med udvidelsen af personkredsen for modtagelse af integrationsydelse den 1. april 2016 trådte Jobreform fase I i kraft. I det første afsnit nedenfor beskrives denne reform kort, hvorefter grundlag og vilkår for integrationsydelse, uddannelseshjælp og kontanthjælp behandles i de tre efterfølgende afsnit.

Jobreform fase I

LOV nr. 296 om Jobreform fase I blev vedtaget af Folketinget den 22. marts 2016 og trådte i kraft den 1. april 2016. Dernæst blev LOV nr. 1413, som indeholder en række præciseringer af Jobreform fase I, vedtaget den 30. november 2016. Nogle af de centrale elementer i reformen er indførelsen af et skærpet rådighedskrav d.v.s. 225-timersreglen, et kontanthjælpsloft samt ændring af reglerne om ferie.

Indførelsen af 225-timersreglen er en skærpelse af den rådighedsforpligtigelse, som modtagere af hjælp har i henhold til AKL § 13 stk. 1-6 og § 13a. Reglen indebærer, at ægtepar og ugifte modtagere af integrationsydelse, uddannelseshjælp og kontanthjælp skal have 225 timers ordinær og ustøttet beskæftigelse indenfor de seneste 12 kalendermåneder for at bevare deres ydelse jf. AKL § 13f. Som hovedregel omfatter 225-timersreglen både job-, uddannelses- og aktivitetsparate hjælpsmodtagere, men i henhold til AKL § 13f stk. 9 kan en person undtages fra 225-timersreglen, hvis den pågældendes arbejdsevne er så begrænset, at kommunen vurderer, at personen ikke kan opnå beskæftigelse på det ordinære arbejdsmarked. Det må forventes, at en stor del af de aktivitetsparate hjælpsmodtagere vil blive omfattet af denne undtagelsesbestemmelse. I denne forbindelse skal det vurderes, hvorvidt der er grundlag for at forelægge personens sag for kommunens rehabiliteringsteam med henblik på tilkendelse af f.eks. et ressourceforløb. Herudover er modtagere af hjælp, hvor kommunen har påbegyndt udfyldelsen af rehabiliteringsplanens forberedende del I undtaget fra 225-timersreglen, hvilket tilsvarende gælder for modtagere af hjælp under forrevalidering samt modtagere af integrationsydelse under revalidering.

I forbindelse med præciseringerne i Jobreform fase I blev det fastsat, at nogle grupper ikke skal have nedsat deres ydelse med 500 eller 1000 kr. om måneden, når de pågældende personer allerede har fået nedsat deres ydelse efter samberegningsreglen i AKL § 26 stk. 2. Dette omfatter ugifte modtagere af uddannelses- eller kontanthjælp, som er samlevende med en modtager af integrationsydelse, samt modtagere af uddannelses- eller kontanthjælp, som bliver gift med en modtager af integrationsydelse – parret skal have beregnet deres hjælp som ugifte i det første år af ægteskabet. Endelig skal der i forhold til 225-timersreglen, bortses fra et beløb svarende til dansktillægget for en modtager af uddannelses- eller kontanthjælp, som er gift med en modtager af integrationsydelse og dansktillæg.

Kommunen skal i henhold til BEK 310 varsle og vejlede modtagere af integrationsydelse, uddannelseshjælp og kontanthjælp, når deres hjælp kan bortfalde eller blive nedsat som følge af manglende opfyldelse af 225-timersreglen. Herudover har ministeriet udsendt VEJ 10310 om 225-timersreglen for ægtepar og ugifte der modtager hjælp efter AKL § 11.

I perioden fra den 1. april 2016 til den 31. marts 2017 var der fastsat nogle overgangsregler, mens kravet om 225 timers ordinært og ustøttet beskæftigelse indenfor de seneste 12 kalendermåneder skal være opfyldt fra den 1. april 2017.

Et andet centralt element i reformen er indførelse af et kontanthjælpsloft for modtagere af integrationsydelse, uddannelseshjælp og kontanthjælp jf. AKL § 25b-e. Bemyndigelsesbestemmelsen i AKL § 25e er udmøntet i BEK 1400 om beregning af den samlede hjælp efter AKL § 25b og fordelingen af opgaver mellem kommunen og Udbetaling Danmark efter AKL § 25d. Herudover har ministeriet udsendt VEJ 10322 om de øvre grænser for den samlede hjælp.

Kontanthjælpsloftet gælder for ægtepar, samlevende og ugifte, og loftniveauet afhænger af den enkelte persons civil- og forsørgerstatus samt ydelsesniveau. Der er i alt 23 lofter, og en skematisk oversigt herover findes i bilag 1 i VEJ 10322.

De ydelser, som indgår i loftberegningen, er integrationsydelse, uddannelseshjælp og kontanthjælp, herunder aktivitetstillæg, barsels- og bidragstillæg samt særlig støtte efter AKL § 34 og boligstøtte jf. BEK 1400 § 2 stk. 2. Såfremt personens samlede hjælp overstiger det konkrete loft, sker reduktionen først i særlig støtte efter AKL § 34 og dernæst i boligstøtten jf. AKL § 25c stk. 2. Personens hjælp kan ikke reduceres med mere end disse to ydelser. Ved opgørelsen af personens samlede hjælp ses der bort fra timefradrag og fradragsfrit beløb for deltagere i særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse (STU), dansktillæg efter AKL § 22 stk. 4-8 samt særlig støtte efter AKL § 34 og boligstøtte til husstande, hvor en person i husstanden er stærkt bevægelseshæmmet, modtager døgnhjælp eller er

anvist en ældrebolig eller lignende jf. BEK 1400 § 2 stk. 3. Herudover er det således, at lønindtægt reducerer loftets virkning, idet lønindtægt indebærer, at modtageren af hjælp har mulighed for at beholde mere af boligstøtten og den særlige støtte efter AKL § 34, da lønindtægt skaber plads under loftet. I denne forbindelse medregnes det særlige fradragsfrie beløb på kr. 26,25 pr. arbejdstime ikke i beregningen af loftet.

I forbindelse med præciseringerne af Jobreform fase I blev revalidender, som ikke opfylder opholdskravet i AKL § 13 stk. 3 og derfor modtager integrationsydelse, samt modtagere af hjælp efter AKL § 27, som ligeledes modtager integrationsydelse på grund af manglende opfyldelse af opholdskravet, undtaget fra kontanthjælpsloftet.

Kontanthjælpsloftet trådte i kraft den 1. oktober 2016 og omfatter nuværende og kommende hjælpsmottagere.

Det sidste element i reformen, som skal omtales her, er ændringerne i feriereglerne. Den hidtidige ordning med ret til fem ugers ferie for modtagere af forsørgelseshjælp efter AKL er ændret, således at der nu er tre forskellige ferieregelsæt. I denne sammenhæng er modtagere af f.eks. ressourceforløbsydelse fortsat omfattet af de hidtil gældende regler om ret til fem ugers ferie.

Modtagere af uddannelseshjælp og kontanthjælp samt revalidender, som deltager i særligt tilrettelagte projekter efter LAB kap. 10 eller tilbud efter LAB kap. 11 har derimod ret til samlet fire ugers ferie, og den enkelte ferieperiode kan højst udgøre to uger jf. AKL § 13 stk. 11-12 samt § 54a.

For modtagere af integrationsydelse er der ingen ret til ferie, når bortses fra, at der i en overgangsperiode fra 2016 til 2017 var ret til afholdelse af ferie med integrationsydelse, hvis retten til ferie var optjent før den 1. april eller den 1. juli 2016.

Integrationsydelse

I henhold til AKL § 11 stk. 1 yder kommunen hjælp i form af integrationsydelse, uddannelseshjælp og kontanthjælp samt tilbud efter LAB og integrationsprogrammet i INL.

Retten til uddannelseshjælp og kontanthjælp er betinget af, at ansøger opfylder opholdskravet i AKL § 11 stk. 3 d.v.s. har haft lovligt ophold i Danmark i minimum 7 ud af de seneste 8 år. Personer, som ikke opfylder opholdskravet, modtager integrationsydelse efter AKL § 22 jf. denne bestemmelses stk. 1.

Ved beregningen af opholdstiden indgår perioder, hvor personen har haft folkeregisteradresse i Danmark, medmindre særlige grunde fører til et andet resultat. Udlandsophold i perioder af max. to måneders varighed i forbindelse med f.eks. ferie, studierejser m.v., betragtes som ophold i Danmark, hvis den pågældende person har bevaret sin bopæl i Danmark. Opholdskravet gælder ikke for EU/EØS-borgere, såfremt disse er berettigede til hjælp i henhold til de EU-retlige regler jf. AKL § 11 stk. 6.

I medfør af AKL § 11 stk. 7 skal den person, som ansøger om hjælp, dokumentere, at opholdskravet er opfyldt. Kan den pågældende ikke dokumentere dette, tilkendes personen integrationsydelse.

Størrelsen af integrationsydelsen fremgår af AKL § 22 stk. 2-3 og er afhængig af civil- og forsørgerstatus, alder samt om personen er hjemme- eller udeboende. Modtagere af integrationsydelse kan ikke opnå aktivitetstillæg.

Efter ansøgning kan kommunen yde et tillæg til integrationsydelsen på op til 1.541 kr. pr. måned, hvis personen har bestået Danskprøve 2 eller FVU Læsning – trin 2 jf. AKL § 22 stk. 4-5. Herudover kan kommunen efter AKL § 22 stk. 6, hvis ganske særlige forhold taler herfor, efter ansøgning yde tillægget til en person, der er lægeligt diagnosticeret med en langvarig fysisk, psykisk, sensorisk eller intellektuel funktionsnedsættelse og som følge heraf ikke er i stand til eller har rimelig udsigt til at kunne bestå en prøve i dansk for at kunne opfylde betingelserne i stk. 4. Ansøger skal afgive oplysning på tro og love om deltagelse i danskundervisning samt forsøg på at tage prøve i dansk. Hvis ansøger ikke har deltaget i danskundervisning og ikke forsøgt at tage prøve i dansk, skal ansøger fremlægge dokumentation for, at en langvarig fysisk, psykisk, sensorisk eller intellektuel funktionsnedsættelse er årsagen til såvel den manglende deltagelse i danskundervisning som det manglende forsøg på at tage prøve i dansk. Dokumentation skal ske i form af en lægeerklæring jf. AKL § 22 stk. 7. Bemyndigelsesbestemmelsen i AKL § 22 stk. 8 er udmøntet i BEK 1095 om danskstillæg til integrationsydelsermodtagere.

For ægtepar beregnes den samlede hjælp som udgangspunkt, som summen af de beløb, som hver af ægtefællerne er berettigede til efter AKL §§ 22-25 jf. AKL § 26 stk. 1. I denne sammenhæng vil ægtepar og samlevende, hvor den ene part modtager integrationsydelse, og den anden part modtager uddannelseshjælp eller kontanthjælp, få nedsat uddannelses- eller kontanthjælpen, således at parrets samlede ydelser svarer til uddannelseshjælpen eller kontanthjælpen, dog således at begge parter hver mindst modtager, hvad der svarer til integrationsydelse samt danskstillæg, hvis integrationsydelsesmodtageren er berettiget til tillægget jf. AKL § 26 stk. 2.

I ovenstående sammenhæng medfører manglende opfyldelse af 225-timersreglen, at hjælpen til et ægtepar, hvor en eller begge modtager integrationsydelse, og den samlede hjælp efter AKL § 26 stk. 1-2 overstiger voksensatserne, vil få nedsat deres hjælp til en voksensats jf. AKL § 26 stk. 8 pkt. 1 jf. AKL § 13f stk. 3-4. Niveauet for hjælpen vil afhænge af, om ægteparret har forsørgelsespligt overfor børn eller ej. Er det alene den ene ægtefælle, som ikke opfylder 225-timersreglen, sker nedsættelsen af hjælpen hos denne jf. AKL § 26 stk. 8 pkt. 2, og opfylder ingen af ægtefællerne 225-timersreglen nedsættes hjælpen hos den ægtefælle, som har mindst tilknytning til arbejdsmarkedet jf. AKL § 26 stk. 8 pkt. 3 jf. stk. 9.

Ægtepar på integrationsydelse med forsørgelsespligt overfor børn skal ikke have beregnet deres hjælp efter AKL § 26 stk. 8, før de er berettigede til fuld børne- og ungeydelse jf. AKL § 13f stk. 4 pkt. 2, når det alene er på grund af manglende opfyldelse af betingelsen i § 2 stk. 1 nr. 7 i lov om en børne- og ungeydelse, at der ikke udbetales fuld børne- og ungeydelse.

Endelig anses en ægtefælle, som modtager integrationsydelse, for at udnytte sine arbejdsmuligheder, selvom pågældende ikke opfylder 225-timersreglen, såfremt den pågældende ægtefælle er gift med en person, som modtager en forsørgelsesydelse uden rådighedsforpligtigelse, herunder ressourceforløbsydelse jf. AKL § 13f stk. 5.

En ugift modtager af integrationsydelse er ikke omfattet af 225-timersreglen jf. AKL § 13f stk. 6-7 modsætningsvist.

I henhold til AKL § 34 stk. 3 nr. 1 jf. BEK 894 § 2 kan ægtepar, som ikke opfylder 225-timersreglen, ikke modtage særlig støtte efter AKL § 34 til høje boligudgifter eller stor forsørgerbyrde. Dette omfatter dog ikke ægtepar på integrationsydelse, når der alene på grund af manglende opfyldelse af betingelsen i § 2 stk. 1 nr. 7 i lov om en børne- og ungeydelse ikke udbetales fuld børne- og ungeydelse jf. AKL § 13f stk. 4 pkt. 2.

Af regeringens udlændingeudspil – styr på flygtningestrømmen fra august 2016 fremgår, at regeringen påtænker at supplere opholdskravet i AKL § 11 stk. 3 med et beskæftigelseskrav, således at overgangen fra integrationsydelse til uddannelses- eller kontanthjælp yderligere bliver betinget af, at personen har haft ordinær og ustøttet beskæftigelse svarende til fuldtidsbeskæftigelse i 2 ½ år indenfor de seneste 8 år. Ved afslutningen af revisionen af denne håndbog er det supplerende beskæftigelseskrav endnu ikke blev fremsat, men må forventes at indgå i forhandlingerne i folketinget for 2017-18 samt finansloven for 2018. I denne sammenhæng skal det også nævnes, at der er indgået en politisk aftale om Bandepakke III, som bl.a. indeholder en skærpelse af optjeningsprincippet for børne- og ungeydelser, og at den politiske aftale om Flere år på arbejdsmarkedet bl.a. indeholder en nedsættelse af integrationsydelsen med 3 procent og en samtidig omlægning af danskstillægget fra tillæg til bonus.

Uddannelseshjælp

I henhold til AKL § 23 modtager uddannelses- og aktivitetsparate personer under 30 år uden en erhvervskompetencegivende uddannelse, uddannelseshjælp.

Niveauet for uddannelseshjælp fremgår af AKL § 23 stk. 2-3 og afhænger bl.a. af, om pågældende har forsørgelsespligt over for børn, har en dokumenteret psykisk lidelse samt alder og er hjemme- eller udeboende.

Ud over uddannelseshjælp modtager personer, der er visiteret som aktivitetsparate og deltager i tilbud efter LAB eller har tilkendegivet, at pågældende ønsker tilbud, et aktivitetstillæg efter at have modtaget uddannelseshjælp i tre måneder jf. AKL § 24 stk. 1. I helt særlige tilfælde, hvor en person har særligt komplekse udfordringer i form af helbredsmæssige eller sociale barrierer, og kommunen har visiteret personen som aktivitetsparat ved den første samtale efter senest en uge, har personen ret til aktivitetstillægget fra dette tidspunkt jf. AKL § 24 stk. 5. Størrelsen af aktivitetstillægget samt andre vilkår i forbindelse hermed fremgår af bestemmelsens stk. 2-4 og 6-7.

For ægtepar beregnes den samlede hjælp som udgangspunkt, som summen af de beløb, som hver af ægtefællerne er berettigede til efter AKL §§ 22-25 jf. AKL § 26 stk. 1. I denne sammenhæng vil et ægtepar, hvor en eller begge ægtefæller modtager uddannelses- eller kontanthjælp på voksensatser, og en af ægtefællerne ikke opfylder 225-timersreglen, alene få beregnet hjælp til den ene ægtefælle jf. AKL § 26 stk. 5. Af sidstnævnte bestemmelse fremgår videre, at ægtefællerne igen vil få beregnet den samlede hjælp, som hvert af de beløb, som ægtefællerne er berettigede til, når den ægtefælle, som ikke opfylder 225-timersreglen, opfylder denne jf. AKL § 13f stk. 14. Opfylder ingen af ægtefællerne 225-timersreglen, beregnes der alene hjælp til den ægtefælle, som efter kommunens vurdering er tættest på arbejdsmarkedet jf. AKL § 26 stk. 6. Beregnes hjælpen til ægteparret på andre satser end voksensatser, og opfylder den ene ægtefælle ikke 225-timersreglen, vil ægteparret få beregnet deres samlede hjælp til en voksensats jf. AKL § 26 stk. 7. Heraf fremgår videre, at nedsættelsen af hjælpen sker hos den ægtefælle, som ikke opfylder 225-timersreglen, og hvis ingen af ægtefællerne opfylder 225-timersreglen, så sker nedsættelsen hos den ægtefælle, som har mindst tilknytning til arbejdsmarkedet jf. endvidere AKL § 26 stk. 9.

Er en person, som modtager uddannelses- eller kontanthjælp, gift med en person, som modtager en offentlig forsørgelsesydelse, tilskud til pasning af egne børn efter dagtilbudsloven § 86 eller deltager i en integrationsgrunduddannelse, beregnes der alene hjælp til modtageren af uddannelses- eller kontanthjælp jf. AKL § 26 stk. 3. Opfylder den ægtefælle, som modtager uddannelses- eller kontanthjælp, ikke 225-timersreglen, vil pågældende få nedsat sin hjælp efter AKL § 13f stk. 6-7 jf. stk. 8 jf. § 13g. Dette indebærer, at den pågældende modtager af uddannelses- eller kontanthjælp, får nedsat sin hjælp med 1000 kr. om måneden, hvis personen modtager hjælp på voksensats. Modtager pågældende hjælp på andre satser, sker nedsættelsen med 500 kr. om måneden – dog således, at modtagere af uddannelseshjælp på satserne efter AKL § 23 stk. 2 nr. 1-2 og 6-9 ikke får nedsat hjælpen d.v.s. forsørgere og modtagere af uddannelseshjælp på SU-niveau. Reglerne omkring nedsættelse af hjælpen til uddannelses- og kontanthjælpsmodtagere omfatter også ugifte modtagere af uddannelses- og kontanthjælp.

Hjælpen til et ægtepar, hvor en eller begge ægtefæller ikke opfylder 225-timersreglen, kan ikke opnå særlig støtte efter AKL § 34 om høje boligudgifter eller stor forsørgerbyrde jf. AKL § 34 stk. 3 jf. § 13f stk. 2. Personer, som får nedsat deres hjælp efter AKL § 26 stk. 6-7 kan opnå støtte efter AKL § 34 stk. 4 med det beløb, som ville have været udbetalt, hvis de pågældende ikke havde været omfattet af hjælpsnedsættelsen efter AKL § 13g.

Kontanthjælp

I henhold til AKL § 25 stk. 1 modtager personer, som er fyldt 30 år samt job- og aktivitetsparate personer under 30 år med en erhvervskompetencegivende uddannelse, kontanthjælp.

Kontanthjælpsniveauet for personer over 30 år er fastsat i AKL § 25 stk. 2 og afhænger af, om pågældende har forsørgelsespligt over for børn. For personer under 30 år er kontanthjælpsniveauet fastsat i bestemmelsens stk. 3 og afhænger bl.a. af, om pågældende har forsørgelsespligt over for børn, har en dokumenteret psykisk lidelse samt af alder og om personen er hjemme- eller udeboende.

Ud over kontanthjælp modtager aktivitetsparate personer under 30 år et aktivitetsstillæg, når personen har modtaget kontanthjælp i 3 måneder og deltager i tilbud efter LAB, eller pågældende ønsker tilbud jf. AKL § 25 stk. 7. I helt særlige tilfælde, hvor en person under 30 år har særligt komplekse udfordringer i form af helbredsmaessige eller sociale barrierer, og kommunen har visiteret personen som aktivitetsparat ved den første samtale efter senest en uge, har personen ret til aktivitetsstillægget fra dette tidspunkt jf. AKL § 25 stk. 11. Størrelsen af aktivitetsstillægget samt andre vilkår herfor fremgår af bestemmelsens stk. 9-10 og 12-13.

For ægtepar beregnes den samlede hjælp som udgangspunkt, som summen af de beløb, som hver af ægtefællerne er berettigede til efter AKL §§ 22-25 jf. AKL § 26 stk. 1. I denne sammenhæng vil et ægtepar, hvor en eller begge ægtefæller modtager uddannelses- eller kontanthjælp på voksensatser, og en af ægtefællerne ikke opfylder 225-timersreglen, alene få beregnet hjælp til den ene ægtefælle jf. AKL § 26 stk. 5. Af sidstnævnte bestemmelse fremgår videre, at ægtefællerne igen vil få beregnet den samlede hjælp, som hvert af de beløb, som ægtefællerne er berettigede til, når den ægtefælle, som ikke opfylder 225-timersreglen, opfylder denne jf. AKL § 13f stk. 14. Opfylder ingen af ægtefællerne 225-timersreglen, beregnes der alene hjælp til den ægtefælle, som efter kommunens vurdering er tættest på arbejdsmarkedet jf. AKL § 26 stk. 6. Beregnes hjælpen til ægteparret på andre satser end voksensatser, og opfylder den ene ægtefælle ikke 225-timersreglen, vil ægteparret få beregnet deres samlede hjælp til en voksensats jf. AKL § 26 stk. 7. Heraf fremgår videre, at nedsættelsen af hjælpen sker hos den ægtefælle, som ikke opfylder 225-timersreglen, og hvis ingen af ægtefællerne opfylder 225-timersreglen, så sker nedsættelsen hos den ægtefælle, som har mindst tilknytning til arbejdsmarkedet jf. endvidere AKL § 26 stk. 9.

Er en person, som modtager uddannelses- eller kontanthjælp, gift med en person, som modtager en offentlig forsørgelsesydelse, tilskud til pasning af egne børn efter dagtilbudsloven § 86 eller deltager i en integrationsgrunduddannelse, beregnes der alene hjælp til modtageren af uddannelses- eller kontanthjælp jf. AKL § 26 stk. 3. Opfylder den ægtefælle, som modtager uddannelses- eller kontanthjælp, ikke 225-timersreglen, vil pågældende få nedsat sin hjælp efter AKL § 13f stk. 6-7 jf. stk. 8 jf. § 13g. Dette indebærer, at den pågældende modtager af uddannelses- eller kontanthjælp, får nedsat sin hjælp med 1000 kr. om måneden, hvis personen modtager hjælp på voksensats. Modtager pågældende hjælp på andre satser, sker nedsættelsen med 500 kr. om måneden. Reglerne omkring nedsættelse af hjælpen til uddannelses- og kontanthjælpsmodtagere omfatter også ugifte modtagere af uddannelses- og kontanthjælp.

Hjælpen til et ægtepar, hvor en eller begge ægtefæller ikke opfylder 225-timersreglen, kan ikke opnå særlig støtte efter AKL § 34 om høje boligudgifter eller stor forsørgerbyrde jf. AKL § 34 stk. 3 jf. § 13f stk. 2. Personer, som får nedsat deres hjælp efter AKL § 26 stk. 6-7 kan opnå støtte efter AKL § 34 stk. 4 med det beløb, som ville have været udbetalt, hvis de pågældende ikke havde været omfattet af hjælpsnedsættelsen efter AKL § 13g.

D3 - Uddannelsespålæg

Med kontanthjælpsreformen den 1. januar 2014 blev anvendelsen af uddannelsespålæg udvidet.

Uddannelsespålæg skal gives til modtagere af arbejdsløshedsdagpenge, uddannelseshjælp og integrationsydelse, hvilket indebærer, at alle unge under 30 år uden en erhvervskompetencegivende uddannelse skal tage en uddannelse på ordinære vilkår. Disse unge skal derfor have et uddannelsespålæg og/eller en indsats, der på kortere eller længere sigt, kan bringe dem i stand til at påbegynde og gennemføre en sådan uddannelse.

Af LAB § 21b stk. 1-2 fremgår, at personer omfattet af LAB § 2 nr. 1 d.v.s. dagpengemodtagere, som er under 25 år, ikke har en erhvervskompetencegivende uddannelse og ikke har forsørgelsespligt overfor hjemmeboende børn, skal have et uddannelsespålæg, hvis det vurderes, at de kan gennemføre en uddannelse på almindelige vilkår. Jobcentret skal pålægge personen at komme med forslag til en eller flere relevante studie- eller erhvervskompetencegivende uddannelser inden for en nærmere fastsat frist. Det er en forudsætning, at personen under uddannelsesforløbet har et forsørgelsesgrundlag i form af SU, elevløn eller lignende.

I henhold til LAB § 21b stk. 3 skal personer omfattet af LAB § 2 nr. 12-13 d.v.s. uddannelses- og aktivitetsparate modtagere af uddannelseshjælp og integrationsydelse, have pålæg om inden for en nærmere angiven frist at komme med forslag til en eller flere relevante studie- eller erhvervskompetencegivende uddannelser, som personen på

kortere eller længere sigt kan påbegynde på almindelige vilkår. Det er en betingelse, at personen har et forsørgelsesgrundlag under uddannelsesforløbet. Jobcentret kan endvidere iværksætte aktiviteter og tilbud efter LAB kap. 9b-12 med henblik på, at personen bliver i stand til at komme med nævnte uddannelsesforslag. Eventuelle test- og prøveresultater samt aktiviteter og tilbud skal fremgå af uddannelsespålægget jf. bestemmelsens stk. 6.

Jobcentret kan pålægge såvel dagpengemodtagere som modtagere af uddannelseshjælp og integrationsydelse at søge om optagelse på en eller flere uddannelser indenfor en fastsat frist jf. LAB § 21b stk. 4. Såfremt personen bliver optaget på en uddannelse, har pågældende pligt til at påbegynde og gennemføre denne jf. bestemmelsens stk.5. Jobcentret skal endvidere fortsætte indsatsen over for personer som på baggrund af et uddannelsespålæg skal påbegynde en uddannelse inden for en måned frem til uddannelsesstart jf. bestemmelsens stk. 8. Uddannelsespålægget indgår i personens "Min Plan" på Jobnet jf. LAB § 21b stk. 10.

Uddannelsespålægget består af tre trin, herunder trin 1, hvor den unge skal overveje forslag til uddannelse, trin 2, hvor den unge skal søge optagelse på en eller flere uddannelser, samt trin 3, hvor den unge skal påbegynde og gennemføre den uddannelse, som den unge er blevet optaget på. Der skal følges op på uddannelsespålæggets tre trin og udarbejdelse og revision af uddannelsespålægget betragtes som en garantiforskrift jf. P 87-14.

I henhold til LAB § 21b stk. 7 skal jobcentret underrette uddannelsesinstitutionen om uddannelsespålægget, aktiviteter og tilbud samt test- og prøveresultater, hvis jobcentret vurderer, at der er risiko for, at personen kan få særlige vanskeligheder ved at gennemføre uddannelsen. Tilsvarende skal uddannelsesinstitutionen underrette jobcentret, hvis personen optages på uddannelsen, og der er risiko for frafald. Begge underretninger kan finde sted uden samtykke fra den pågældende person.

D4 - Beskæftigelsesindsats

Nedenfor beskrives de tilbud, som kan gives til borgere som led i den almindelige beskæftigelsesindsats jf. LAB § 22 stk. 1. Tilbud skal gives i overensstemmelse med "Min Plan", en rehabiliteringsplan eller et uddannelsespålæg jf. LAB § 22 stk. 2. For personer, som har eller skal have en integrationskontrakt efter INL og modtager hjælp efter AKL eller AFL, skal "Min Plan" samt det individuelle kontaktføreløb supplere integrationsindsatsen jf. LAB § 31a.

I henhold til LAB § 22 stk. 3 skal tilbud gives ud fra den enkeltes forudsætninger og behov samt være rettet mod beskæftigelse inden for områder med behov for arbejdskraft med henblik på hel eller delvis selvforsørgelse. Særregler for de enkelte målgrupper fremgår af LAB § 22 stk. 4-8.

For personer omfattet af LAB § 2 nr. 1 d.v.s. modtagere af arbejdsløshedsdagpenge, er der med beskæftigelsesindsatsreform del I indført flere uddannelsesrettede tiltag. Med virkning fra årsskiftet 2014-15 har en del af denne målgruppe fået ret til 6 ugers jobrettet kursus/uddannelse i henhold til en landsdækkende positivliste jf. LAB §§ 26a-26b jf. BEK 184 af 23. februar 2017.

Med virkning fra den 1. juli 2015 er der til personer i målgruppen over 30 år uden en erhvervskompetencegivende uddannelse eller med en forældet uddannelse d.v.s. en uddannelse, som ikke har været anvendt i de sidste 5 år, afsat en pulje til uddannelsesløft jf. LAB § 33a. Dette tilbud omfatter erhvervsuddannelser og kan betragtes som et ønske om at understøtte opkvalificeringen fra ufaglært til faglært. Endelig er der ligeledes med virkning fra den 1. juli 2015 afsat en regional uddannelsespulje til målgruppen, som i henhold til LAB § 33b kan få tilbud om korte erhvervsrettede uddannelsesforløb efter en regional positivliste.

Mentorstøtte

I henhold til LAB kap. 9b kan der ydes mentorstøtte med henblik på at fremme, at personer kan opnå eller fastholde aktiviteter, tilbud, ordinær uddannelse, ansættelse i fleksjob eller ordinær ansættelse jf. LAB § 31b stk. 1.

Med mentorstøtten har personer, som er omfattet af LAB § 2, ret til et tilbud om en mentor i form af en udskrivningskoordinator i forbindelse med udskrivelse efter psykiatrisk indlæggelse jf. LAB § 31b stk. 2. Tilsvarende blev der i forbindelse med flerårsaften for Kriminalforsorgens økonomi 2013-2016 afsat midler til udpegnings af mentorer i form af udslusningskoordinatorer med henblik på at understøtte god løsladelse. For året 2017 blev der fastlagt en etårig budgettering af Kriminalforsorgens økonomi, forinden der skal indgås en ny flerårig aftale.

Ved tilbud om mentorstøtte skal der indgås en skriftlig aftale mellem jobcentret og den person, der skal have mentorstøtte jf. LAB § 31c stk. 1. Efter samme bestemmelse kan aftalen max. have en varighed på 6 måneder med mulighed for forlængelse. De krav, der stilles til indholdet af en aftale om mentorstøtte, fremgår af LAB § 31c stk. 2.

I henhold til LAB § 31d skal støtte til en mentorfunktion på en virksomhed eller uddannelsesinstitution ligge udover, hvad arbejdsgiveren eller uddannelsesinstitutionen sædvanligvis forventes at varetage, og mentorfunktionen skal være afgørende for aktiviteten, tilbuddet eller ansættelsen. Videre fremgår det af LAB § 31e stk. 1, hvilke omkostninger der kan dækkes i forbindelse med en mentorfunktion på en virksomhed eller uddannelsesinstitution, ligesom det af bestemmelsens stk. 2 fremgår, at mentorfunktionen kan ydes for en eller flere personer.

Bemyndigelsesbestemmelsen i LAB § 31f er udmøntet i BEK nr. 1297, som i § 57 fastslår, at en arbejdsgiver eller en uddannelsesinstitution skal redegøre for det faktiske timeforbrug, der er anvendt på mentorfunktionen, samt at en arbejdsgiver skal fremlægge dokumentation for eventuelt køb af uddannelse til en medarbejder.

Mentorstøtte som ret og pligt tilbud til personer, som ikke kan deltage i aktive tilbud efter LAB kap. 10-12, behandles under afsnit 4, e, i.

REFUSION

I henhold til LAB § 118 stk. 5 refunderer staten 50 % af en kommunes udgifter til mentorstøtte efter LAB kap. 9b for personer, der ved indgåelse af en aftale om mentorstøtte, er omfattet af LAB § 2 nr. 3, 8-10, 12-13 og § 31 b, stk. 2. Herudover modtager kommunen statsrefusion svarende til 50 % af udgifterne til mentorstøtte efter LAB kap. 9b for personer, der ved indgåelse af en aftale om mentorstøtte, er omfattet af LAB § 2 nr. 4-7.

Den statslige refusion til kommunen ydes indenfor et rådighedsbeløb, som i 2017 udgør kr. 11.190 for modtagere af arbejdsløshedsdagpenge, uddannelses- og kontanthjælp. For modtagere af revalideringsydelse, sygedagpenge og ledighedsydelse udgør rådighedsbeløbet i 2017 kr. 9.940.

Vejledning og opkvalificering

I henhold til LAB § 32 stk. 1 kan personer omfattet af LAB § 2 nr. 1-5 og 11-14 få tilbud i form af uddannelser, som udbydes generelt med hjemmel i lov samt uddannelser og kurser samt særligt tilrettelagte projekter og uddannelsesforløb, herunder praktik, danskundervisning og korte vejlednings- og afklaringsforløb. Personer omfattet af LAB § 2 nr. 6-7 har samme mulighed bortset fra uddannelser, der udbydes med hjemmel i lov jf. bestemmelsens stk. 2. Se endvidere herom BEK 1297 kap. 8.

Formålet med tilbud efter LAB kap. 10 er at udvikle eller afdække den lediges faglige, sociale eller sproglige kompetencer med henblik på en opkvalificering til arbejdsmarkedet samt at kvalificere personer omfattet af LAB § 2 nr. 12-13 til at kunne påbegynde og gennemføre en erhvervskompetencegivende uddannelse jf. LAB § 32 stk. 3.

Personer, som er omfattet af LAB § 2 nr. 1-3 og 12-13, har ret til et læse-, skrive-, regne- eller ordblindkursus, såfremt en test har vist et sådant behov jf. LAB § 32a. Efter samme bestemmelse har personer uden en erhvervskompetencegivende uddannelse omfattet af LAB § 2 nr. 1 over 30 år samt personer omfattet af LAB § 2 nr. 2-3 ret til et tilbud om realkompetencevurdering.

Personer under 30 år, som er omfattet af LAB § 2 nr. 1-3 og 12-13, kan ikke modtage tilbud om en studie- og erhvervskompetencegivende uddannelse efter LAB kap. 10 jf. LAB § 37 stk. 1. Dette gælder dog ikke personer uden en erhvervskompetencegivende uddannelse, hvis personen har forsørgelsespligt overfor hjemmeboende børn, er omfattet af LAB § 2 nr. 1, er fyldt 25 år og har afsluttet et ret og pligt tilbud samt haft 6 måneders sammenlagt ledighed, eller hvis personen er omfattet af LAB § 2 nr. 12-13, er fyldt 25 år og har opbrugt retten til SU til videregående uddannelse jf. LAB § 37 stk. 2. Varigheden af et tilbud efter LAB § 37 stk. 2 kan ikke strække sig udover en uddannelse som professionsbachelor, og uddannelsen skal kvalificere til arbejde indenfor områder med behov for arbejdskraft jf. bestemmelsens stk. 3.

Varigheden af tilbud om vejledning og opkvalificering m.v. til målgrupperne er fastsat i LAB §§ 34-36 og ydelser under forløbet fremgår af LAB §§ 38-41.

REFUSION

I henhold til LAB § 118 stk. 1 refunderer staten kommunen 50 % af udgifterne til vejledning og opkvalificering efter LAB kap. 10 for personer omfattet af LAB § 2 nr. 1-3, 10 og 12-13.

Kommunen kan dog ikke modtage statsrefusion i forbindelse med tilbud efter LAB § 32 stk. 1 nr. 2 til personer omfattet af LAB § 2 nr. 1 jf. LAB § 118 stk. 2. Tilsvarende kan kommunen ikke modtage statsrefusion i de første 9 måneder i forbindelse med tilbud efter LAB § 32 stk. 1 nr. 1 til personer omfattet af LAB § 2 nr. 2 og 12, hvis sidstnævnte er åbenlyst uddannelsesparat jf. LAB § 118 stk. 3. Dette gælder dog ikke, såfremt der er tale om tilbud om læse-, skrive-, regne- og ordblindkurser efter LAB § 32a. Endelig kan kommunen ikke opnå statsrefusion i de første 24 måneder i forbindelse med tilbud efter LAB § 32 stk. 1 nr. 2 til personer omfattet af LAB § 2 nr. 2 og nr. 12, hvis sidstnævnte er åbenlyst uddannelsesparat jf. LAB § 118 stk. 4.v

Den statslige refusion til kommunen ydes indenfor et rådighedsbeløb, som i 2017 udgør kr. 11.190 for modtagere af arbejdsløshedsdagpenge, uddannelses- og kontanthjælp. For modtagere af revalideringsydelse, sygedagpenge og ledighedsydelse udgør rådighedsbeløbet i 2017 kr. 9.940.

Virksomhedspraktik og nytteindsats

I henhold til LAB § 42 stk. 1 kan personer omfattet af lovens § 2 nr. 1-5, 11 og 14 få tilbud om virksomhedspraktik på en offentlig eller privat virksomhed. Tilsvarende gælder for personer omfattet af LAB § 2 nr. 6-7 jf. bestemmelsens stk. 2 og for personer omfattet af LAB § 2 nr. 12-13 som led i en uddannelsesrettet indsats jf. § 42 stk. 4.

Formålet med virksomhedspraktik er at afdække eller optræne personens faglige, sociale eller sproglige kompetencer samt afklare pågældendes beskæftigelsesmål jf. LAB § 42 stk. 1 og 3.

For personer omfattet af LAB § 2 nr. 1-3 og 12-13 kan virksomhedspraktik tillige gives i form af en nytteindsats, som består af udførelse af samfundsnyttige opgaver hos offentlige arbejdsgivere med det formål, at personen skal arbejde for sin ydelse jf. LAB § 42a stk. 1-2. For personer omfattet af LAB § 2 nr. 1 kan nytteindsats alene gives som et rådighedsafprøvende tilbud jf. bestemmelsens stk. 3 i de tilfælde, hvor jobcentret vurderer, at der er tvivl om, hvorvidt personen har den fornødne vilje til at medvirke aktivt i indsatsen jf. LAB § 23.

Personer, som er omfattet af LAB § 2 nr. 1-3, har ret til et tilbud om virksomhedspraktik – dog ikke nytteindsats – såfremt de selv har fundet et sådant tilbud jf. LAB § 42b stk. 1. Efter sidstnævnte bestemmelses stk. 2 aftaler den pågældende person og arbejdsgiveren varigheden af tilbuddet inden for lovens rammer.

Varigheden af et tilbud om virksomhedspraktik og nytteindsats fremgår af LAB § 44 og ydelser under forløbet fremgår af LAB §§ 45-47.

Virksomhedspraktik og nytteindsats efter LAB §§ 42-42a er ikke omfattet af de regler og aftaler, som gælder for lønmodtagere på arbejdsmarkedet, når bortses fra arbejdsmiljølovgivning og lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet jf. LAB § 43.

I henhold til LAB § 48 stk. 1 skal der være et rimeligt forhold mellem antallet af ordinært ansatte og antallet af personer i støttet beskæftigelse, ligesom virksomhedspraktik ikke må være konkurrenceforvridende jf. LAB § 49. Dette indebærer, at etablering af virksomhedspraktik i mere end 13 uger skal drøftes mellem virksomheden og repræsentanter for virksomhedens ansatte jf. LAB § 48 stk. 2. Virksomhedspraktik i form af en nytteindsats skal være drøftet mellem virksomheden og tillidsrepræsentanten eller en medarbejderrepræsentant jf. LAB § 48 stk. 3. I medfør af LAB § 48 stk. 4 jf. § 50 har ministeren bl.a. hjemmel til at fastsætte nærmere regler om muligheden for at dispensere fra rimelighedskravet. Denne bemyndigelse er udmøntet i BEK 1297.

REFUSION

I henhold til AKL § 104 stk. 1 pkt. 2 refunderer staten kommunerne 50 % af udgifterne for personer, som deltager i tilbud efter LAB kap. 11.

Ansættelse med løntilskud

I henhold til LAB § 51 stk. 1 kan personer omfattet af LAB § 2 nr. 1-6, 8 og 11-14 få tilbud om ansættelse med løntilskud hos offentlige eller private arbejdsgivere. Af samme bestemmelse fremgår videre, at denne mulighed ikke omfatter personer omfattet af LAB § 2 nr. 5 og 14, som er i et ansættelsesforhold, hvilket tilsvarende gælder for personer omfattet af LAB § 2 nr. 12, hvis de er åbenlyst uddannelsesparate.

De krav, der stilles til varigheden af de pågældende personers ledighedsperiode er fastsat i LAB § 51 stk. 2-3. Disse varighedskrav gælder ikke for personer, som ikke har en almen eller erhvervsrettet uddannelse på gymnasialt eller højere niveau, er over 50 år eller er enlige forsørgere jf. bestemmelsens stk. 4.

Formålet med ansættelse med løntilskud er i henhold til LAB § 52 at oplære og genoptræne faglige, sociale eller sproglige kompetencer for personer, som er omfattet af LAB § 2 nr. 1-5 og 11-14, at opnå eller fastholde

beskæftigelse for personer omfattet af LAB § 2 nr. 6 og at inkludere personer omfattet af LAB § 2 nr. 8 på arbejdsmarkedet.

Personer, som er omfattet af LAB § 2 nr. 1-3, har ret til et tilbud om ansættelse med løntilskud, hvis de selv har fundet et sådant tilbud jf. LAB § 52a stk. 1. Efter samme bestemmelses stk. 2 aftaler den pågældende person og arbejdsgiveren varigheden af perioden med løntilskud inden for lovens rammer.

Varigheden af et tilbud om ansættelse med løntilskud er reguleret i LAB § 53, hvoraf det fremgår, at ansættelse med løntilskud for personer omfattet af LAB § 2 nr. 1 kan gives i op til 4 måneder ved offentlige arbejdsgivere og ved private arbejdsgivere i op til 6 måneder. For personer omfattet af LAB § 2 nr. 2-3 og 12-13 kan ansættelse med løntilskud gives i op til 6 måneder, hvorimod personer omfattet af LAB § 2 nr. 5, 8, 11 og 14 kan opnå ansættelse med løntilskud i op til et år. For personer omfattet af LAB § 2 nr. 4 og 6 kan der ydes ansættelse med løntilskud ud over et år.

Løn- og arbejdsvilkår samt størrelsen af løntilskud er fastsat i LAB §§ 54-68, hvoraf det bl.a. fremgår, at løn- og arbejdsvilkår for personer omfattet af LAB § 2 nr. 1-3, 5 og 11-14 skal være overenskomstmæssige ved ansættelse med løntilskud hos private arbejdsgivere jf. LAB § 54. Ved ansættelse med løntilskud af samme målgrupper hos offentlige arbejdsgivere skal løn- og ansættelsesvilkår ligeledes være overenskomstmæssige jf. LAB § 55 stk. 1 – dog således, at lønniveauet til f.eks. personer omfattet af LAB § 2 nr. 2-3 og 11-14 skal svare til personens hidtidige hjælp efter AKL jf. AKL § 55 stk. 4.

REFUSION

I henhold til KFL § 3 stk. 1 nr. 13 følger statens refusion til kommunen i forbindelse med ansættelse med løntilskud refusionstrappen i KFL § 5 jf. håndbogens afsnit 1 om kommunefinansieringsloven.

Tilbud til personer under 18 år

I henhold til LAB § 75b stk. 1 kan jobcentret efter en konkret vurdering give personer, som er omfattet af LAB § 2 nr. 9, tilbud efter LAB kap. 10 og 11 samt tillægsydelse efter LAB kap. 14-15 efter de regler, som gælder for aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere.

Tilbud efter LAB kap. 11 kan have en varighed på op til 26 uger, hvilket kan forlænges, hvis den pågældende unge efter en konkret individuel vurdering har behov herfor jf. LAB § 75b stk. 2.

Tilsvarende kan kommunen efter en konkret vurdering give særligt udsatte unge, som er omfattet af LAB § 2 nr. 9, et tilbud efter LAB kap. 11 samt tillægsydelse efter LAB kap. 14-15 efter de regler, som gælder for aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, hvis tilbud efter SEL ikke er tilstrækkelige jf. SEL § 52 stk. 3 nr. 8 jf. LAB § 75c stk. 1. Bestemmelserne om varighed af tilbuddet efter LAB § 44 finder ikke anvendelse i denne forbindelse.

Afgørelsen om ovenstående tilbud træffes med samtykke fra den unge samt forældremyndighedsindehaveren(e) jf. LAB § 75c stk. 3. I forbindelse med deltagelse i tilbuddet, modtager den unge en godtgørelse, der max. kan svare til beløbet efter AKL § 23 stk. 2 nr. 9 d.v.s. uddannelseshjælp til hjemmeboende under 25 år jf. LAB § 75c stk. 2.

REFUSION

I henhold til LAB § 119 stk. 1 nr. 1 refunderer staten kommunen 50 % af udgifterne for personer omfattet af LAB § 2 nr. 9, som deltager i tilbud efter f.eks. LAB kap. 10.

I henhold til AKL § 104 stk. 1 pkt. 2 refunderer staten kommunen 50 % af udgifterne for personer, som deltager i tilbud efter LAB kap. 11.

I henhold til LAB § 117 afholder kommunen udgifterne til godtgørelse efter LAB § 75c.

Tilbud til selvforsørgende

I henhold til LAB § 75a stk. 1 har ledige selvforsørgende, som er omfattet af LAB § 2 nr. 10, ret til tilbud efter LAB kap. 10-12, medmindre tilbuddet ikke kan antages at ville forbedre den pågældendes beskæftigelsesmuligheder. Kommunen har i denne forbindelse mulighed for at yde tillægssydelse efter LAB kap. 14-15.

Jobparate personer kan modtage tilbud efter reglerne for personer omfattet af LAB § 2 nr. 2 i henhold til LAB kap. 10-12 og 14-15 jf. LAB § 75a stk. 2. Til aktivitetsparate personer kan kommunen give tilbud efter LAB kap. 10-12 og 14-15 i overensstemmelse med reglerne for personer omfattet af LAB § 2 nr. 3 jf. LAB § 75a stk. 3.

Tilbud efter LAB kap. 10 kan max. have en varighed på op til 6 uger, medmindre danskuddannelse indgår som en betydelig del af tilbuddet jf. LAB § 75a stk. 4. Tilbuddet kan ikke have en samlet varighed på mere end 26 uger. Ved ansættelse med løntilskud hos offentlige arbejdsgivere efter LAB kap. 12 skal lønnen til den pågældende udgøre 80 % eller 60 % af a-dagpenge afhængigt af, om personen har forsørgelsespligt overfor herboende børn jf. LAB § 75a stk. 5-6.

Statens refusion til kommunerne følger refusionsreglerne, således som disse er beskrevet ovenfor under de enkelte tilbudsmuligheder jf. håndbogens afsnit 4, d, i-iv.

D5 - Ret og pligt samt rådighed og sanktioner

Bestemmelserne om ret og pligt til tilbud efter LAB er reguleret i lovens kap. 16-17a. I LAB kap. 16 findes reglerne for modtagere af arbejdsløshedsdagpenge, i kap. 17 reglerne for modtagere af kontanthjælp og integrationsydelse, og i kap. 17a reglerne for modtagere af uddannelseshjælp og integrationsydelse. I afsnittet nedenfor behandles reglerne om ret og pligt i LAB kap. 17-17a.

Ret og pligt

I medfør af reglerne i LAB kap. 17 har modtagere af kontanthjælp og integrationsydelse jf. LAB § 2 nr. 2-3 ret og pligt til at tage imod et tilbud efter loven, medmindre pligten hertil er bortfaldet i henhold til LAB § 21f jf. LAB § 91a stk. 1. Tilbuddet skal efter LAB § 91a stk. 2 have en varighed på min. 2 uger. Såfremt personen har haft en rimelig grund til ikke at udnytte sine arbejdsmuligheder efter AKL § 13, har den pågældende senest en måned efter ophøret af den rimelige grund ret og pligt til at påbegynde et tilbud efter LAB kap. 17 jf. LAB § 91a stk. 3.

I henhold til LAB § 92 stk. 1 har personer, som er omfattet af LAB § 2 nr. 2 efter tre måneder ret og pligt til et tilbud efter LAB kap. 11-12 jf. dog LAB § 94. I henhold til LAB § 94 har personer, der modtager integrationsydelse, og som overgår fra at være omfattet af LAB § 2 nr. 12-13, til at være omfattet af LAB § 2 nr. 2-3, ret og pligt til første tilbud efter LAB §§ 92-93 senest efter en sammenhængende periode på tre måneder med integrationsydelse fra overgangen til at være omfattet af LAB § 2 nr. 2-3.

Når ovenstående målgruppe har afsluttet det første tilbud efter LAB § 92 stk. 1 eller § 94, har personen ret og pligt til et nyt tilbud efter LAB kap. 10-12, hver gang den pågældende har modtaget kontanthjælp eller integrationsydelse i 6 måneder jf. LAB § 96 stk. 1.

I henhold til LAB § 92 stk. 2 har personer, som er omfattet af LAB § 2 nr. 3, efter 6 måneder ret og pligt til et tilbud efter LAB kap. 10-12 jf. dog LAB § 94. I henhold til LAB § 94 har personer, der modtager integrationsydelse, og som overgår fra at være omfattet af LAB § 2 nr. 12-13, til at være omfattet af LAB § 2 nr. 2-3, ret og pligt til første tilbud efter LAB §§ 92-93 senest efter en sammenhængende periode på tre måneder med integrationsydelse fra overgangen til at være omfattet af LAB § 2 nr. 2-3.

Når ovennævnte målgruppe har afsluttet det første tilbud efter LAB § 92 stk. 2 eller § 94, har personen ret og pligt til et nyt tilbud, hver gang den pågældende har modtaget kontanthjælp eller integrationsydelse i 12 måneder jf. LAB § 96 stk. 2. Overgår en person fra at være omfattet af LAB § 2 nr. 3 til at være omfattet af LAB § 2 nr. 2, og har pågældende modtaget kontanthjælp eller integrationsydelse i minimum 5 måneder, har personen ret og pligt til tilbud efter LAB kap. 10-12 senest en måned efter overgangen. Der må højst være en sammenhængende periode på 12 måneder uden tilbud jf. LAB § 96 stk. 4.

Personer, som er omfattet af LAB § 2 nr. 3, som på grund af personlige forhold ikke aktuelt er i stand til at deltage i tilbud efter LAB § 92 eller § 94, har ret og pligt til et tilbud om mentorstøtte efter LAB kap. 9b, indtil pågældende kan deltage i tilbud efter §§ 92 eller 94 jf. LAB § 93. Efter sidstnævnte bestemmelse skal mentorstøtten ydes for en periode på 6 måneder, hvor der mindst skal være kontakt mellem personen og mentor en gang hver anden uge. Tilbuddet om mentorstøtte kan alene afbrydes, hvis personen i stedet kan påbegynde et tilbud efter LAB § 92 eller § 94. Såfremt personen efter de 6 måneders mentorstøtte fortsat ikke kan påbegynde et tilbud efter LAB § 92 eller § 94, skal pågældende have et nyt tilbud om mentorstøtte. Foranstående omfatter også ret og pligt til efterfølgende tilbud efter LAB § 96 stk. 3.

Personer, som er omfattet af LAB § 2 nr. 2-3, har herudover ret til et tilbud om læse-, skrive-, regne-, eller ordblindekursus efter LAB § 92 stk. 3, hvis en test har vist behov herfor. Herudover har personer uden en erhvervskompetencegivende uddannelse ret til et tilbud om realkompetenceafklaring. Disse kurser kan ikke træde i stedet for tilbud efter LAB § 92 stk. 1.

I henhold til reglerne i LAB kap. 17a har en modtager af uddannelseshjælp eller integrationsydelse jf. LAB § 2 nr. 12-13 ret og pligt til at tage imod et tilbud efter LAB kap. 9b-12 i perioden frem til den pågældende påbegynder ordinær uddannelse jf. LAB § 96a.

Ovenstående målgrupper har senest en måned efter første henvendelse til kommunen og kontinuerligt herefter ret og pligt til at påbegynde tilbud efter LAB kap. 10-12 jf. LAB § 96b stk. 1. Af bestemmelsen fremgår videre, at der højst må være 4 uger mellem tilbuddene.

Personer, som er omfattet af LAB § 2 nr. 13, som i perioder på grund af personlige forhold, ikke kan deltage i tilbud efter LAB § 96b, har ret og pligt til et tilbud om mentorstøtte efter LAB kap. 9b jf. LAB § 96c. Efter bestemmelsen kan mentorstøtten ydes for en periode på 6 måneder, hvor der mindst skal være kontakt mellem den pågældende person og mentor en gang hver anden uge. Dette tilbud om mentorstøtte kan alene afbrydes, hvis pågældende kan påbegynde et tilbud efter LAB § 96b. Såfremt personen efter de 6 måneders mentorstøtte fortsat ikke kan påbegynde et tilbud efter LAB § 96b, skal personen have et nyt tilbud om mentorstøtte.

Personer, som er omfattet af LAB § 2 nr. 12-13, har ret til et tilbud om læse-, skrive-, regne-, eller ordblindekursus efter LAB § 96b stk. 2 senest en måned efter henvendelse, hvis en test har vist behov herfor. Efter samme bestemmelse kan nævnte kurser træde i stedet for tilbud efter LAB § 96 stk. 1.

Rådighed

Hjælp efter AKL § 11 omfatter integrationsydelse, uddannelseshjælp og kontanthjælp samt tilbud efter LAB og integrationsprogrammer efter INL. Retten til uddannelseshjælp og kontanthjælp er betinget af, at ansøger har haft lovligt ophold i Danmark i minimum 7 ud af de seneste 8 år jf. AKL § 11 stk. 3 jf. stk. 4-5. Personer, som ikke opfylder dette opholdskrav, modtager integrationsydelse jf. AKL § 22 stk. 1.

I henhold til AKL § 13 stk. 1-6 samt § 13a er det en betingelse for modtagelse af hjælp efter AKL § 11, at den pågældende person udnytter sine arbejds- eller uddannelsesmuligheder. Dette gælder tilsvarende for personens ægtefælle jf. AKL § 13 stk. 1 pkt. 3, medmindre ægtefællen er under uddannelse eller modtager en forsørgelsesydelse, som ikke er betinget af rådighed jf. AKL § 13 stk. 9 jf. endvidere AKL § 13 stk. 10 om hjemmearbejdende ægtefæller.

I dette afsnit behandles den almindelige rådighedsforpligtigelse, hvorimod skærpsen heraf i forbindelse med indførelsen af 225-timersreglen i AKL § 13f den 1. april 2016 er beskrevet i afsnit 4, b.

For modtagere af uddannelseshjælp indebærer rådighedsforpligtigelsen i AKL § 13 stk. 1 pkt. 2, at den pågældende skal stå til rådighed for ordinær uddannelse eller en indsats rettet mod ordinær uddannelse. I denne forbindelse har kommunen pligt til at vurdere, om en modtager af uddannelseshjælp, fortsat opfylder betingelserne for at modtage hjælpen ved aktivt at deltage i den uddannelsesrettede indsats, hvis pågældende f.eks. afslår et henvist arbejde, udebliver fra samtaler m.v. jf. AKL § 13 stk. 3. En tilsvarende vurdering skal foretages, hvis personen gentagne gange melder sig syg i forbindelse med tilbud jf. AKL § 13 stk. 4. Modtageren af uddannelseshjælp har endvidere pligt til at deltage i de aktiviteter, som er fastsat i uddannelsespålægget efter LAB § 21b jf. AKL § 13 stk. 6.

For modtagere af kontanthjælp indebærer rådighedsforpligtigelsen i AKL § 13 stk. 1 pkt. 1, at personen søger at udnytte sine arbejdsmuligheder. I denne forbindelse har kommunen pligt til at vurdere, om en modtager af kontanthjælp, fortsat opfylder betingelserne for at modtage hjælpen ved at udnytte sine arbejdsmuligheder, hvis pågældende f.eks. afslår et anvist arbejde, udebliver fra samtaler m.v. jf. AKL § 13 stk. 2. En tilsvarende vurdering skal foretages, hvis personen gentagne gange melder sig syg i forbindelse med tilbud jf. AKL § 13 stk. 4.

I henhold til AKL § 13 stk. 5 er det endvidere en betingelse for modtagelse af hjælp efter AKL, at ansøger og dennes ægtefælle deltager i tilbud efter LAB og integrationsprogrammet efter INL, medmindre ansøger er fritaget herfor. Af samme bestemmelse fremgår videre, at en ansøger om uddannelseshjælp, som ikke har en ungdomsuddannelse, skal deltage i en læse-, skrive- og regnetest, medmindre pågældende er omfattet af integrationsprogrammet efter INL. Har en ansøger om kontanthjælp ikke en ungdomsuddannelse, skal pågældende tilsvarende deltage i en sådan test, hvis jobcentret vurderer, at der er behov herfor, medmindre pågældende er omfattet af integrationsprogrammet efter INL.

En uddannelses- eller jobparat modtager af hjælp samt dennes ægtefælle har ikke pligt til at udnytte deres uddannelses- eller arbejdsmuligheder, hvis f.eks. tilbuddet ikke er rimeligt, på grund af sygdom, transportvanskeligheder, børnepasning m.v. jf. AKL § 13 stk. 7. Udover undtagelserne fra rådighedsforpligtigelsen i AKL § 13 stk. 7, har kommunen i henhold til AKL § 13 stk. 8, pligt til at vurdere, hvorvidt der i forhold til aktivitetsparate personer og deres ægtefæller er andre forhold, som kan begrunde, at de ikke har pligt til at udnytte deres uddannelses- eller arbejdsmuligheder.

Modtagere af integrationsydelse, som har fået et uddannelsespålæg efter LAB § 21b eller INL § 16a, er tilsvarende omfattet af bestemmelserne i AKL § 13 stk. 1 pkt. 2-3 samt stk. 3-10 jf. AKL § 13 stk. 13. Modtagere af integrationsydelse, som ikke har fået et uddannelsespålæg, er omfattet af AKL § 13 stk. 1 pkt. 1 og 3 samt stk. 2, 4-5 og 7-10 jf. AKL § 13 stk. 14.

I henhold til AKL § 8a stk. 1 skal en jobparat modtager af integrationsydelse eller kontanthjælp tilmeldes jobcentret som arbejdssøgende, hvilket tilsvarende gælder en for åbenlyst uddannelsesparate modtagere af integrationsydelse eller uddannelseshjælp jf. bestemmelsens stk. 2. De pågældende skal i givet fald løbende tjekke deres jobopslag på Jobnet og dermed bekræfte, at de er arbejdssøgende jf. AKL § 8a stk. 3, medmindre pågældende er undtaget herfor i henhold til INL § 26a stk. 2. Dette gælder tilsvarende i forhold til CV m.v. i Jobnet jf. LAB kap. 6. Der skal tilrettelægges et individuelt kontaktførelse for de forskellige målgrupper i henhold til LAB kap. 7.

Sanktioner

Reglerne om sanktioner ved manglende udnyttelse af arbejdsmulighederne m.v. fremgår af AKL §§ 35-42. Kommunerne skal i henhold til forannævnte bestemmelser foretage fradrag i, nedsætte eller bringe hjælpen til ophør efter AKL § 35 jf. INL § 20 stk. 5.

Forudsætningen for at iværksætte sanktioner er, at kommunen samtidig med henvisningen til arbejde, afgivelsen af tilbud, indkaldelsen til samtale m.v., skriftligt har informeret den pågældende om de mulige konsekvenser ved manglende overholdelse af rådighedsforpligtigelsen, samt om muligheden for igen at blive berettiget til hjælp jf. AKL § 35 stk. 1.

Fradrag i eller nedsættelse eller ophør af hjælpen sker med virkning fra den dag, hvor den pågældende har undladt at opfylde sin rådighedsforpligtigelse jf. AKL § 35 stk. 2. Fradrag i hjælpen efter AKL § 36 stk. 2 samt §§ 37-38 sker med en gennemsnitssats pr. dag (dagsatsen) jf. AKL § 35 stk. 3. Nedsættelse af hjælpen efter AKL §§ 39-40 sker med tre gange dagsatsen jf. AKL § 35 stk. 4. Beskæftigelsesministeriet fastsætter dagsatserne jf. AKL § 35 stk. 7.

Forud for fradrag i, nedsættelse af eller ophør af hjælp efter AKL §§ 36-41 til aktivitetsparate modtagere af integrationsydelse samt uddannelses- eller kontanthjælp, skal kommunen have udtømt alle rimelige muligheder for at komme i personlig kontakt med den pågældende med henblik på en vurdering af begrundelsen for den manglende opfyldelse af rådighedsforpligtigelsen jf. AKL § 35 stk. 5 jf. P 39-15.

Fradrag i hjælp

I medfør af AKL § 36 skal der ske fradrag i personens integrationsydelse samt uddannelses- eller kontanthjælp, hvis personen uden rimelig grund udebliver fra et tilbud efter LAB, en eller flere dele af integrationsprogrammet efter INL eller en anden beskæftigelsesfremmende foranstaltning, herunder tilbud og foranstaltninger i forbindelse med sygeopfølgning eller en læse-, skrive- og regnetest. Tilsvarende skal der ske fradrag i hjælpen ved udeblivelse fra samtaler m.v. jf. AKL § 37, og hvis en person undlader at tilmelde sig som arbejdssøgende på jobcentret m.v. jf. AKL § 38.

Fradrag i hjælpen foretages for det antal dage, hvor den pågældende er udeblevet helt eller delvist. Fradraget i hjælpen foretages på baggrund af den gennemsnitlige dagssats, som er fastsat i henhold til AKL § 35 stk. 3.

Nedsættelse af hjælp

I henhold til AKL § 39 nedsættes integrationsydelse samt uddannelses- eller kontanthjælp, hvis den pågældende uden rimelig grund undlader at opfylde sin rådighedsforpligtigelse, herunder ophører med eller afviser tilbud om arbejde, undlader at give meddelelse om sygdom, undlader at overholde aftaler om jobsøgning og registrering af jobsøgningsaktiviteter samt ophører med en uddannelse på baggrund af et uddannelsespålæg efter AKL § 21b eller INL § 16a.

Nedsættelse af hjælpen efter AKL §§ 22-25 sker i henhold til AKL § 40 med tre gange dagssatsen jf. AKL § 35 stk. 4.

Herudover skal en modtager af integrationsydelse samt uddannelses- eller kontanthjælp have nedsat sin ydelse, hvis pågældende samtidig med modtagelse af hjælp har arbejdet eller har opholdt sig i udlandet jf. AKL § 42 stk. 1. Nedsættelsen af hjælpen skal ske, idet pågældende dermed har tilsidesat sin oplysningspligt. For personer, hvis ydelse som minimum udgør kr. 10.500 pr. måned, sker nedsættelsen med 1/3 i tre uger. Hvis pågældende to gange indenfor fem år overtræder nævnte bestemmelse, sker nedsættelsen af hjælpen med 1/3 i 20 uger jf. AKL § 42 stk. 2. Overtræder personen tre eller flere gange sin oplysningspligt indenfor fem år, bliver hjælpen nedsat med 1/3 i 20 uger for hver overtrædelse af oplysningspligten, og den nedsatte hjælp skal tilbagebetales jf. AKL § 42 stk. 3. Nedsættelsen og tilbagebetalingen omfatter også den pågældende persons ægtefælle jf. AKL § 42 stk. 4.

Ophør af hjælp

I henhold til AKL § 40a stk. 1 mister en uddannelses- eller jobparat person, som modtager hjælp efter AKL §§ 22, 23 og 25 hjælpen i en periode på op til tre måneder, hvis pågældende gentagne gange uden rimelig grund har undladt at opfylde sin rådighedsforpligtigelse, og kommunen vurderer, at personen med sin adfærd har udvist manglende vilje til at stå til rådighed for arbejde, uddannelse og tilbud m.v.

Når kommunen træffer en afgørelse efter AKL § 40a stk. 1, skal kommunen samtidig give den pågældende et tilbud efter LAB, integrationsprogrammet efter INL eller en anden beskæftigelsesfremmende foranstaltning, daglige samtaler eller pligt til at møde i jobcentret dagligt jf. AKL § 40a stk. 2 pkt. 1. Aktiviteter skal kunne påbegyndes samme dag, som afgørelsen har virkning fra jf. AKL § 40a stk. 2 pkt. 2 (åbent tilbud). Den pågældende person modtager hjælp for de dage, hvor personen deltager i nævnte tilbud, møder til samtaler eller møder i jobcentret jf. AKL § 40a stk. 2 pkt. 3. Ved personens egen sygdom, børns sygdom samt i særlige tilfælde kan kommunen gøre undtagelse herfra jf. AKL § 40a stk. 3-4.

I henhold til AKL § 41 stk. 1 ophører hjælpen, hvis en person eller dennes ægtefælle, uden rimelig grund afviser tilbud efter LAB, en eller flere dele af integrationsprogrammet efter INL eller en anden beskæftigelsesfremmende foranstaltning, herunder foranstaltninger som led i sygeopfølgning. Tilsvarende gælder ved gentagne udeblivelser fra nævnte foranstaltninger, og hvis udeblivelserne har et sådant omfang, at det kan sidestilles med en afvisning af disse tilbud. Hjælpen til ægtefællen ophører ligeledes jf. AKL § 41 stk. 2. Betingelsen for at bringe hjælpen til ophør efter bestemmelsen er, at kommunen sikrer, at der er et åbent tilbud, som den pågældende kan vælge at tage imod jf. AKL § 41 stk. 3.

E - Sygedagpenge

I henhold til SDP § 1 er formålet med loven, at yde økonomisk kompensation ved fravær på grund af sygdom, at medvirke til, at den sygemeldte genvinder sin arbejdsevne og vender tilbage til arbejdsmarkedet så hurtigt som muligt, og at understøtte samarbejdet mellem kommuner, virksomheder og andre relevante aktører for at nedbringe og forebygge sygefravær.

Sygedagpenge kan i medfør af SDP § 2 stk. 1 ydes til lønmodtagere, selvstændige erhvervsdrivende, ledige med ret til arbejdsløshedsdagpenge samt til personer, der har pådraget sig en arbejdsskade, som er omfattet af lov om arbejdsskadesikring eller lov om sikring mod følger af arbejdsskade. I henhold til SDP § 2 stk. 2 er det en betingelse for retten til sygedagpenge for lønmodtagere og selvstændige erhvervsdrivende, at personen opfylder beskæftigelseskravet efter SDP § 30, § 32 eller § 42.

Ud over en række grundlæggende betingelser om ophold, skattepligt og beskæftigelseskrav, skal de almindelige betingelser i SDP tillige være opfyldt, herunder kravet om uarbejdsdygtighed på grund af egen sygdom i SDP § 7.

I henhold til SDP § 24 stk. 1 kan en person højst modtage sygedagpenge i en periode på 22 uger inden for de 9 forudgående kalendermåneder. På dette revurderingstidspunkt skal kommunen vurdere personens situation, og hvis den pågældende ikke opfylder en af forlængelsesbestemmelserne i SDP § 27, skal den pågældende visiteres til et jobafklaringsforløb, hvis personen fortsat er uarbejdsdygtig på grund af egen sygdom d.v.s. opfylder SDP § 7 jf. SDP § 24 stk. 2

I henhold til SDP § 24a har en sygedagpengemodtager, som på ny bliver sygemeldt, ret til et jobafklaringsforløb med ressourceforløbsydelse, såfremt personen ville have haft ret til sygedagpenge fra kommunen på første nye fraværsdag, hvis ikke der var en tidsbegrænsning i SDP § 24 stk. 1.

I perioden fra den 1. januar 2016 til den 31. december 2017 kan en person, som er i jobafklaringsforløb med ressourceforløbsydelse, vælge at overgå til at modtage sygedagpenge, hvis en læge vurderer, at pågældende har en livstruende alvorlig sygdom, og personen opfylder beskæftigelseskravet jf. SDP § 24a stk. 6 jf. § 24b. Dette kan have en betydning for personer, som er deltidsansatte, idet sygedagpenge beregnes på baggrund af timetal, og ressourceforløbsydelsen er fastsat i loven. Kommunen træffer afgørelse om ophør af sygedagpenge på foranstående grundlag, når en læge har vurderet, at pågældende ikke længere har en livstruende alvorlig sygdom jf. SDP § 24c, og personen har i stedet ret til et jobafklaringsforløb med ressourceforløbsydelse.

I henhold til SDP § 27 stk. 1 kan sygedagpenge forlænges ud over revurderingstidspunktet på 22 uger, når:

- Det på det foreliggende grundlag anses for overvejende sandsynligt, at der kan iværksættes en revalidering, herunder virksomhedspraktik, der kan føre til, at den sygemeldte kan vende tilbage til det ordinære arbejdsmarked
- Det anses for nødvendigt at gennemføre virksomhedspraktik eller andre afklarende foranstaltninger med henblik på at klarlægge den sygemeldtes arbejdsevne, således at sygedagpengeperioden forlænges i op til 69 uger
- Den sygemeldte er under eller venter på lægebehandling og den pågældende efter en lægelig vurdering skønnes at ville kunne genoptage erhvervs-mæssig beskæftigelse inden for 134 uger regnet fra revurderingstidspunktet
- Kommunen har vurderet, at en sag skal behandles i rehabiliteringsteamet med henblik på, at kommunen hurtigst muligt kan træffe afgørelse om ressourceforløb, fleksjob eller førtidspension
- En læge vurderer, at den sygemeldte har en livstruende alvorlig sygdom
- Der er rejst sag om ret til erstatning efter lov om arbejdsskadesikring eller lov om sikring mod følger af arbejdsskade
- Der er modtaget en ansøgning om førtidspension efter LSP § 17 stk. 2 pkt. 1, eller når kommunen har vurderet, at det er helt åbenbart, at en persons arbejdsevne ikke kan forbedres, og sagen derfor ikke skal forelægges for rehabiliteringsteamet jf. LSP § 18 stk. 2 pkt. 2

Herudover er der i SDP § 21 fastsat en række bestemmelser om, hvornår en sygemeldt kan miste retten til sygedagpenge, hvilket bl.a. kan ske, hvis pågældende ikke følger lægens opfordring om at lade sig indlægge på et sygehus, afviser at modtage nødvendig lægebehandling, eller mod lægens eller kommunens opfordring afviser at deltage i hensigtsmæssig optræning med henblik på at genvinde sin arbejdsevne.

I ovennævnte forbindelse er forsøgsordningen med ret til at sige nej til lægebehandling uden ydelsesmæssige konsekvenser forlænget i perioden fra den 1. juli 2016 til den 30. juni 2019 jf. SDP § 21a. Modsat tidligere skal

kommunen ikke indhente en vurdering fra regionens kliniske funktion, men alene en udtalelse fra sundhedskoordinatoren jf. LOUB § 15 stk. 2. Ønsker den sygemeldte ikke, at der indhentes en udtalelse fra sundhedskoordinatoren, træffer kommunen afgørelse om, at den sygemeldtes ret til sygedagpenge bortfalder, så længe den sygemeldte afviser at modtage lægebehandling jf. SDP § 21a stk. 3.

Retten til at afvise lægebehandling er snæver og omfatter efter lovbemærkningerne f.eks. ret til at sige nej til operation for en diskusprolaps, ret til at sige nej til at tage antidepressiv medicin og ret til at sige nej til behandling med elektrochok.

REFUSION

I henhold til KFL § 3 stk. 7 er sygedagpenge omfattet af KFL og dermed af refusionsreglerne heri jf. håndbogens afsnit 1.

E1 - Jobafklaringsforløb

En sygemeldt, som ikke (længere) er omfattet af en af forlængelsesmulighederne i SDP § 27, og fortsat er uarbejdsdygtig på grund af egen sygdom d.v.s. opfylder SDP § 7, har ret til et jobafklaringsforløb med ressourceforløbsydelse jf. SDP § 24 stk. 2 og § 27 stk. 3 samt LAB kap. 12b. Dette gælder tilsvarende for en person, der på første fraværsdag ville have haft ret til sygedagpenge fra kommunen, hvis personen ikke var omfattet af tidsbegrænsningen i SDP § 24 stk. 1 jf. SDP § 24a.

Under jobafklaringsforløbet skal personen have en individuelt tilpasset, tværfaglig og helhedsorienteret indsats jf. LAB § 68f. Kommunen træffer afgørelse om indsatsen efter indstilling fra kommunens rehabiliteringsteam. Sagen skal forelægges for kommunens rehabiliteringsteam senest fire uger efter ophør af sygedagpenge i henhold til LAB § 68d stk. 2-3.

Ifølge LAB § 68d stk. 5 kan et jobafklaringsforløb højst have en varighed af 2 år, og personen kan tilbydes et eller flere jobafklaringsforløb ved fortsat uarbejdsdygtighed jf. LAB § 68d stk. 4. Inden ophør af et jobafklaringsforløb skal kommunen i henhold til LAB § 68e stk. 1 vurdere personens arbejdsevne, herunder personens mulighed for at vende tilbage til arbejde, om personen fortsat er uarbejdsdygtig og i målgruppen for et nyt jobafklaringsforløb, eller om personen er i målgruppen for ressourceforløb, fleksjob eller førtidspension.

Vurderer kommunen, at personen er i målgruppen for jobafklaringsforløb, ressourceforløb, fleksjob eller førtidspension, skal sagen forelægges kommunens rehabiliteringsteam jf. LAB § 68e stk. 2 jf. LOUB kap. 2.

Såfremt kommunen vurderer, at en person i jobafklaringsforløb er i risiko for fortsat at være uarbejdsdygtig på grund af sygdom fire år efter ophør af sygedagpenge, skal der senest 3 ½ år efter sygedagpengeophør iværksættes en særlig indsats bestående af en samtale med regionens sundhedskordinator, et intensivt kontaktforløb med mindst 6 samtaler indenfor 6 måneder samt evt. forelæggelse af sagen for regionens kliniske funktion jf. LAB § 68e stk. 3 og 4.

Under jobafklaringsforløbet skal personen have en koordinerende sagsbehandler jf. LAB § 68g, og det individuelle kontaktforløb forudsætter som udgangspunkt individuelle samtaler med personligt fremmøde mindst 6 gange indenfor 12 måneder jf. LAB § 16 stk. 8 og § 18 stk. 2.

I forhold til muligheden for tilkendelse af førtidspension svarer jobafklaringsforløb til ressourceforløb jf. LSP §§ 18- 19.

E2 - Ressourceforløbsydelse

Under jobafklaringsforløbet modtager personen ressourceforløbsydelse jf. AKL kap. 6b. Ressourceforløbsydelsen er uafhængig af egen formue samt ægtefælleindtægt jf. AKL § 69j stk. 1. Ressourceforløbsydelsen svarer til taksten for kontanthjælp til forsørgere/ikke forsørgere/unge hjemmeboende under 25 år jf. AKL § 69j stk. 2.

Har personen indtægter, trækkes disse fra i ressourceforløbsydelsen jf. AKL § 69j stk. 5, herunder lønindtægter jf. AKL § 69j stk. 9, hvorefter ressourceforløbsydelsen nedsættes med 30 % af en lønindtægt op til kr. 14.116 og med 55 % af

lønindtægt herudover. Personer i ansættelsesforhold samt fleksjob påbegyndt før den 1. januar 2013, som modtager løn under sygdom, får foretaget fuldt fradrag for løn, så længe personen er ansat i samme job jf. AKL § 69j stk. 6. For personer i fleksjob, som ikke modtager løn under sygdom, foretages der ikke fradrag i ressourceforløbsydelsen for evt. fleksløntilskud, som udbetales som supplement til ressourceforløbsydelsen jf. AKL § 69j stk. 7. Ved indtægter fra deltagelse i tilbud efter LAB eller INL m.v. ses der ved beregningen af ressourceforløbsydelsen bort fra kr. 16,15 pr. arbejdstime, dog max. 160 timer pr. måned jf. AKL § 69j stk. 10. Fradrag for feriegodtgørelse m.v. sker efter AKL § 69j stk. 11.

I henhold til AKL § 69j stk. 12 gælder AKL § 33 også i forbindelse med ressourceforløbsydelse under jobafklaringsforløb, hvilket indebærer, at der ikke foretages fradrag i ressourceforløbsydelsen for en række indtægter. Herudover foretages der ikke fradrag for erhvervsevnetabserstatninger nævnt i AKL § 14 stk. 4-5, godtgørelse for varigt mén samt godtgørelse for ikke-økonomisk skade jf. AKL § 33 stk. 2. De former for erhvervsevnetabserstatninger, der bortses fra efter AKL § 14 stk. 4-5 er erstatninger for personskade efter voldsoffererstatningsloven, erstatningsansvarsloven, arbejdsskadesikringsloven samt soldaterloven. I forhold til privattegnede forsikringer for erhvervsevnetab, vil løbende erhvervsevnetabserstatninger anses for indtægt og medføre fradrag, hvorimod kapitalerstatninger anses som formue og ikke vil føre til fradrag.

Betingelserne for at modtage ressourceforløbsydelse fremgår af AKL § 69k. Heraf fremgår det af stk. 1, at personen skal deltage aktivt i jobafklaringsforløbet, at personen skal genoptage sit arbejde delvist, hvis dette er muligt, at personen skal tage imod et rimeligt tilbud om arbejde samt, at pågældende skal møde til samtaler. Dette indebærer, at personen skal stå til rådighed, og kommunen har pligt til at vurdere, at det forholder sig sådan jf. AKL § 69k stk. 2. Personen er ifølge AKL § 69k stk. 3 undtaget fra rådighedsforpligtigheden, hvis pågældende har en rimelig grund jf. AKL § 13 stk. 7-8, ligesom personen har ret til op til fem ugers ferie jf. AKL § 69k stk. 4.

Reglerne om sanktioner ved manglende deltagelse i jobafklaringsforløbet fremgår af AKL §§ 69l-69r. Efter disse bestemmelser skal kommunen forinden en sanktion have informeret personen om konsekvensen af ikke at opfylde rådighedsforpligtigheden, ligesom kommunen skal have udtømt alle rimelige muligheder for at komme i personlig kontakt med personen jf. AKL § 69l stk. 1-2. Reglerne omkring sanktioner for personer som modtager ressourceforløbsydelse i forbindelse med jobafklaringsforløb svarer stort set til indholdet af sanktionerne for andre modtagere, af hjælp, hvorfor der henvises til disse i afsnit 4, e, iii.

Af AKL § 69r fremgår, at kommunen har adgang til at indhente oplysninger om sanktioner fra en tidligere opholdskommune uden samtykke. Baggrunden herfor er, at sanktioner efter AKL så at sige akkumuleres, d.v.s. at en aktuel sanktion kan skærpes på baggrund af en tidligere sanktion.

Reglerne om udbetaling samt tilbagebetaling af ressourceforløbsydelse er fastsat i AKL § 69s.

I forhold til muligheden for at opnå permanent opholdstilladelse eller familiesammenføring er det væsentligt at være opmærksom på, at modtagelse af ressourceforløbsydelse under et jobafklaringsforløb indebærer, at personen normalt ikke opfylder selvforsørgelseskravet, idet der er tale om en ydelse udbetalt i henhold til AKL.

REFUSION

Staten refunderer kommunen 50 % af kommunens udgifter til personer omfattet af målgruppen i LAB § 2 nr. 5, hvis pågældende er visiteret til kategori nr. 2 eller 3, og udgiften vedrører f.eks. tilbud efter LAB kap. 10 jf. LAB § 118a med et driftsloft på kr. 9.940 pr. helårsperson i 2017. Herudover er statens refusion til kommunen omfattet af KFL jf. nærmere herom i håndbogens afsnit 1.

F - Ressourceforløb

I henhold til LAB § 68a stk. 1 skal personer under 40 år med komplekse problemstillinger ud over ledighed have et helhedsorienteret forløb med en kombination af indsatser efter LAB og støtte efter social- og sundhedslovgivningen, medmindre det er åbenbart formålsløst at forsøge at udvikle deres arbejdsevne jf. LAB § 68a stk. 2. Af bestemmelsen i LAB § 68a stk. 1 er det endvidere en betingelse for tilkendelse af et ressourceforløb, at personen har modtaget længerevarende offentlig forsørgelse, har deltaget i tilbud efter LAB eller tilbud om revalidering uden at dette har øget

tilknytningen til arbejdsmarkedet, eller at kommunen vurderer, at der er behov for en længerevarende indsats før der kan opstilles konkrete beskæftigelsesmål.

Så længe en person er under 40 år kan pågældende fortsat tilbydes ressourceforløb jf. LAB § 68a stk. 8. Er personen fyldt 40 år, skal pågældende alene tilbydes ét ressourceforløb jf. LAB § 68a stk. 9.

Spørgsmålet om tilkendelse af et ressourceforløb træffes af kommunen efter indstilling fra kommunens rehabiliteringsteam på baggrund af rehabiliteringsplanens forberedende del 1 jf. LAB § 68a stk. 3.

Et ressourceforløb, som er af 1-5 års varighed, kan bestå af de almindelige tilbud i henhold til LAB samt tilbud efter anden lovgivning, herunder AKL, SEL, SUL m.v. jf. LAB § 68a stk. 4 og 6.

Hvis en person tilkendes et ressourceforløb, skal rehabiliteringsplanens indsatsdel, d.v.s. del 2, anvendes jf. LAB § 68a stk. 5, ligesom der skal udpeges en gennemgående og koordinerende sagsbehandler jf. LAB § 68c.

Under ressourceforløbet oppebærer den pågældende person ressourceforløbsydelse, som er uafhængig af formue samt ægtefælleindtægt jf. AKL § 68 stk. 1. De øvrige forhold omkring ydelse og vilkår fremgår af AKL kap. 6a – og svarer indholdsmæssigt stort set til reglerne for modtagere af ressourceforløbsydelse for personer i jobafklaringsforløb, hvorfor der i denne forbindelse henvises til afsnit 5, b.

REFUSION

Staten refunderer kommunen 50 % af kommunens udgifter til personer omfattet af målgruppen i LAB § 2 nr. 11, og udgiften vedrører f.eks. tilbud efter LAB kap. 10 jf. LAB § 119.

PRAKSIS

Ankestyrelsens principafgørelse P 24-14 omhandler, hvilke betingelser der skal være opfyldt for at få et ressourceforløb, samt hvordan der skal sondres mellem tildeling af ressourceforløb og afslag på fleksjob, når pågældendes tilstand lægeligt anses for varig.

Styrelsen stadfæstede kommunens afgørelse om visitation til et ressourceforløb af 3 års varighed og afslag på fleksjob. Begrundelsen herfor var, at pågældende havde sammensatte komplekse problemer og opfyldte de øvrige betingelser for ressourceforløb, samt at det ikke ud fra de lægelige oplysninger samt oplysningerne om arbejdsprøvningen kunne afvises, at der var mulighed for at udvikle pågældendes arbejdsevne ud over de 14-18 timer, som pågældende nåede op på i arbejdsprøvningen. Styrelsen anfører videre, at der er et vist overlap mellem fleksjob på få timer og ressourceforløb

G - Revalidering

Revalidering er reguleret i AKL kap. 6 og består af erhvervsrettede aktiviteter samt økonomisk hjælp, som kan bidrage til at en person med begrænsninger i arbejdsevnen fastholdes eller kan komme ind på arbejdsmarkedet med henblik på, at den pågældende kan forsørge sig selv og sin familie jf. AKL § 46 stk. 1. Såfremt det erhvervmæssige sigte for den pågældende ikke er afklaret, og der derfor er behov for et erhvervsmodnende eller afklarende forløb, er der efter samme bestemmelse tale om et forrevalideringsforløb – under dette forløb bevarer den pågældende sin hidtidige forsørgelsesydelse. Af bestemmelsens stk. 3 fremgår, at revalidering i øvrigt er uafhængig af ægtefællens indtægts- og formueforhold.

Betingelserne for revalidering er, at den pågældende har en nedsat arbejdsevne, at det er nødvendigt at revalidere pågældende, samt at det er sandsynligt, at pågældende bliver helt eller delvist selvforsørgende efter en revalidering.

Revalidering tilrettelægges i samarbejde med revaliderenden jf. AKL § 47, hvorefter indholdet af revalidering kan bestå af de tilbudsmuligheder som følger af LAB. Varigheden af revalideringsperioden fremgår af AKL § 49, og der skal udarbejdes en Min Plan efter AKL § 50.

Den hjælp, der kan modtages under revalidering, er reguleret i AKL § 51, herunder om der skal ydes revalideringsydelse eller overenskomstmæssig løn. Den konkrete udmåling af revalideringsydelsen fremgår af AKL § 52, ligesom de øvrige beregningsregler er fastsat i AKL §§ 52a-52c jf. §§ 58-59. Revalidenden har kun ret til revalideringsydelse, såfremt pågældende følger Min Plan jf. AKL § 53, medmindre pågældende er omfattet af AKL § 54.

En række øvrige forhold under revalidering er reguleret i AKL §§ 54a-64a, herunder revalidendens ret til ferie i § 54a, forhold omkring barsel og adoption i § 55, muligheder for forlængelse af revalideringsperioden i § 56, og hvilke muligheder revalidenden har for at arbejde i revalideringsperioden i § 57. Under revalideringen er der herudover nogle særlige støttemuligheder jf. AKL § 63-64a.

I forbindelse med regeringens helhedsplan for et stærkere Danmark fra august 2016 fremgår det, at regeringen påtænker at afskaffe revalideringsordningen. Dette er endnu ikke sket, men må formodes evt. at indgå som et element i beskæftigelsesindsatsreform del II, som forventes behandlet i folketingssamlingen 2017-18.

REFUSION

I henhold til LAB § 118a refunderer staten 50 % af kommunens udgifter til personer, omfattet af LAB § 2 nr. 4, når udgiften f.eks. vedrører tilbud efter LAB kap. 10 med et driftsloft på kr. 9.940 pr. helårsperson i 2017. Herudover er statens refusion til kommunen omfattet af KFL jf. nærmere herom i håndbogens afsnit 1.

H - Fleksjob

I forbindelse med reformen af fleksjob og førtidspension af 1. januar 2013 blev den hidtidige fleksjobordning omlagt, således at den i højere grad blev målrettet personer med en meget begrænset arbejdsevne. Som konsekvens heraf er fleksjob som hovedregel blevet midlertidige og af 5 års varighed, medmindre der er tale om en person, der er fyldt 40 år, har været tilkendt et første midlertidigt fleksjob, og hvor jobcentret vurderer, at pågældendes arbejdsevne fortsat er nedsat i et sådant omfang, at beskæftigelse på det ordinære arbejdsmarked ikke er en mulighed jf. LAB § 70c stk. 2.

Betingelserne for tilkendelse af et fleksjob er i øvrigt, at den pågældende er under folkepensionsalderen, ikke modtager førtidspension og har varige og væsentlige begrænsninger i arbejdsevnen jf. LAB §§ 69-70. Derudover skal alle relevante tilbud efter LAB samt andre foranstaltninger for at fastholde eller bringe den pågældende i ordinær beskæftigelse være afprøvet jf. LAB § 70 stk. 3. I denne sammenhæng kan personer med en arbejdsevne, som aktuelt er meget begrænset blive tilkendt et fleksjob, såfremt der er mulighed for, at personens arbejdsevne kan udvikles inden for en rimelig periode jf. LAB § 70 stk. 2.

Grundlaget for en afgørelse om fleksjob består af rehabiliteringsplanens forberedende del 1 efter dennes behandling i kommunens rehabiliteringsteam jf. LAB § 70a jf. LAB § 30a og LOUB kap. 2. I tilknytning hertil er der krav om opfølgning efter 2 ½ år samt om status efter 4 ½ år i henhold til LAB § 70d.

Med reformen blev grundlaget for fastsættelsen af løn- og arbejdsvilkår for en person i fleksjob tilsvarende ændret jf. LAB 70e-f. Af disse bestemmelser fremgår, at en person i fleksjob oppebærer løn fra arbejdsgiver svarende til den reelle arbejdsindsats, hvortil kommer et fleksløntilskud fra kommunen, som kan udgøre op til 98 % af a-dagpengeniveau. Samlet kan løn og fleksløntilskud max. svare til den løn, som bliver udbetalt for ansættelse på fuld tid i den pågældende stilling jf. LAB § 70f stk. 3. Beregningen af størrelsen af det kommunale fleksløntilskud, herunder modregningen for lønindtægt fremgår af LAB § 70f stk. 2.

Efter visitation til fleksjob er en person berettiget til ledighedsydelse, indtil pågældende bliver ansat i et fleksjob jf. AKL § 74a stk. 1. Ledighedsydelse, som er uafhængig af ægtefælleindtægt og formue, kan max. udgøre 89 % af a-dagpenge jf. AKL § 74a stk. 2. Forudsætningen for at modtage ledighedsydelse er, at den pågældende står til rådighed for et fleksjob jf. AKL § 74b. Den øvrige regulering af ledighedsydelsen fremgår af AKL §§ 74d-74e og rådighedskrav samt sanktioner af AKL §§ 75-77b.

Med ændringerne af fleksjobordningen blev der samtidig indført en særskilt regulering af fastholdelsesfleksjob, d.v.s. fleksjob på hidtidig arbejdsplads. Således er det nu en betingelse, at den pågældende medarbejder har været ansat mindst 12 måneder i henhold til overenskomstens sociale kapitler eller på særlige vilkår, før der kan oprettes et fleksjob

til pågældende jf. LAB § 70b. Ifølge bestemmelsen forudsætter dokumentationen for ansættelsesforholdet en skriftlig aftale med angivelse af arbejdsfunktioner og skånehensyn samt for at virksomheden har gjort et reelt forsøg på omplacering.

REFUSION

I henhold til LAB § 122 stk. 1 refunderer staten 65 % af kommunens udgifter til bl.a. fleksløntilskud efter LAB § 70f og fleksjob efter LAB § 71 til personer, hvor visitationen er sket før den 1. juli 2014, og de pågældende ikke efterfølgende er blevet omfattet af KFL.

For så vidt angår kommunens udgifter til arbejdsredskaber m.v. efter LAB § 74 refunderer staten kommunen 50 % heraf jf. LAB § 122 stk. 2.

Herudover er statens refusion til kommunen omfattet af KFL jf. nærmere herom i håndbogens afsnit 1.

PRAKSIS

Ankestyrelsens principafgørelse P 25-14 omhandler, hvorvidt personer med en meget be grænset arbejdsevne skal visiteres til fleksjob eller førtidspension.

Sag 1 – styrelsen stadfæstede kommunens afgørelse om, at en person med en effektiv arbejdstid på 2 timer om ugen var berettiget til fleksjob, idet der var mulighed for at udvikle pågældendes arbejdsevne, og der fortsat også var en vis mulighed for behandling.

Sag 2 – styrelsen stadfæstede, at en person med en effektiv arbejdstid på 40 min. om ugen var berettiget til fleksjob, idet der var mulighed for behandling, og at det ikke var udelukket, at udvikle pågældendes arbejdsevne til mere end bare nogle få timers arbejde ugentligt

I - Førtidspension

I forbindelse med reformen af fleksjob og førtidspension den 1. januar 2013 blev muligheden for tilkendelse af førtidspension begrænset. Førtidspension kan herefter alene tilkendes, såfremt personen er fyldt 40 år, medmindre det er dokumenteret eller på grund af særlige forhold er helt åbenbart, at pågældendes arbejdsevne ikke kan forbedres jf. LSP § 16 stk. 1-2. Eksempler på sidstnævnte er bl.a. personer med udviklingshæmning, alvorlige hjerneskader eller personer, som befinder sig i terminalfasen.

Betingelserne for tilkendelse af førtidspension er herudover, at personens arbejdsevne er varigt nedsat, og at nedsættelsen har et sådant omfang, at anden støtte ikke vil kunne gøre den pågældende selvforsørgende jf. LSP § 16 stk. 3.

En afgørelse om førtidspension skal træffes på baggrund af rehabiliteringsplanens forberedende del 1 jf. LSP § 19 efter behandlingen heraf i kommunens rehabiliteringsteam jf. LSP §§ 17-18 jf. LOUB § 11.

Med virkning fra den 1. juni 2016 kan kommunen undlade at forelægge en sag om tilkendelse af førtidspension for rehabiliteringsteamet, såfremt det er helt åbenbart, at personens arbejdsevne ikke kan forbedres jf. LSP § 18 stk. 2 pkt. 2. Forudsætningen herfor er, at sundhedskoordinatoren forinden har udtalt sig i sagen, eller personen er terminalt syg. Tilsvarende kan kommunen undlade at forelægge en sag om førtidspension efter LSP § 17 stk. 2-3 for rehabiliteringsteamet, såfremt kommunen vurderer, at det er utvivlsomt, at personen ikke opfylder betingelserne for tilkendelse af førtidspension jf. LSP § 17 stk. 4. I sidstnævnte situation er det ikke et krav, at sundhedskoordinatoren har udtalt sig.

I henhold til regeringens udlændingespil – styr på flygtningestrømmen fra august 2016, skal retten til førtidspension være betinget af et opholdskrav i Danmark for førtidspension. Dette forslag er endnu ikke blevet fremsat, men indgår bl.a. også i den politiske aftale om Flere år på arbejdsmarkedet, som forventes behandlet i folketinget i 2017-18 samt at indgå i forhandlingerne om finansloven for 2018.

REFUSION

I henhold til LSP § 52 stk. 1 (førtidspension før den 1. januar 2014) refunderer staten kommunen 35 % af udgifterne til førtidspension. Herudover er statens refusion til kommunen omfattet af KFL jf. nærmere herom i håndbogens afsnit 1.

PRAKSIS

Ankestyrelsens principafgørelse P-120-13 omhandler frakendelse af førtidspension. Styrelsen fastslår, at kommunen ved tilkendelse af førtidspension har vurderet, at der er tale om en varig lidelse, og at førtidspension dermed som udgangspunkt ikke kan frakendes.

Hvis der er tale om førtidspension tilkendt før den 1. januar 2003 d.v.s. i henhold til lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension, kan pensionen ikke frakendes jf. lovens § 44. Kommunen kan derimod gøre pensionen hvilende efter lovens § 44a, såfremt pensionistens arbejdsindtægt vedvarende forventes at overstige det dobbelte af grundbeløbet. Efter praksis forudsættes pensionisten at have haft nævnte arbejdsindtægt i et år.

Hvis der er tale om førtidspension tilkendt efter den 1. januar 2003, d.v.s. i henhold til lov om social pension, skal kommunen frakende pensionen, hvis der er sket en væsentlig forbedring af pensionistens arbejdsevne, og denne vedvarende kan være selvforsørgende ved indtægtsgivende arbejde jf. lovens § 44. Kommunen skal i denne forbindelse foretage en konkret helhedsvurdering af pensionistens arbejdsevne, herunder om arbejdsevnen har været forbedret i en længere periode, og pensionisten derfor er blevet i stand til at kunne varetage et ordinært job eller fleksjob.

J - Folkepension

Den 30. august 2015 blev LOV nr. 995 om harmonisering af reglerne om opgørelse af bopælstid for ret til folkepension for personer, som har fået opholdstilladelse efter §§ 7 og 8 i udlændingeloven med reglerne for opgørelse af bopælstid for øvrige udlændinge og danskere, der har haft ophold i andre lande, vedtaget.

Loven trådte med en overgangsordning i kraft den 1. september 2015. Loven indebærer bl.a., at flygtninge ikke kan optjene ret til folkepension efter gunstigere regler end andre, som har haft bopæl i udlandet, hvilket for flygtninge indebærer, at disse ikke kan medregne bopælstid i oprindelseslandet ved beregning af folkepension. Dermed omfattes flygtninge af de samme principper, som gælder for øvrige indvandrere og danskere, der har haft ophold i andre lande.

Flygtninge, der ikke længere vil kunne modtage fuld folkepension, men alene brøkpension, kan efter en konkret individuel vurdering modtage personligt tillæg efter LSP.

Flygtninge, som mister retten til folkepension, kan i stedet modtage kontanthjælp eller integrationsydelse, hvortil der er mulighed for at søge om økonomisk støtte efter reglerne om f.eks. enkeltydelser i AKL.

For flygtninge, som er indrejst i Danmark før den 1. september 2015 og når folkepensionsalderen før den 1. januar 2021, er der fastsat en overgangsordning. For denne gruppe indebærer overgangsordningen, at opgørelsen af bopælstiden skal ske efter de hidtil gældende regler. Den 1. januar 2021 vil folkepensionsalderen være 66 år.

Baggrunden for overgangsordningen er, at herboende flygtninge ikke skal have ændret i deres ret til folkepension med en meget kort frist, samt at herboende flygtninge, som ikke vil være omfattet af overgangsordningen, kan nå at optjene mindst 5 år yderligere efter lovens ikrafttrædelsestidspunkt.

Af regeringens udlændingeudspil – styr på flygtningestrømmen fra august 2016, skal retten til folkepension være betinget af en opholdstid i Danmark. Dette forslag er endnu ikke blevet fremsat, men indgår bl.a. også i den politiske aftale om Flere år på arbejdsmarkedet, som forventes behandlet i folketinget i 2017-18 samt at indgå i forhandlingerne om finansloven for 2018.

TEMA 2

HJÆLP I SÆRLIGE TILFÆLDE

Det retlige grundlag for at yde hjælp i særlige tilfælde findes både i INL og AKL. I denne sammenhæng fremgår det af INL, at hjælp i særlige tilfælde efter lovens kap. 6 kan ydes i de første 3 år efter kommunen har overtaget ansvaret for den pågældende udlænding jf. lovens § 34. I AKL er reguleringen af hjælp i særlige tilfælde fastsat i lovens kap. 10.

A - Hjælp til rimeligt begrundede enkeltudgifter

Efter INL § 35 kan der ydes hjælp til rimeligt begrundede enkeltudgifter, såfremt personens egen afholdelse heraf i afgørende grad vil vanskeliggøre pågældendes og dennes families mulighed for at klare sig selv. Efter bestemmelsen skal udgifterne som hovedregel være uforudsete, medmindre afholdelsen af udgifterne efter en konkret vurdering er af afgørende betydning for den pågældende eller dennes families livsførelse.

Formuleringen af bestemmelsen i AKL § 81 er stort set identisk med bestemmelsen i INL § 35, når der bortses fra, at AKL § 81 forudsætter, at der har været tale om ændringer i personens forhold, der har vanskeliggjort pågældendes egen afholdelse af nævnte udgifter.

REFUSION

I henhold til INL § 45 stk. 2 refunderer staten 50 % af kommunens udgifter til hjælp i særlige tilfælde jf. INL kap. 6.

B - Hjælp til sygebehandling m.v.

I henhold til INL § 36 kan kommunen yde hjælp til udgifter til sygebehandling, medicin, tandbehandling m.v., såfremt disse udgifter ikke dækkes efter anden lovgivning. Forudsætningen for støtte efter bestemmelsen er, at behandlingen er nødvendig og helbredsmæssigt begrundet, og at den pågældende og dennes ægtefælle ikke har midler til at afholde udgiften. Derudover kan der kun ydes hjælp til udgifter uden for det offentlige behandlingssystem, hvis der ikke er behandlingsmuligheder inden for det offentlige behandlingssystem, og behandlingen i det enkelte tilfælde er lægeligt velbegrundet.

Ordlyden af bestemmelsen i INL § 36 svarer til bestemmelsen i AKL § 82.

REFUSION

I henhold til INL § 45 stk. 2 refunderer staten 50 % af kommunens udgifter til hjælp i særlige tilfælde jf. INL kap. 6.

C - Tilskud til tandpleje

I henhold til AKL § 82a stk. 1 yder kommunen tilskud til tandpleje til personer, som modtager ydelser svarende til integrationsydelse, uddannelses- eller kontanthjælp d.v.s. til personer, som modtager de laveste forsørgelsesydelse.

Efter bestemmelsens stk. 2 modtager personer i aldersgruppen 18-24 år 100 % tilskud til personens egne udgifter til tandpleje, hvis pågældendes egenbetaling overstiger 600 kr. årligt.

Efter bestemmelsens stk. 3 modtager personer i aldersgruppen 25-29 år, som modtager integrationsydelse og ikke dansktillæg, eller modtager uddannelseshjælp og ikke aktivitets- eller barselstillæg, 100 % tilskud til personens egne udgifter til tandpleje, hvis pågældendes egenbetaling overstiger kr. 600 årligt.

Efter bestemmelsens stk. 4 modtager personer fra 25 år, som ikke er omfattet af stk. 3, 65 % tilskud til personens egne udgifter til tandpleje, hvis pågældendes egenbetaling overstiger kr. 600 årligt.

Kommunen skal forhåndsgodkende udgiften, hvis denne overstiger kr. 10.000 – og kommunen skal i denne forbindelse vurdere, om behandlingen er nødvendig og helbredsmæssigt begrundet jf. bestemmelsens stk. 6. I denne sammenhæng kan modtagere af tilskud efter AKL § 82a stk. 1-6 søge om hjælp til dækning af den resterende egenbetaling efter § 82 jf. AKL § 82a stk. 7. Ansøgning herom skal være indgivet, før behandlingen udføres.

REFUSION

I henhold til AKL § 106 stk. 1 pkt. 1 refunderer staten 50 % af kommunens udgifter til hjælp i særlige tilfælde, herunder tandpleje.

TEMA 3

SÆRLIG STØTTE TIL BØRN, UNGE OG VOKSNE

A - Rådgivning af børn, unge og voksne

SEL indeholder bestemmelser om gratis rådgivning i SEL §§ 10-12b. Den almindelige rådgivningsbestemmelse er fastsat i SEL 10, hvorefter kommunen har pligt til at sørge for, at enhver har mulighed for at få rådgivning med henblik på afhjælpning af øjeblikkelige vanskeligheder.

Denne rådgivningsbestemmelse suppleres af SEL § 11, hvorefter kommunen har pligt til at yde familieorienteret rådgivning til børn, unge og deres forældre med henblik på at afhjælpe vanskeligheder i familien.

Endelig har kommunen i henhold til SEL § 12 pligt til at yde rådgivning til voksne med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer. Rådgivningsbestemmelserne i SEL §§ 12a-12b vedrører æresrelaterede konflikter og radikaliseringshensyn.

Kommunes rådgivning efter SEL §§ 11-12 skal også omfatte opsøgende arbejde i forhold til de, som måtte have behov herfor, hvilket f.eks. kan være udsatte børn og unge, som er involveret i kriminalitet, misbrug eller i øvrigt er udsat for omsorgssvigt samt voksne med f.eks. sindslidelser og misbrug.

A1 - Konsulentbistand m.v.

I forbindelse med Barnets Reform i 2011 blev rådgivningsbestemmelsen i SEL § 11 udvidet, således at denne bl.a. kom til at omfatte konsulentbistand til børn, unge og deres familier jf. SEL § 11 stk. 3 nr. 1. Hensigten med denne ændring var at skabe en større fleksibilitet i forhold til kommunernes støtte til børn og unge, som har behov herfor.

Konsulentbistand efter SEL § 11 stk. 3 nr. 1 forudsætter et behov, der rækker ud over den rådgivning, som i øvrigt ydes efter SEL § 11, men samtidig ikke er så omfattende, at behovet fordrer en egentlig foranstaltning efter SEL §

Konsulentbistand efter bestemmelsen kan dermed målrettes konkrete afgrænsede problemer vedrørende f.eks. samlivsproblemer, opdragelsesproblemer, sociale eller psykiske problemer eller kriminalitet, og konsulentbistanden kan være længerevarende.

Med bestemmelsen i SEL § 11 stk. 3 nr. 1 er der skabt en snitflade mellem konsulentbistand efter SEL § 11 stk. 3 og foranstaltninger efter SEL § 52. Hvorvidt lovens § 11 eller § 52 skal anvendes afhænger af en konkret vurdering af sagens kompleksitet og indsatsbehovet. Konsulentbistand efter SEL § 11 forudsætter i modsætning til foranstaltninger efter SEL § 52 ikke, at der er gennemført en børnefaglig undersøgelse efter SEL § 50, eller at der udarbejdes en handleplan efter SEL § 140. Tilsvarende bliver der ikke truffet en formel afgørelse om tildeling af konsulentbistand efter SEL § 11 stk. 3 nr. 1, hvorfor der ikke er adgang til at klage over støtten.

Med virkning fra den 1. oktober 2014 blev bestemmelsen i SEL § 11 ændret, således at der blev sat yderligere fokus på bestemmelsens formål om tidlig indsats og forebyggelse. Ændringen har til hensigt at mindske afstanden mellem kommunens generelle indsats og de indsats, som tilbydes til børn og unge med et særligt behov for støtte. Samtidig skal ændringen understrege vigtigheden af at gribe tidligt ind, så man undgår, at barnets, den unges eller familiens problemer vokser sig så store, at de både bliver vanskelige og dyre at løse. Konkret manifesterer ændringerne i SEL § 11 stk. 3 sig i, at kommunen skal tilbyde en forebyggende indsats til barnet, den unge eller familien, når det vurderes, at støtte efter § 11 stk. 3, kan imødekomme barnets eller den unges behov. Kommunen kan i denne forbindelse tilbyde følgende forebyggende indsats efter bestemmelsen, herunder:

- Konsulentbistand, herunder familierettede indsats (nævnt ovenfor)
- Netværks- eller samtalegrupper
- Rådgivning om familieplanlægning
- Andre indsats, der har til formål at forebygge et barn eller en ungs eller familiens vanskeligheder

I henhold til SEL § 11 stk. 4 kan kommunen yde økonomisk støtte til forældremyndighedsindehaveren(e), når kommunen vurderer, at støtten kan imødekomme barnets eller den unges behov for særlig støtte. Kommunen kan yde økonomisk støtte til:

- Udgifter i forbindelse med konsulentbistand efter bestemmelsens stk. 3 nr. 1.
- Udgifter i forbindelse med prævention

Den økonomiske støtte er betinget af, at forældremyndighedsindehaveren(e) ikke selv har tilstrækkelige midler jf. SEL § 11 stk. 5. Herudover kan kommunen, som led i det forebyggende arbejde beslutte at tilbyde økonomisk støtte til fritidsaktiviteter til børn og unge, der har behov for særlig støtte jf. SEL § 11 stk. 6.

REFUSION

I henhold til SEL § 181 stk. 1 refunderer staten kommunens udgifter til udlændinge, som er omfattet af bestemmelsen, fuldt ud i de første tre år efter datoen for opholdstilladelsen jf. bestemmelsens stk. 2. Dette gælder bl.a. udgifterne til støtte efter SEL § 11 stk. 3 og § 52a.

B - Særlig støtte til børn, unge og deres familier

I henhold til SEL kap. 11 om særlig støtte til børn og unge har kommunen på baggrund af en børnefaglig undersøgelse i medfør af SEL § 50 mulighed for at iværksætte en række foranstaltninger efter lovens § 52 stk. 3, herunder:

- Ophold i dagtilbud, fritidshjem, ungdomsklub, uddannelsessted el. lign
- Praktisk, pædagogisk eller anden støtte i hjemmet
- Familiebehandling eller behandling af barnets eller den unges problemer
- Døgnophold for både forældremyndighedsindehaveren, barnet eller den unge og andre medlemmer af familien i en plejefamilie, på et godkendt opholdssted eller på en døgninstitution eller i et botilbud
- Aflastningsordning i en plejefamilie, kommunal plejefamilie eller netværksplejefamilie eller på et opholdssted eller en døgninstitution
- Udpegning af en fast kontaktperson for barnet eller den unge eller for hele familien
- Anbringelse af barnet eller den unge uden for hjemmet på et anbringelsessted
- Formidling af praktiktilbud hos en offentlig eller privat arbejdsgiver for den unge og i den forbindelse udbetaling af godtgørelse til den unge
- Anden hjælp, der har til formål at yde rådgivning, behandling og praktisk og pædagogisk støtte

Kommunen har herudover mulighed for at yde økonomisk støtte til en forældremyndighedsindehaver i forbindelse med bl.a. foranstaltninger i henhold til SEL § 52 stk. 3, såfremt det er af væsentlig betydning for den unge, og forældremyndighedsindehaveren ikke selv har økonomiske midler til at afholde udgiften jf. lovens § 52a. Herudover skal kommunen i henhold til SEL § 54 tilbyde indehaveren af forældremyndigheden en støtteperson under barnets anbringelse uden for hjemmet.

Som udgangspunkt kræver iværksættelse af foranstaltninger efter SEL § 52 stk. 3 samtykke fra forældremyndighedsindehaveren jf. bestemmelsens stk. 1. En række foranstaltninger kan dog iværksættes uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren, såfremt det er af væsentlig betydning for den unges særlige behov for støtte, og formålet med foranstaltningen skønnes at kunne opnås uanset det manglende samtykke fra forældremyndighedsindehaveren. Eksempler herpå er pålæg om ungdomsklub, uddannelsessted eller lignende, behandling af den unges problemer og udpegning af en fast kontaktperson for den unge jf. SEL § 56.

REFUSION

I henhold til SEL § 181 stk. 1 refunderer staten kommunens udgifter til udlændinge, som er omfattet af bestemmelsen, fuldt ud i de første tre år efter datoen for opholdstilladelsen jf. bestemmelsens stk. 2. Dette gælder bl.a. udgifterne til foranstaltninger efter SEL § 52 stk. 3 nr. 1-6, 8-9, § 54, økonomiske udgifter efter § 52a samt udgifter til efterværn efter § 76 stk. 2 og stk. 3 nr. 2.

Efter SEL § 181 stk. 3 nr. 1 afholder staten fuldt ud udgifterne til personer, som indenfor 24 måneder efter datoen for opholdstilladelsen, bliver anbragt i døgnophold, og indtil pågældende har klaret sig selv i en sammenhængende periode på 2 år jf. SEL § 181 stk. 3 nr. 1. Tilsvarende gælder for mindreårige asylsøgere, dog længst indtil denne er fyldt 18 år eller pågældendes forældre får lovligt ophold her i landet jf. SEL § 181 stk. 3 nr. 2.

B1 - Efterværn

Kommunen har mulighed for at etablere efterværn, d.v.s tilbud til unge i aldersgruppen 18-22 år i henhold til SEL kap. 12, hvis formålet hermed er af væsentlig betydning for den unges behov for støtte, og hvis den unge er indforstået hermed.

Iværksættelse af efterværn fordrer herudover, at der er udsigt til en positiv udvikling for den unge i efterværnsperioden, og at efterværn dermed kan bidrage til en god overgang til en selvstændig tilværelse, herunder understøtte den unges uddannelse og beskæftigelse samt øvrige relevante forhold, herunder f.eks. anskaffelse af selvstændig bolig.

Der kan derimod ikke stilles krav om, at den unge bliver fuldt ud selvhjulpne på baggrund af efterværnet, hvorfor en ung godt kan have brug for hjælp efter voksenbestemmelserne i SEL efter afslutningen af efterværnet.

Målgruppen for efterværn er unge, som indtil det fyldte 18. år har haft en fast kontaktperson eller har været anbragt uden for hjemmet med eller uden samtykke, umiddelbart inden den unge fylder 18 år. Efterværnsmulighederne efter SEL § 76 er følgende:

En fast kontaktperson kan opretholdes efter det fyldte 18. år jf. § 76 stk. 2

For unge der er eller var anbragt uden for hjemmet umiddelbart inden det fyldte 18 år kan:

- a) Et døgnophold på et anbringelsessted opretholdes jf. § 76 stk. 3 nr. 1
- b) En fast kontaktperson udpeges for den unge jf. § 76 stk. 3 nr. 2
- c) Der etableres en udslusningsordning i det hidtidige anbringelsessted jf. § 76 stk. 3 nr. 3
- d) Der tildeles andre former for støtte, der kan bidrage til en god overgang til en selvstændig tilværelse for den unge jf. § 76 stk. 3 nr. 4, herunder f.eks. psykologtimer (fleksibelt efterværn)

Unge, der er eller var tvangsanbragt uden for hjemmet umiddelbart før det fyldte 18 år, skal tilbydes en kontaktperson frem til det 23. år, medmindre den unge tilbydes opretholdelse af døgnopholdet jf. § 76 stk. 5

Unge, der er eller var anbragt uden for hjemmet på eget værelse, kollegium eller kollegielignende opholdssteder umiddelbart før det fyldte 18 år, skal tilbydes en kontaktperson frem til det 19 år, medmindre den unge tilbydes opretholdelse af døgnopholdet jf. § 76 stk. 6

Såfremt en ung har afvist støtte og efterfølgende fortryder dette, og behovet fortsat er til stede, eller den unges situation har ændret sig med behov for støtte til følge, eller støtte er ophørt og behov herfor igen er opstået, kan kommunen tildele eller genetablere støtte efter SEL § 76 stk. 1-2 jf. bestemmelsens stk. 4.

Efterværnstilbud skal ophøre, når tilbuddet ikke længere opfylder sit formål under hensyn til den unges behov for støtte, eller når den unge fylder 23 år jf. SEL § 76 stk. 7.

Når en kommune iværksætter efterværn til unge fra 18 til 22 år i medfør af SEL § 76, skal der udarbejdes en handleplan for indsatsen i henhold til SEL § 140. Udover at angive konkrete mål for den unges overgang til voksertilværelsen, herunder beskæftigelse og uddannelse, fra den unges fyldte 16. år, er kommunen forpligtiget til

senest 6 måneder forud for en anbragt ung fylder 18 år at træffe afgørelse om, hvorvidt den unge har brug for efterværn og hvilke foranstaltninger der i givet fald skal iværksættes jf. SEL § 68 stk. 12.

PRAKSIS

Ankestyrelsens principafgørelse P-95-13 omhandler efterværn for en ung, hvor styrelsen vurderede, at den unge ikke var omfattet af SEL § 76, idet den pågældende, ikke havde udsigt til en tilstrækkelig "positiv udvikling" inden for de områder, som skulle forberede personen til en selvstændig tilværelse – selvom personen havde udviklet sig personlighedsmæssigt positivt.

Efter nævnte principafgørelse blev SEL ændret med virkning fra den 1. januar 2014, idet loven blev tilføjet en ny bestemmelse i § 76a, hvorefter unge i alderen 18 til 22 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, kan tilbydes opretholdt anbringelse i en plejefamilie, når det må anses for at være af væsentlig betydning for den unges behov for støtte, og hvis den unge eller dennes værge er indforstået hermed. Hjælpen skal bidrage til en god overgang til voksenlivet og herunder have fokus på omsorg og forberedelse til den unges næste boform.

REFUSION

I henhold til SEL § 181 stk. 1 refunderer staten kommunens udgifter til udlændinge, som er omfattet af bestemmelsen, fuldt ud i de første tre år efter datoen for opholdstilladelsen jf. bestemmelsens stk. 2. Dette gælder bl.a. udgifterne til efterværn.

C - Særlig støtte til voksne

Bestemmelserne om særlig støtte til voksne efter SEL indeholder bl.a. regler om:

- Almene tilbud i kap. 14
- Formålsbestemmelser i kap. 15
- Personlig hjælp, omsorg og pleje m.v. i kap. 16
- Dækning af nødvendige merudgifter i kap. 17
- Behandling i kap. 18
- Beskyttet beskæftigelse og aktivitets- og samværstilbud i kap. 19
- Botilbud i kap. 20
- Hjælpemidler, boligindretning og befordring i kap. 21
- Pasning af nærtstående med handicap eller alvorlig sygdom i kap. 22
- Pasning af døende i kap. 23

I denne sammenhæng har folketinget vedtaget en lang række ændringer af bestemmelserne i voksenreglerne i SEL jf. LOV nr. 600 af 8. juni 2017 samt en ny lov om tilkøb af socialpædagogisk ledsagelse under ferie jf. LOV nr. 649 af 8. juni 2017.

Idet denne håndbog for nuværende alene medtager nogle få af bestemmelserne i SEL kap. 16, herunder grundlaget for personlig og praktisk hjælp efter SEL § 83, ledsagelse i SEL § 97 samt støtte- og kontaktpersonsordningen efter SEL § 99, vil de nye regler ikke blive behandlet heri.

C1 - Personlig og praktisk hjælp

I henhold til SEL § 83 stk. 1 skal kommunen tilbyde personlig hjælp og pleje, hjælp eller støtte til nødvendige praktiske opgaver i hjemmet samt madservice. Nævnte tilbud skal efter bestemmelsens stk. 2 gives til personer, som på grund af en midlertidig eller varig nedsættelse af den fysiske eller psykiske funktionsevne eller særlige sociale problemer, ikke selv kan udføre disse opgaver.

Personlig hjælp og pleje kan ydes til f.eks. personlig hygiejne, hjælp til at komme op af og i seng, få tøj på, spise eller lignende. Den praktiske hjælp i hjemmet kan ydes til f.eks. rengøring, tøjvask, indkøb og levering af mad fra den kommunale madordning.

Personlig og praktisk hjælp ydes som 'hjælp til selvhjælp', d.v.s. at hjælpsmodtagere selv i videst muligt omfang skal deltage i opgaveløsningen, hvilket indebærer, at hjælpen skal tilrettelægges i samarbejde med modtageren af hjælp.

REFUSION

I henhold til SEL § 173 afholder kommunen udgifterne til personlig og praktisk hjælp efter SEL § 83.

C2 - Ledsagelse

I henhold til SEL § 97 stk. 1 skal kommunen tilbyde personer under folkepensionsalderen, der ikke kan færdes alene på grund af en betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, ledsagelse svarende til 15 timer om måneden.

Kommunen skal på samme betingelser tilbyde en ledsageordning til børn og unge mellem 12 og 18 år i henhold til SEL § 45. Børn og unge mellem 12 og 18 år har dog ikke ret til en ledsageordning, hvis der er iværksat foranstaltninger i form af døgnophold i henhold til SEL § 52 stk. 3 nr. 4-5 og 7.

Såfremt ledsageordningen tildeles en person, inden pågældende når folkepensionsalderen, kan personen bevare ordningen efter overgang til folkepension i medfør af SEL § 97 stk. 2.

Ledsageordningen omfatter ikke socialpædagogisk bistand, men alene ledsagelse til aktiviteter. Tilsvarende omfatter målgruppen for ledsageordningen ikke personer med en nedsat funktionsevne som følge af sindslidelse eller af sociale årsager.

REFUSION

I henhold til SEL § 173 afholder kommunen udgifterne til ledsagelse efter SEL § 97.

C3 - Støttekontaktperson

I henhold til SEL § 99 skal kommunen sørge for tilbud om en støttekontaktperson til personer med sindslidelser, personer med stof- eller alkoholmisbrug samt personer med særlige sociale problemer, som ikke kan opholde sig i egen bolig.

Støttekontaktpersonsordningen efter SEL § 99 er et opsøgende tilbud til personer, som ikke kan eller vil gøre brug af de etablerede kommunale tilbud, som er isolerede og uden kontakt til omverdenen. Typiske opgaver for støttekontaktpersonen kan være at skabe kontakt til andre mennesker og f.eks. væresteder, at hjælpe med kontakten til læge, sagsbehandler m.v. samt at få hverdagen til at fungere.

REFUSION

I henhold til SEL § 173 afholder kommunen udgifterne til støttekontaktpersonsordningen efter SEL § 99.

TEMA 4

ULEDSAGEDE MINDREÅRIGE FLYGTNINGE

Børn og unge under 18 år, som kommer til Danmark uden forældre eller værger, betragtes som uledsagede mindreårige flygtninge. De problemstillinger, som knytter sig til asylsagsprocessen for disse børn og unge, behandles ikke i nærværende sammenhæng. I dette afsnit belyses dele af retsgrundlaget for de uledsagede mindreårige flygtninge, efter den mindreårige har opnået opholdstilladelse i Danmark.

De uledsagede mindreårige flygtninge er som udgangspunkt omfattet af de samme regler som andre børn og unge i Danmark, hvilket indebærer, at de kan få tilbud efter flere forskellige love, herunder f.eks. INL, SEL m.v.

A - Integrationsloven

Som udgangspunkt er uledsagede mindreårige flygtninge ikke omfattet af INL § 16 stk. 1, idet de ikke er fyldt 18 år, hvorfor de ikke skal tilbydes et integrationsprogram. I henhold til samme bestemmelses stk. 8 har kommunen dog mulighed for at tilbyde en uledsaget mindreårig flygtning et integrationsprogram. Såfremt den mindreårige tager imod tilbuddet om et integrationsprogram, vil pågældende bliver omfattet af reglerne i INL, herunder kravet om udarbejdelse af en integrationskontrakt. Kommunen skal i givet fald fremsætte tilbuddet, inden den mindreårige fylder 18 år, og integrationsprogrammet regnes fra kommunens beslutning om at tilbyde programmet. Såfremt der bliver fastsat et integrationsprogram for en uledsaget mindreårig flygtning, er dette omfattet af de almindelige regler i INL. Læs nærmere herom under tema 1 ovenfor.

Såfremt kommunen ikke tilbyder en mindreårig uledsaget flygtning et integrationsprogram efter INL, inden den mindreårige fylder 18 år, får den pågældende ikke ret til at modtage tilbud herom efter det fyldte 18 år. Disse uledsagede mindreårige flygtninge, som efterfølgende er blevet myndige, vil derimod kunne modtage tilbud efter anden lovgivning, herunder SEL, AKL, LAB, DUL m.v.

B - Forældreansvarsloven

Når en uledsaget mindreårig flygtning søger asyl i Danmark, skal den pågældende have udpeget en repræsentant. Hvis den mindreårige får meddelt opholdstilladelse i Danmark, skal der på dette tidspunkt udpeges en midlertidig forældremyndighedsindehaver for den pågældende. Den udpegede repræsentant fortsætter som repræsentant, indtil den midlertidige forældremyndighedsindehaver er udpeget.

Efter forældreansvarslovens § 28 træffer statsforvaltningen afgørelse om, hvem forældremyndigheden midlertidigt skal tilkomme. Udpegningen af en midlertidig forældremyndighedsindehaver gælder, indtil den mindreårige fylder 18 år, medmindre den mindreåriges forældremyndighedsindehaver kommer til Danmark eller på anden måde bliver i stand til at udøve forældremyndigheden.

Statsforvaltningen, hvor den mindreårige bor, udpeger den midlertidige forældremyndighedsindehaver efter indstilling fra Røde Kors eller socialforvaltningen i den mindreåriges opholdskommune. Afgørelsen skal træffes ud fra, hvad der er bedst for den mindreårige, og dennes perspektiv skal belyses. Det vil så vidt muligt være den mindreåriges repræsentant, der bliver udpeget som midlertidig forældremyndighedsindehaver, for at skabe kontinuitet for den mindreårige. Den midlertidige forældremyndighedsindehaver er også værge for den mindreårige.

Den midlertidige forældremyndighedsindehaver skal drage omsorg for den mindreårige og kan træffe afgørelse om den mindreåriges personlige forhold ud fra dennes interesser og behov. Dette indebærer, at den midlertidige forældremyndighedsindehaver skal inddrages i væsentlige beslutninger om den mindreåriges forhold, herunder f.eks. skolevalg, bolig, opdragelse og fritidstilbud. Den midlertidige forældremyndighedsindehaver repræsenterer også den mindreårige i forhold til myndigheder og kan i denne forbindelse bl.a. indsende ansøgninger, anmode om aktindsigt og klage over afgørelser. Den midlertidige forældremyndighedsindehaver skal tage hensyn til den mindreåriges

synspunkter i alle forhold alt efter den mindreåriges alder og modenhed. Den midlertidige forældremyndighedsindehaver har ikke forsørgelsespligt over for den mindreårige, idet forsørgelsespligten påhviler kommunen, som kan opfylde denne via reglerne i f.eks. SEL, INL, AKL, LAB.

C - Serviceloven

I henhold til SEL § 2 har enhver, der opholder sig lovligt i Danmark, ret til hjælp efter loven. Denne bestemmelse omfatter også uledsagede mindreårige flygtninge, der har fået opholdstilladelse i Danmark. Dette indebærer, at uledsagede mindreårige flygtninge har adgang til støtte efter samme bestemmelser som andre børn og unge i Danmark, herunder f.eks. SEL kap. 11. Læs nærmere herom under tema 3 ovenfor.

REFUSION

I henhold til INL § 45 stk. 7 yder staten den integrationsansvarlige kommune et månedligt tilskud til en uledsaget mindreårig flygtning på kr. 8.779. Tilskuddet ydes indtil den mindreårige fylder 18 år, eller pågældendes forældre får lovligt ophold i Danmark. Efter bestemmelsen kan der ikke samtidig ydes grundtilskud eller refusion for udgifter til integrationsprogrammet efter INL.

LINKS TIL LOVTEKSTER OG ANDET MATERIALE

A - Lovtekster

Nogle af de centrale lovtekster og ændringslove er anført nedenfor kronologisk med de nyeste først:

LBK nr. 826 af 23/06/2017 om sygedagpenge.
www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=191983

LBK nr. 784 af 21/06/2017 om arbejdsløshedsforsikring m.v.
www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=191962

LOV nr. 705 af 08/06/2017 om ændring af lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl. og forskellige andre love (Mere virksomhedsrettet danskuddannelse til voksne udlændinge, krav om mellemkommunal aftale ved midlertidig boligplacering af flygtninge i en anden kommune m.v.)
www.retsinformation.dk/forms/r0710.aspx?id=191830

LBK nr. 369 af 18/04/2017 om social service.
www.retsinformation.dk/Forms/r0710.aspx?id=186422

LBK nr. 269 af 21/03/2017 om aktiv socialpolitik.
www.retsinformation.dk/Forms/r0710.aspx?id=188312

LBK nr. 1342 af 21/11/2016 om en aktiv beskæftigelsesindsats.
www.retsinformation.dk/forms/r0710.aspx?id=184891

LBK nr. 1239 af 13/10/2016 om social pension.
www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=183506

LBK nr. 1188 af 24/09/2016 af sundhedsloven.
www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=183932

LOV nr. 623 af 08/06/2016 om integrationsgrunduddannelse (IGU).
www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=181798

LBK nr. 412 af 09/05/2016 af udlændingeloven.
www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=180093

LBK nr. 1820 af 23/12/2015 af forældreansvarsloven.
www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=173278

LOV nr. 1705 af 21/12/2015 om ændring af integrationsloven og lov om planlægning (Midlertidig indkvartering af flygtninge).
www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=176818

LOV nr. 994 af 30/08/2015 om kommunernes finansiering af visse offentlige ydelser udbetalt af kommunerne, Udbetaling Danmark og arbejdsløsheds-kasserne.
www.retsinformation.dk/forms/r0710.aspx?id=174051

LBK nr. 772 af 10/06/2015 om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl.
www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=172839

LOV nr. 1482 af 23/12/2014 om organisering og understøttelse af beskæftigelsesindsatsen m.v.
www.retsinformation.dk/forms/r0710.aspx?id=167202

LBK nr. 1094 af 07/10/2014 om integration af udlændinge i Danmark.
www.retsinformation.dk/forms/R0710.aspx?id=163323

LOV nr. 429 af 31/05/2000 om behandling af personoplysninger.
www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=828

B - Bekendtgørelser og vejledninger

Til ovennævnte lovttekster knytter der sig en række bekendtgørelser og vejledninger, som man kan finde frem til ved at bruge linket til loven ovenfor og så se i højre side under 'yderligere dokumenter'. Principafgørelser fra Ankestyrelsen kan ligeledes findes under 'yderligere dokumenter' eller på styrelsens hjemmeside www.ast.dk.

Nogle af de centrale bekendtgørelser er anført nedenfor kronologisk med de nyeste først:

BEK nr. 901 af 29/06/2017 om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl.
www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=192222

BEK nr. 894 af 29/06/2017 om særlig støtte efter § 34 i lov om aktiv socialpolitik.
www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=192155

BEK nr. 879 af 28/06/2017 om finansiering af visse offentlige ydelser, der udbetales af kommunerne, Udbetaling Danmark og arbejdsløshedskasserne.
www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=192201

BEK nr. 1623 af 15/12/2016 om integrationsgrunduddannelse efter lov om integrationsgrunduddannelse (igu) og virksomhedsbonus efter integrationsloven.
www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=185604

BEK nr. 1617 af 15/12/2016 om statsrefusion og tilskud samt regnskabsafklæggelse og revision på visse områder inden for Børne- og Socialministeriets, Beskæftigelsesministeriets, Udlændinge- og Integrationsministeriets, Transport-, Bygnings- og Boligministeriets og Undervisningsministeriets ressortområder.
www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=185872

BEK nr. 1400 af 29/11/2016 om beregning af den samlede hjælp efter § 25 b i lov om aktiv socialpolitik og fordelingen af opgaver mellem kommunen og Udbetaling Danmark efter § 25 d i lov om aktiv socialpolitik (kontanthjælpsloftsbekendtgørelse).
www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=185071

BEK nr. 1297 af 09/11/2016 om en aktiv beskæftigelsesindsats.
www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=184624

BEK nr. 1225 af 03/10/2016 om rådighed for personer der ansøger om eller modtager integrationsydelse eller uddannelseshjælp som uddannelsesparate, herunder åbenlyst uddannelsesparate, eller integrationsydelse eller kontanthjælp som jobparate.
www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=184079

BEK nr. 1209 af 27/09/2016 om inddragelse af andre aktører efter integrationsloven.
www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=184111

BEK nr. 1208 af 27/09/2016 om udarbejdelse af integrationskontrakt og om integrationsprogrammet efter integrationsloven.
www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=184109

BEK nr. 980 af 28/06/2016 om boligplacering af flygtninge.
www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=183360

BEK nr. 1092 af 03/08/2016 om kommuner og regioners samarbejde om sundhedsfaglig rådgivning og vurdering i sager om ressourceforløb, fleksjob, førtidspension m.v.
www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=183532

BEK nr. 1010 af 29/06/2016 om integrationsgrunduddannelse efter lov om integrationsgrunduddannelse (igu) og virksomhedsbonus efter integrationsloven.
www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=183388

BEK nr. 979 af 28/06/2016 om tilbud om helbredsmaessig vurdering af nyankomne flygtninge og familiesammenførte til flygtninge.
www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=183357

BEK nr. 310 af 30/03/2016 om kommunernes pligt til varsling, vejledning m.v. af modtagere af integrationsydelse eller uddannelses- eller kontanthjælp, hvis hjælp kan bortfalde eller blive nedsat som følge af 225-timersreglen.
www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=179378

BEK nr. 1095 af 14/09/2015 om dansktillæg til integrationsydelsesmodtagere.
www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=174400

BEK nr. 1006 af 30/08/2015 om organisering og understøttelse af beskæftigelsesindsatsen m.v.
www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=173998

BEK nr. 1556 af 23/12/2014 om sundhedsfaglig rådgivning til brug for sagsbehandlingen i sager om sygedagpenge, kontanthjælp, revalidering m.v.
www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=166827

BEK nr. 1448 af 16/12/2013 om opgaver efter integrationsloven i jobcentrene.
www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=160511

C - Andet

Informationsbrev om boligplacering af flygtninge, oktober 2016 fra Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet
uim.dk/filer/integration/informationsbrev-om-boligplacering-af-flygtninge.pdf

TILBUD I DANSK FLYGTNINGEHJÆLP

Integrationsnet

Integrationsnet er Dansk Flygtningehjælps praksisorienterede konsulenthus. Integrationsnet løser opgaver for kommuner, regioner og institutioner i hele Danmark og tilbyder professionelle løsninger inden for modtagelse af flygtninge, trivsel for udsatte børn, unge og familier samt beskæftigelsesrettede indsatser.

www.integrationsnet.dk

Lærdansk

Lærdansk er Danmarks største netværk af sprogcentre. Lærdansk underviser og kvalificerer udlændinge i det danske sprog og arbejder for en bedre integration af udlændinge i Danmark.

www.laerdansk.dk

Center for udsatte flygtninge

Center for Udsatte Flygtninge er et videnscenter med indgående kendskab til integration og rehabilitering. Centret indsamler viden og tilbyder konkrete redskaber og metoder til, hvordan særligt udsatte flygtninge får et aktivt og værdigt liv i det danske samfund. Centerets medarbejdere yder rådgivning til fagfolk.

www.flygtning.dk/udsatte

Frivilligafdelingen

Dansk Flygtningehjælp har en række frivilligt baserede tilbud, som f.eks. lektiehjælp, netværksfamilier og mentorforløb, der støtter flygtninge og indvandrere i at blive en del af det danske samfund. Som en del af den frivillige indsats driver Dansk Flygtningehjælp ti rådgivninger i Danmark, hvor flygtninge kan få gratis, professionel rådgivning i juridiske, psykologiske og sociale anliggender.

www.flygtning.dk/frivillig

Tolkeservice

Flygtningehjælps Tolkeservice tilbyder tolkning og oversættelse af skriftlige materialer på 65 forskellige sprog.

Tolkningen kan både foregå telefonisk, på video og ved personligt fremmøde ved møder, samtaler, i undervisning osv.

tolkeservice.flygtning.dk

Repatriering

Dansk Flygtningehjælp tilbyder rådgivning og information til flygtninge og indvandrere, der overvejer at vende frivilligt tilbage til deres hjemland. I hjemlandene støtter vi forskellige projektaktiviteter - ofte i kombination med den økonomiske støtte, der gives fra kommunen.

www.flygtning.dk

Rådgivning af asylansøgere

Dansk Flygtningehjælps asylrådgivning tilbyder rådgivning til alle asylansøgere i Danmark. Rådgivningen giver svar på spørgsmål om asylproceduren, den danske udlændingelov, udvisningsreglerne og Dublin-forordningens bestemmelser.

www.flygtning.dk